DE MEISJESFLAT

N.V.L.

DOOR J.H. BRINKGREVE-ENTROP

BIBLIOTHEEK · IN DE VACANTIE ·

ALKMAAR GEBR. KLUITMAN

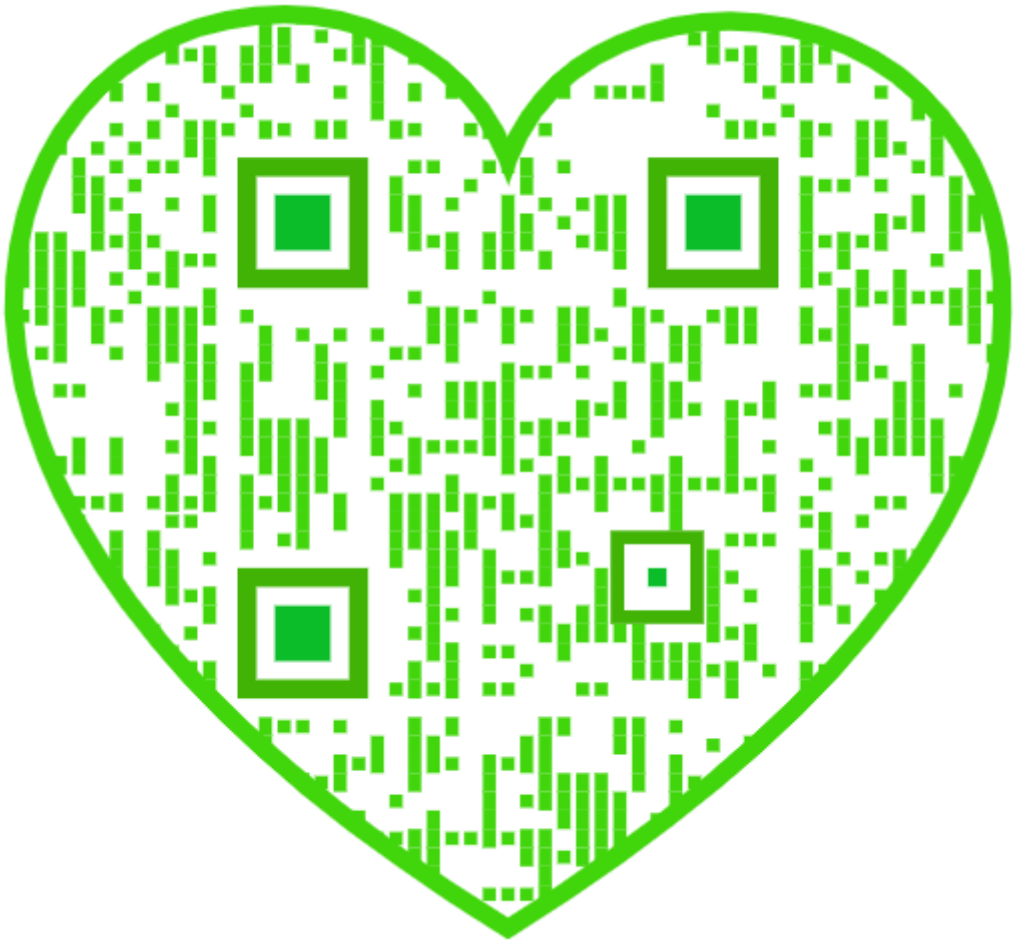

DE MEISJESFLAT

DOOR J. H. BRINKGREVE-ENTROP

IN DE VACANTIE

BIBLIOTHEEK VOOR
JONGENS EN MEISJES

SERIE B
MEISJESBOEKEN

DE MEISJESFLAT

DOOR J. H. BRINKGREVE-ENTROP

GEÏLLUSTREERD DOOR
NANS VAN LEEUWEN

(Leeftijd 10—14 jaar.)

ALKMAAR
N.V. UITGEVERS MIJ. GEBR. KLUITMAN

Geïllustreerde Meisjesboeken van
J. H. BRINKGREVE-ENTROP:
In prachtband à *f* 1.75,
Ingenaaid in gekleurd omslag à *f* 1.—.
(Leeftijd 10—14 jaar.)

DE MEISJESFLAT.
Geïllustreerd door Nans van Leeuwen.

PRINSESJE. Geïllustr. door Miep de Feijter.

VIER MEISJES IN DE HUT.
Geïllustreerd door Nans van Leeuwen.

HET UITSTAPJE VAN DE MOREELTJES.
Geïllustreerd door Rie Reinderhoff.

WIL BAKKER'S ILLUSIE.
Geïllustreerd door Pol Dom.

MOEDER'S DRIETAL. Geïll. door Pol Dom.

SUUS GAAT UIT KAMPEEREN.
Geïllustreerd door C. Oudenaarden.

DE NICHTJES JET EN INE.
Geïllustreerd door Miep de Feijter.

MET JET EN INE IN EEN WOONWAGEN.
Geïllustreerd door Miep de Feijter.

BETTY EN HAAR NEVEN.
Geïllustreerd door C. Oudenaarden.

TOTTIE'S WEEK-END.
Geïllustreerd door Hermi Kalis.

STELLA EN HAAR VRIENDIN.
Geïllustreerd door C. Oudenaarden.

HOOFDSTUK I.

IN PENSION.

't Was warm in de langwerpige, smalle kamer, waar Nel Knoops viool stond te spelen. Maar 't meisje was zóó in haar studie verdiept, dat ze daar niets van merkte. Ze studeerde het allegro van de 1ste Händel-sonate voor viool en piano. Er was een moeilijke passage in, die ze maar niet in haar vingers kon krijgen en die ze daarom telkens weer van voren af aan nam. Voortdurend struikelde ze op hetzelfde punt. Even hield ze op om te onderzoeken, of ze de vingerzetting soms wat anders kon nemen. Met de punt van haar strijkstok wees ze de noten aan, die de moeilijkheid gaven. Met de vingers van haar linkerhand probeerde ze een andere zetting.

„Ja, zóó is 't beslist eenvoudiger," besloot ze en liep naar het kleine damesbureautje in den hoek bij het raam om er een potloodje te zoeken. Tusschen allerlei rommel van pennen, gommetjes, haarknippen, nagelgarnituren, e.a. vond ze een stompje en zette de cijfers boven de noten.

„Oef, wat heb ik het warm," merkte ze opeens. „Ik stik haast."

Ze legde haar viool neer en trok het zijden doekje

uit haar hals tusschen den boord van haar trui uit. 't Was heelemaal nat.

„Staat de haard wel af?" vroeg ze zichzelf. Nel keek of de schuif dicht was. Ja, de haard was afgesloten. Het raam durfde ze niet open zetten, ze was bang voor haar mooie instrument.

Feitelijk was de kamer ook te klein voor een haard als deze. 't Was een echte pijpenla, smal en lang. Maar als ze niet viool speelde had ze daar geen last van. Dan zette ze het raam wijd open. Doch de wind stond juist op het raam dezen avond. En bovendien waren 't van die buien, waarbij sneeuw en hagel mee naar binnen woeien.

„Zou ik de deur open zetten?" peinsde Nel. Maar ineens bedacht ze, dat mevrouw Pons, de eigenares van het groote pension, waar Nel thuis was, haar vriendelijk had verzocht dat niet te doen. Dan hadden de andere pensiongasten last van haar spelen.

„Kom, ik weet al wat," zei Nel in zichzelf. Ze tobde nooit lang en besloot: „Ik trek een trui zonder mouwen aan."

Ze ontdeed zich eerst van haar warme gewaad, dat ze op den divan gooide, trok toen de muurkast open en begon na te zoeken, wat daar van haar garderobe lag. 't Was er een allerzonderlingste mengeling van onder- en bovenkleeren. Alles lag kris kras door elkaar en 't meeste was niet eens fatsoenlijk opgevouwen.

Nel kon de trui niet vinden. Nu zuchtte ze toch. 't Was erg lastig, wanneer je niet iemand had, die alles voor je regelde en in orde hield.

„Had ik baboe Mina maar hier kunnen houden,"

zei ze in zichzelf en zocht verder, den rommel steeds grooter makend.

Nel was anderhalf jaar geleden met haar ouders, vier broertjes en twee zusjes, benevens de baboe voor een jaar naar Nederland gekomen. En toen het verlof om was, had men haar, de oudste, achtergelaten om voor apothekers-assistente te leeren. Haar vaders broer had een apotheek in Barneveld en had beloofd het meisje in zijn zaak te nemen, zoodra ze afgestudeerd was. Maar daar hij zelf niet in staat was haar voor het examen klaar te maken, had hij in de stad een apotheker opgegeven, die opleidde en hadden de ouders een tehuis voor het meisje gezocht.

„Ha!" juichte Nel, toen ze de wit- en blauw gestreepte trui achter een doos vandaan haalde. Dadelijk trok ze het luchtige kleedingstuk aan, nam haar viool en begon opnieuw aan het lastige gedeelte. Ze wou het kennen, want ze moest het den volgenden dag samen spelen met Elly Blom, ook een leerlinge van de muziekschool.

Telkens begon ze weer opnieuw. Opeens klonk in het vertrek naast haar krassend en gillend een valsche gramophoonplaat. Nel werd niet gauw kwaad, maar nu legde ze toch boos haar instrument neer.

„Daar heb je dat gezeur weer," bromde ze. „Dat 's geplaag van dat oude mensch naast me. Altijd wanneer ik te lang naar haar zin sta te spelen, of wanneer iets haar verveelt, zet ze dat valsche ding aan."

Met groote passen liep Nel haar vertrek op en neer, van het raam naar de deur en terug, een andere weg was er niet. Toen ze weer bij het raam gekomen was, trok ze de overgordijnen opzij en schoof met

geweld het raam omhoog. Een koude, natte luchtstroom vloog het vertrek in. Meteen werd er geklopt.

„Ja," riep Nel.

De deur ging open. Een paar vellen papier en een schrift woeien van het bureautje de kamer in.

„Doe gauw de deur dicht," riep Nel tegen de twee meisjes, die binnen kwamen.

„Of het raam. Je doet, of 't midden in den zomer is," zei één van de vriendinnen.

„Ja, doe 't raam dicht, Nel. Alsjeblieft, we verkleumen. En heb je soms wat voor ons te eten?"

„Doen jullie je goed af, toe," drong Nel aan.

„Als jij 't raam sluit. Waarom maak je 't hier toch zoo koud?"

„Ik stikte."

Nel deed 't raam weer dicht en sloot de gordijnen. De meisjes legden haar mantel en muts achter op den divan en gingen zelf aan den voorkant zitten, de voeten uitgestoken naar den haard.

Pau, de jongste van de twee zusters, rilde.

„Je ziet bleek, Pau," merkte Nel op.

„Van den honger."

„Och, kom," zei Nel ongeloovig.

„Heusch. Er was weer zoo weinig vleesch en zoo weinig groente. En na ons komen altijd die drie zwakke kinderen van mevrouw, die heusch wel een flink stukje vleesch en een goeden hap groenten noodig hebben," vertelde Pau.

„En dan durven wij niet te veel nemen," legde Crista, de andere zuster, uit.

„En er waren niet genoeg aardappels om nog eens voor de tweede maal op te scheppen en toen troostte

mevrouw ons met de mededeeling, dat er nog een toetje kwam."

„Ik hoopte op rijstebrij," zei Cris.

„En toen was 't een beschuit met bessensap," vertelde Pau, „dat 's niet eens maagvulling."

„En ons geld is op," voegde Cris er zuchtend bij. „We hebben alleen ons reisgeld nog maar. Zaterdag gaan we weer naar huis. Zeg, heb je iets om te eten? Of geld om wat te koopen?"

„Geld heb ik ook niet. M'n laatste restje heb ik op de apotheek aan den assistent voorgeschoten. Maar ik zal eens zoeken."

De rommelkast ging weer open. Een paar kousen en twee directoires rolden op den grond. Nel haalde alle blikjes en doozen, die ze kon vinden, voor den dag en wierp ze de jonge dames op den divan toe.

„Deze rammelt," riep Pau blij. Ze deed het blikje open.

„Twee *bruin van achteren*," juichte ze. „Moet jij er ook één, Nel?"

„Dank je. Ik heb meer dan genoeg gegeten. Zijn ze nog eetbaar?"

Crista en Pau verorberden het koekje al, dat Ver-Kade *Café noir* noemt, maar door de zusters *bruin van achteren* gedoopt was.

„Een beetje bejaard," zei Cris, „maar 't smaakt nog best."

„Honger maakt rauwe boonen zoet," zei Pau nog kauwend. „Vind je nog iets?"

„Ja, een paar Droste flikken."

„O, zalig!" riep Pau. „Hoeveel?"

„Vier."

„Voor ieder twee. Of wil jij er ook wat van?"

„Neen, dank je. Maar nu heb ik beslist niets meer."

Nel pakte alle leege doozen op en duwde ze op een van de planken.

Toen werd er weer geklopt.

„Hé," verwonderde Nel zich en riep: „Ja!"

De deur ging open en een keurig net dienstmeisje kwam binnen met een blaadje, waarop een kopje thee stond met een lang beschuitje er naast.

„Thee hièr?" vroeg Nel verbaasd.

„Ja, mevrouw is uit. Ze zei, dat ik uw thee boven moest brengen. Maar ik wist niet, dat u visite had. Ik zal nog even twee kopjes halen."

Nel nam haar thee van het blaadje en zette ze op den schoorsteen.

„Willen jullie een van tweeën deze thee vast?" vroeg Nel.

„Welneen. Wij krijgen toch ook zoo. 't Is hier een royale boel. Wij krijgen nooit thee op onze kamer," merkte Cris op.

„Ik gewoonlijk ook niet. Als de gong luidt, kan ik komen thee drinken," vertelde Nel.

Daar was het meisje al terug met de thee. Cris en Pau namen de thee dankbaar aan.

„O, heerlijk warm is ze," prees Pau.

„En sterk ook," voegde Chris er bij.

„Bij ons lijkt de thee net gootwater en is dikwijls lauw. Ik heb in lang niet zoo'n lekker kopje thee gedronken," vond Pau.

„Ik ben heelemaal verkwikt," zei Cris en stond op om het leege kopje op den schoorsteen te zetten. Ze nam dat van haar zus aan en plaatste het er bij.

De kamer was zóó smal, dat er behalve een divan, die tevens tot bed diende en tegen den muur tegenover den haard stond, alleen het bureautje en een stoel konden staan. Plaats voor een tafel was er niet.

Nel at dan ook beneden aan de algemeene tafel. En gewend als ze in Indië geweest was aan haar dagelijksch bad, mocht ze nu 's morgens de badkamer gebruiken.

„Je hebt toch een gezellig hokje," meende Cris rondkijkend. „Was je aan het spelen?"

„Ik had m'n viool juist kwaad weggelegd," vertelde Nel.

„Ging 't niet naar je zin?"

„Dat wel." En toen gaf Nel een relaas van wat er gebeurd was.

„Dat vind ik misselijk," vond Pau.

„Toch kan ik het me wel begrijpen, want het zal alles behalve plezierig zijn om dat gezaag van mij aan te hooren: honderd maal achter elkaar hetzelfde," beweerde Nel, die al lang van haar boosheid bekomen was.

„Ik hoor je graag spelen," zei Cris.

„Ja, maar studeeren is heel wat anders. Hè, ik wou, dat ik m'n eigen baas was," zuchtte Nel.

„Ik ook," voegde Cris er bij uit den grond van haar hart.

„Dan speelde ik uren achter elkaar op m'n viool," riep Nel opgewonden.

„En ik kookte pannen vol eten en stookte altijd de kachel zalig warm op," zei Cris.

„Ik dacht, dat we ons eigen baas zouden zijn, toen we het huis uitgingen, maar dat is me bar tegen-

gevallen," zei Pau met een zucht. „We moeten precies op tijd binnen zijn, de kinderen helpen bij hun huiswerk, de vaat helpen wasschen en wat al niet meer."

„Dat hebben we zelf aangeboden," merkte Cris op.

„Ja. En nu geldt 't als een plicht. Ik wou, dat Moeke maar een ander tehuis voor ons gezocht had."

„Je weet, dat dit het goedkoopste was en dat mevrouw Damen nog een kennis uit moeders jeugd bleek te zijn."

„Ze is ook eigenlijk een ziel," vond Paula.

Cris en Paula waren tweelingen en kort geleden zestien geworden. Ze kwamen uit een groot gezin en de vader vond het maar het beste, dat de kinderen, die klaar waren, zoo gauw mogelijk voor zichzelf zorgden. De meisjes hadden de U.L.O. afgeloopen en toen tikken geleerd. Ze waren zoo gelukkig geweest om beiden al gauw geplaatst te worden op een Landbouw-verzekering-kantoor in de stad. Ze begonnen met veertig gulden in de maand. En voor vijf-en-zeventig gulden in de maand had mevrouw Damen de twee meisjes in huis willen nemen, mits ze samen op één kamer sliepen. Ze hielden dus nog elk een rijksdaalder zakgeld over.

Mevrouw was weduwe en zonder middelen achtergebleven met drie zwakke, bloedarme kinderen. Behalve de meisjes had ze nog een ouden heer en twee oudere dames op kamers.

„Zeg, we moeten weg," zei Cris opeens.

„Ja, nog werken voor den cursus," legde Pau uit. Pau en Crista volgden een cursus in handelscorrespondentie en stenografie, welke hun vader bekostigde.

„Zien wij je nog vóór Zaterdag?" informeerde Pau.

„Ik durf het niet beloven: morgenavond heb ik vioolles."

„Nu, je ziet maar. In ieder geval tot Zaterdag aan den trein," riep Cris, „we komen er wel alleen uit, hoor."

„Ik zal jullie even uitlaten," zei Nel en bracht haar gasten tot de voordeur. Zingend liep ze weer naar boven terug en begon aan haar natuurkunde sommen. Maar haar gedachten dwaalden af naar dat verre land over de zee. Wat leek het al weer lang, dat ze allemaal weg waren: Paps en ma, Ep, de dikke Loeki, Fietje en Corretje, Ernst en Mollie. En dan de goeie Mina met haar Maleisch brabbeltaaltje. 't Speet Nel nu toch, dat ze haar zoo vaak afgesnauwd had. Kon ze maar eens heel eventjes overvliegen. Wat zouden ze opkijken. Maar neen, dat zou nooit gaan. Dat was veel te duur. Ze moest geduldig wachten tot vader weer met verlof of voor goed naar Nederland kwam. Ineens kreeg Nel grooten zin om naar huis te schrijven. Ze schoof haar sommenboek opzij en greep het notabloc uit het schrijftafeltje. Weldra vloog de pen over het papier.

Intusschen hadden Pau en Crista het huis van mevrouw Damen bereikt. Ze bezaten geen sleutel, dus moesten bellen. Mevrouw deed de meisjes zelf open.

„O, gelukkig dat jullie er zijn," zei ze, „Rien zit zoo te tobben met zijn sommen."

De jonge dames hingen haar kleeren op den kapstok en haastten zich naar binnen.

„Laat maar eens gauw zien," zei Cris tot den jongen, die met z'n neus op zijn werk druk zat te cijferen. Zijn zusjes waren al naar bed.

„Hij moet voortmaken," vertelde mevrouw, „want zoo dadelijk komen de menschen van boven bridgen."

Crista vond weldra de fout en nu kwam de som uit. Rien schreef 't werk vlug in zijn schrift en was daar juist mee klaar, toen de drie pensiongasten binnenstapten. De jongen trok meteen naar boven. Cris keek Paula aan. Ze moesten nog werken, maar aan de tafel was daar nu geen gelegenheid voor.

Even dachten ze er over om naar boven te gaan, naar haar slaapkamer. Maar 't was er koud en mevrouw zag niet graag, dat er dubbel licht werd gebrand.

In het woonvertrek was het ook wel niet bijster warm, maar dat zou gauw beter worden. Meneer van Hal liep naar den thermometer en zei:

„Mevrouw, 't is hier nog geen 60°, dus moeten we de kachel wat opporren."

Hij voegde de daad bij het woord, zette van onderen het deurtje open en duwde de schuif terug.

Pau en Crista legden haar boek en schrift op haar schoot en probeerden zóó met haar vulpen de vertaling te maken.

Pau dacht aan thuis in Barneveld, waar ieder om de gezellige, reusachtige, ronde tafel zijn eigen plaats had. Wat hadden ze daar altijd prettig zitten werken. Fijn, dat 't al weer gauw zoo ver was, dat ze naar huis gingen. 't Zou dol zijn, als het weer wat opknapte. Maar al was dat niet zoo, dan was 't toch gezellig thuis.

Cris kon haar gedachten niet bij haar werk houden. De kaartspeelsters leidden haar te veel af. Ze geeuwde, Pau deed het haar meteen na.

„Ik ga naar bed," zei deze.

„Ik ook," voegde Cris er bij.

De jonge dames zeiden goeden nacht. Ze liepen zachtjes op de trap en op het portaal om de kinderen niet wakker te maken. Voorzichtig deed Crista de deur van haar slaapkamer open en draaide het licht aan. Pau schoof direct het raam dicht.

„'t Is hier een ijskelder," zei Cris bibberend. „En 'k moet die Engelsche oefening nog leeren."

„Ik ook. Ik doe 't in bed."

„Dat 's een idee."

Weldra waren de meisjes klaar en stapten in bed. Ze trokken de dekens zoo ver mogelijk over de schouders, gingen op haar zij liggen, zóó, dat het licht op 't boek viel en begonnen ijverig te leeren.

Pau leerde hardop, Cris wat zachter.

„Ik ken 't," zei Cris en schoof haar boek onder haar kussen. „Doe jij 't licht uit, als je klaar bent? Wel te rusten, hoor."

Ze draaide zich om en sliep weldra.

Pau's gedachten werden weer naar de ouderlijke woning getrokken, naar het ruime zoldervertrek in het ouderwetsche huis, waar ze met z'n drieën meisjes sliepen. De Engelsche zinnen werden vergeten, het hoofd viel opzij en weldra droomde Pau, dat ze thuis was.

Toen mevrouw Damen om half twaalf als de laatste naar boven kwam, zag ze door de reet onder de deur van de meisjes nog licht branden.

„Zouden die nù nog op wezen?" fluisterde ze boos en stond stil voor de deur om te luisteren. Ze hoorde niets.

„Zeker vergeten het licht uit te doen," mompelde ze en deed heel zachtjes de deur open. Ja, hoor. 't Was zoo, de meisjes lagen beiden rustig te slapen. Nu kon je toch zien, dat het nog kinderen waren. Zoo onnadenkend. Verbeeld je, dat 't licht den heelen nacht gebrand had. En dat allemaal voor dat beetje pensiongeld.

Ze knipte het licht uit en trok voorzichtig de deur dicht.

Pau en Crista waren 's morgens al vroeg beneden. Want ze moesten om half negen op het kantoor wezen en hadden geen fiets.

Mevrouw zette zoo'n strakken mond. Cris begreep, dat er iets broedde. Maar ze was zich van geen kwaad bewust. Daar had je 't al.

„Jullie hebt gisteravond vergeten het licht uit te doen," begon mevrouw.

„'t Licht?" herhaalde Cris. „Zeg, Pau, daar zou jij voor zorgen."

„Ik... ja... o... ik ben zonder erg in slaap gevallen."

„Jullie moeten het licht uitdoen vóór je in bed gaat," waarschuwde de dame.

„Maar we moesten nog wat leeren," merkte Cris op.

„Dat moeten jullie 's avonds in de huiskamer doen. Heusch, die kosten van zooveel licht kunnen van jullie pensiongeld niet af."

„'t Spijt me," zei Pau, „we zullen voortaan beter om het licht denken."

Cris was al op haar plaats gaan zitten, Pau volgde. De drie boterhammetjes lagen gesmeerd op haar bordjes evenals die van de kinderen: één sneetje met

jam, de andere alleen met boter. Een kop thee stond er naast. De kinderen kwamen beneden, en gingen zitten. Mevrouw draafde nog heen en weer en raadde aan om vast te beginnen.

Pau en Crista waren weldra klaar, zeiden goedendag en gingen naar het kantoor.

HOOFDSTUK II.

OP THEEVISITE.

Toen Cris en Paula om twaalf uur thuis kwamen, lag er een briefkaart voor haar beiden bij 't bord. Pau greep er dadelijk naar.

„Van tante Crisje," las ze.

„Wat schrijft ze?" vroeg Crista, de kaart meelezend.

„Fijn," zei Pau, „we kunnen vanavond wel bij haar theedrinken, hè?"

„We hebben morgen nog om te werken," vond Cris en ging op haar plaats zitten.

Mevrouw kwam de kamer in met de koffiekan, die ze op het buffet op het lichtje zette. Met veel rumoer stoven de kinderen binnen.

„Pau, sla jij de gong even," vroeg mevrouw.

Cris stond op en liep naar het buffet om koffie te gaan inschenken. Dat was zoo haar werk om twaalf uur: Meneer van Hal zonder suiker, mevrouw van Heurck, een Belgische dame, dronk ze zwart, zonder melk, mevrouw Baart gewoon, net als de rest van het gezelschap.

Behoedzaam zette Cris bij ieder bordje het kopje neer en was daarmee juist klaar, toen de drie pensiongasten binnen kwamen.

Evenals 's morgens lagen voor de kinderen en voor

Pau en Cris de boterhammen kant en klaar op de borden. Twee met een dun schijfje gehakt, twee alleen met boter. 's Maandags werd er gewoonlijk gehakt gegeten aan het warme maal. Dinsdags, Woensdags, soms Donderdags ook nog verscheen dat op de boterhammen. Alleen voor de méér betalende gasten was er een schaaltje met rookvleesch, ham of iets dergelijks, waarvan Pau, Cris en soms de kleinen in het laatst van de week wat mee kregen.

Meneer van Hal deed een druk verhaal over hetgeen hij op zijn morgenwandeling beleefd had. Cris en Pau zaten zich intusschen te verheugen op den gezelligen avond, die haar te wachten stond. Nel mochten ze ook meebrengen, had tante geschreven. Als Nel maar kon.

Pau las de briefkaart nog eens over. Haar gezicht plooide zich tot een glimlach.

„Nel heeft vioolles," bedacht Cris opeens.

„Misschien kan ze na de les komen," opperde Pau zachtjes.

„We loopen even langs de apotheek," stelde Cris voor.

Mevrouw vroeg, of Crista nog eens wou inschenken. Dat deed ze direct.

De oude dames zaten nog zoo gezellig te babbelen, dat de meisjes maar vroegen, of ze vast mochten opstaan.

Ze haastten zich naar Nels apotheek, maar hoorden daar tot haar spijt, dat haar vriendin er niet was. Ook om vijf uur troffen zij er haar niet, zoodat ze besloten even naar Nels kamer te gaan. Ze aten toch altijd pas om zes uur.

Pau belde. Het kittige dienstmeisje deed open.

„Is Nel Knoops thuis?" vroeg Cris.

Het meisje liep naar het bord, waarop iedere huisgenoot moest aangeven, of hij uit of thuis was. Nel was thuis. Dus liepen de vriendinnen vlug de drie trappen op. Cris klopte. Uit de kamer werd geroepen: „Ja!"

„Hé, hoe komen jullie hier?" vroeg Nel verwonderd. Ze zat op een weinig bevallige wijze op den divan om een ladder in haar kous dicht te halen.

„Wie zijn goed naait aan zijn huid,
Wordt in geen zeven jaar de bruid!"

zei Cris, toen ze de vriendin bezig zag.

„Nonsens," hernam Nel.

„Toch niet," vond Cris, „het oude rijmpje spreekt waarheid. Want een meisje, dat haar kleeren aan haar lijf moet naaien, is geen voorbeeld van netheid en dus geen ideale huisvrouw."

„Dat 's waar," gaf Nel toe en ging door met haar werkje, „wat mij betreft, komt 't heel goed uit. En zeg, waaraan dank ik de eer van jullie bezoek?"

„We zijn vandaag tweemaal bij jou in den winkel geweest," vertelde Pau.

„Winkel... bedoel je daar onze apotheek mee?" riep Nel quasie verontwaardigd.

„Ja. Jullie verkoopt daar toch van alles," vond Pau.

„Toch is 'n apotheek geen winkel. Als m'n baas dat hoorde, zou hij vreeselijk beleedigd wezen. Een apotheek is 'n wetenschappelijke inrichting. Zeg, en waarvoor moesten jullie me hebben?"

„Je hebt een uitnoodiging," vertelde Cris.

„Van wie?"

„Van tante Crisje. Om thee te komen drinken."

„O, van die lieve, ouwe schat. Voor wanneer?"

„Voor vanavond."

„Dan kan ik niet. Ik heb vioolles van zeven tot acht."

„Kom dan uit de les," stelde Pau voor.

„Ja, daar zeg je zoo iets. Dat kan ik wel doen. 't Is in de Lessepsstraat, hè?"

„45Abis," voegde Pau er bij, „in die flatwoningen."

Nel brak den draad, waarmee ze aan het naaien was af. Ineens boog Cris zich wat dichter op de kous.

„Zeg, Nel, weet je, dat je met een rose draad genaaid hebt?" vroeg ze verschrikt.

„Jawel. Ik had geen andere kleur. Maar 't zit dicht. Kijken jullie nu eens even, of er geen gaten boven m'n schoenen uitkomen."

Ze wipte van de bank en liep de kamer in.

„Neen, niets te zien," stelde Pau gerust.

„Had je geen apotheek vandaag?" informeerde Cris.

„Van negen tot elf en van twee tot vier," legde Nel uit, terwijl ze haar bezoek tot aan de trap bracht. „Ik laat jullie maar niet uit. Ik wou m'n les nog even doornemen voor 't eten."

„We vinden 't wel. Tot straks dan," riep Cris nog.

Tante Crisje was de eenig overgebleven zuster van den vader van de meisjes. Meneer Lempe, Pau en Cris' vader, ging er grootsch op, dat hij volstrekt niet familieziek was. Hij had de familiebetrekkingen heelemaal niet aangehouden en wist niet eens, wie zijn

neven en nichten waren. Maar tante Crisje wist dat zooveel te beter. Van tijd tot tijd zocht ze haar broer en zijn gezin op en nu ze wist, dat twee van haar nichtjes in de stad woonden, vroeg zij ze geregeld een avondje bij zich. De meisjes waren natuurlijk te allen tijde welkom, maar waren door het kantoor, de lessen en het werken nogal bezet. Vooral voor Crista, die naar haar genoemd was, had tante een bijzonder zwak.

Al bijtijds trokken Pau en Crista naar tante Crisjes bovenhuis. 't Was ongezellig, ruw weer en ze verheugden zich in het vooruitzicht, dat 't in tantes gezellige, wat ouderwets gemeubileerde kamer lekker warm zou zijn.

Al tellend stegen de meisjes de duistere, hardsteenen trap op: twintig treden waren 't. Al meermalen hadden Cris en Pau de opmerking gemaakt, dat ze niet konden begrijpen, dat 't oude mensch op een bovenhuis getrokken was. Maar 't voordeel was, dat nu de heele flat gelijkvloersch lag, zonder één trap. Op het bordes bevonden zich vier deuren voor de vier woonafdeelingen, twee van voren en twee opzij, loodrecht op de andere deuren.

Cris, die van de twee zusjes de meest actieve was, belde aan de deur, waar op een wit naamplaatje in zwarte letters C. Lempe stond. Door het glas-in-lood raam boven den trap-ingang viel een gedempt licht naar binnen. Tante Crisje knipte de lamp in het halletje aan en deed de meisjes open.

„Gezellig, dat jullie er bent," zei ze, de nichtjes twee handen toestekend. „Doen jullie gauw je goed af. Komt Nel niet?"

„Straks. Ze moest eerst naar de fiedelles."

De meisjes waren zóó vroeg, dat tante nog met haar werk bezig was, dat ze meteen wou wegbergen.

„Hè, neen, Tante Crisje, laat 't nog even liggen," drong Crista aan. „Mag ik nog eens 'n eindje doen?"

„Ga je gang. Maar vergis je niet," waarschuwde de oude dame.

Tante prikte boeken voor de blinden. Ze was vroeger onderwijzeres geweest en heel plotseling op wachtgeld gesteld, door een nieuwe regeling van het onderwijs. Ze had het een ellendig gevoel gevonden, dat ze, gezond en wel, ineens uit haar werk gerukt was, en niet wist, wat ze met al haar vrijen tijd beginnen moest. Ze hield haar salaris voorloopig en bedacht, of ze zich soms nuttig kon maken. Een vriendin van haar had haar den raad gegeven boeken voor de blinden te gaan prikken. Ze had er alles voor aangeschaft en al menig dik boekdeel afgeleverd.

„Wat prikt u nu?" vroeg Pau en nam meteen het boek op, waarmee tante Crisje bezig was.

„Zonneschijn in het dorp, van Anne Warner. 't Is uit het Amerikaansch. Ik had in lang zoo'n aardig boek niet gelezen," vertelde tante.

„Dat ken ik niet," zei Pau.

„Dan moet je 't beslist eens lezen, als ik er mee klaar ben."

Tante wees Crista, waar ze gebleven was. Cris haalde het papier uit het boek waarop het Braillealphabet stond. Tante kende de teekens al lang uit haar hoofd. Maar Cris moest de meeste letters nog opzoeken. Onder het vel stevig papier lag de lei, een zinken plaat. Die maakte, dat de griffel, waarmee

loodrecht op het papier gedrukt werd, niet te ver ging en geen gaatje in het dikke papier maakte. Op het papier lag de liniaal met de langwerpige vierkantjes er in. In elk vierkantje zaten zes holletjes, die door de punt van de griffel zelfs op het gevoel gevonden konden worden. Ieder letterteeken van het blindenschrift bestaat ten hoogste uit zes stippen, ten minste uit één, die op het papier komen te liggen en door een blinde gelezen kunnen worden door er met de vingers langs te gaan.

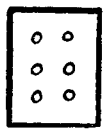

Tante Crisje ging gauw thee zetten.

„Berg nu dat ongezellige werk maar op," raadde Pau aan.

„Hè, neen. 't Is heel niet ongezellig. Ik wil 't ook leeren," beweerde Cris en werkte ijverig verder. Tante had er plezier in.

„Doe ik het goed?" vroeg Crista, toen ze het blad volgeprikt had.

Tante onderzocht het werk.

„Je kunt wel iets forscher doorprikken," vond tante. „Waar ben je gebleven?"

Cris wees het aan in het boek en tante zette daar een teeken.

„Nu bergen we 't op. Onder het praten kan je niet prikken. Wie wil er thee?"

„Ik. Ik graag," klonk 't uit twee monden tegelijk.

„Zou Nel gauw komen?" wou tante weten.

„Die heeft tot acht uur vioolles," zei Pau.

Tante Crisje ging thee inschenken. Crista had voorgesteld het van haar over te nemen, maar daar wilde de oude dame niets van hooren. Dat deed ze graag zelf.

„Kinderthee of groote menschenthee?" vroeg tante plagend.

„Groote menschenthee natuurlijk."

Tante deelde de kopjes rond, haalde toen een schaaltje met gebakjes te voorschijn.

„O, wat 'n verwennerij!" juichte Pau.

„Zoek dan maar eens een lekker uit," drong de gastvrouw aan, Pau de schaal toeschuivend.

„Eerst u," zei Pau, tante de gebakjes voorhoudend.

„Ik wil nog even wachten, ik heb pas gegeten."

„Wij komen ook juist van tafel. Maar wij lusten zoo iets toch wel," lachte Pau, met smaak in 't taartje happend, dat ze gekozen had.

„Jullie zijn jong," vond tante.

Toen werd er gebeld. Crista stond direct op om de deur open te doen.

„'t Zal Nel zijn," veronderstelde ze.

En dat was ook zoo. Met haar viool onder haar arm en de tasch in haar andere hand stoof ze het vertrek binnen. Nel liet de muziektasch op een stoel glijden en begroette hartelijk tante Crisje. Ze vond het zoo fijn, dat ze ook „tante" mocht zeggen, want behalve oom Ernst in Barneveld had ze geen familie in Nederland.

„Doe gauw je goed af, meid," drong tante aan, terwijl ze Nel de vioolkist afnam. „Is 't hier lekker warm?"

„Zalig gewoon."

Nel trok haar jas uit en schoof het zwarte napje van haar bol.

„Geef mij je mantel maar," zei Cris, die even was blijven wachten.

Cris zocht de lus, waaraan ze het kleedingstuk moest ophangen, maar vond niets. Nel zag het.

„O, de lus is er al eeuwen af. Ik ben zeldzaam slordig, zooals jullie weet. Ik kon ook geen stropdas vinden vóór ik naar de les ging. Vandaar m'n onvolledige sportblouse," verklaarde Nel.

„Ik had 't niet eens gemerkt," vergoelijkte tante Crisje. „Wil je thee, Nel?"

„Stroomen, Tante. Zeg, wie heeft er even een hark voor me?"

„Een hark?" herhaalde de oude dame verwonderd.

„Ja, zoo'n ding om m'n haren wat te ordenen," legde Nel uit, die vast begon om met haar vingers de springerige lokken naar achteren te vlijen.

„Ga maar even hiernaast, in m'n slaapkamer. Doe 't licht maar aan," zei tante Crisje. „De kam ligt in de la van de waschtafel."

„Vindt u 't niet onhygiënisch, dat ik uw kam gebruik?" vroeg Nel. „'k Wasch elke week m'n haar, hoor."

„Ga nu maar," beval tante en duwde het meisje de andere kamer van de suite in, nadat ze de deur opengeschoven en het licht aangedraaid had. „Maak gauw voort."

„Schuif de deuren achter je dicht," riep Pau, „je maakt 't hier zoo koud."

„'k Ben in tien tellen klaar," riep Nel terug.

Dat was ook zoo. De meisjes hoorden haar weldra het licht uitdraaien en met een ruk schoof Nel de schuifdeuren naar elkaar. Meteen trok ze tante Crisjes schommelstoel, welke in den hoek bij het raam stond, naar de tafel en viel er in neer, waardoor het

meubel wild heen en weer ging, nog geholpen door Nels bewegingen.

„O, zeg, daar mag jij niet den heelen avond in zitten, hoor Nel," riep Cris.

„Ik heb niet om den schommelstoel gedacht. Anders had ik er al lang in gezeten," beweerde Pau.

„Gelukkig maar, dat m'n stoeltje zoover weg stond," glunderde Nel. „Zeg, Tante Crisje, erf ik dezen schommelstoel later van u?"

„Ik zal er eens over denken," lachte de oude dame.

„Tante, voor mij is die schilderij met dien hond, hoor," riep Pau.

„En voor mij uw gezellige naaitafeltje met al die hokjes," voegde Cris er bij.

„'t Is mooi, dat jullie m'n boeltje nu al verdeelen, erg hartelijk," zei tante Crisje, quasi gebelgd.

„Maar we hopen, dat u honderd jaar zult worden," merkte Pau op.

„Dat zeg je nu maar om 't weer goed te maken," lachte tante. „Hier Nel, je kopje thee."

„O, dank u."

„En zoek eens een lekker taartje uit."

„U bent toch niet jarig?"

„Geen sprake van. Ik trakteer zoo maar."

„Hadden de kinderen soms weer honger?" informeerde Nel.

„Welke kinderen?"

„Pau en Crista. Gisteren kwamen ze uitgehongerd bij me."

Pau en Cris vertelden, hoe 't gegaan was. Verschrikt luisterde tante toe en schoof meteen de laatste gebakjes naar de nichtjes.

„En... hebben jullie vanmiddag genoeg gehad?" wou 't oudje weten.

„Vanmiddag viel 't mee. We aten hutspot," vertelde Pau.

„En daar houd je niet van," herinnerde tante zich.

„'t Is nog geen lievelingskost van me. Maar 'k heb 't leeren eten. Thuis maakte moeke 't zelden klaar, omdat vader een afschuw heeft van alles, waar uien in zitten."

„Ja, dat weet ik nog," zei tante.

„En toen we pas bij mevrouw waren en we voor 't eerst daar hutspot aten, nam Pau een pietepeuterig kleine portie," vertelde Cris.

„Mevrouw zag 't en vroeg me, of ik er niet van hield. Ik zei, dat ik er inderdaad niet dol op was. Mevrouw troostte me toen met te zeggen, dat er nog rijstebrij na kwam. Ik dacht, dan neem ik daar een dubbele portie van."

„En toen kwam de rijst," vervolgde Cris, „en toen was 't zoo'n bescheiden hoeveelheid, dat er al bijna niets meer over was, toen meneer van Hal en de dames genomen hadden."

„En die arme, zwakke kindertjes van mevrouw moesten nog wat hebben, nu... en toen nam ik natuurlijk weer weinig...."

„Ik durfde nog aan mevrouw vragen, of er soms nog meer achter was," merkte Cris op.

„Dat nam ze je kwalijk... Enfin, ik stond op met 'n honger als een paard. En voortaan neem ik altijd een flinke portie van de hutspot."

„Dat is er het voordeel van, wanneer je onder vreemden bent," vond tante. „Je leert alles eten. Maar

niettemin vind ik het afschuwelijk, dat jullie niet genoeg krijgen."

„O, 't is niet elken dag zoo," troostte Pau.

„Ik zou wel zeggen, komen jullie bij mij. Maar ik ben soms wekenlang weg. De volgende week ga ik weer voor veertien dagen naar m'n vriendin in Brummen."

„O, wij redden ons wel," troostte Cris. „Als 't al te erg wordt, dan zeg ik er wat van."

„Wat 'n moed!" plaagde Nel.

„Speel eens wat, Nel," drong Pau aan.

Nel kreeg haar viool en speelde wat uit haar hoofd. Tante Crisje kreeg haar breiwerk en begon te breien. Pau had zich van den schommelstoel meester gemaakt, zoodra Nel was opgestaan en liet zich genoeglijk heen en weer wiegen.

„Mooi, heel mooi," prees de oude dame, toen het stuk uit was. „Wat was 't?"

„De Cavatine van Raff."

„Doe je 't graag?"

„Ja. Heel graag."

„Speel dan nog eens wat. Zeg, Pau en Cris, jullie hadden wel wat mee kunnen brengen om te doen."

„Ja, onze kousen stoppen bijvoorbeeld," zei Cris met een zucht.

Nel zuchtte opeens nog dieper en legde haar viool weer in de kist.

„Dat ik zelf m'n kousen moet stoppen en m'n kleeren moet heel houden, is gewoon een nachtmerrie voor me," bekende Nel. „En als ik nu maar veel geld had, dan stopte ik nooit kousen, maar kocht altijd nieuwe."

„Wat verkwistend," vond tante.

„Maar reuze voordeelig voor de winkeliers en de kousenfabrikanten. Ik doe hier een middel aan de hand tegen werkloosheid."

„In zooverre heb je gelijk. Maar als je 't geld niet voor 't grijpen hebt, dan zal je je kousen moeten stoppen," besliste tante Crisje. „Zeg, meisjes, ik heb een idee. Iedere week, wanneer ik in de stad ben, komen jullie een avond hier met je verstelwerk."

„Ja, ja!" klonk 't in koor. „Wanneer?"

„Kunnen jullie 's Maandags?"

„Dan moet ik repeteeren met een meisje uit de apotheek. Maar dat zal ik wel verzetten," beweerde Nel.

„Goed. Dan houden we het op Maandagavond half acht. Maar het is verboden zonder werk hier te komen, hoor," beval tante in ernst.

„Natuurlijk. En nu moet je nog wat spelen, Nel," drong Cris aan.

Dat deed het meisje graag. Het eene stuk volgde op het andere. Tenslotte moest ze ophouden. Want tante Crisje en haar petekind hadden een kopje chocola klaargemaakt en dat moest nog uitgedronken worden.

Om half tien namen de jonge dames afscheid. Pau en Cris brachten Nel even naar huis en begaven zich toen vlug naar haar pension. Ze hadden een gezellig avondje gehad.

HOOFDSTUK III.

EEN DAGJE NAAR HUIS.

Toen Cris den volgenden avond mevrouw in de keuken aan het helpen was en Pau aan Rien een som uitlegde, werd er gebeld. Marietje, de oudste van mevrouws meisjes, ging open doen en kwam even later terug met de boodschap, dat er iemand voor Pau en Crista was.

„Wie?" vroeg Pau, terwijl ze opstond.

Het kind haalde haar schouders op en zei: „Een meisje met een fiets."

In de gang zag Pau al, dat 't Nel was, want de voordeur stond nog open. 't Tochtte geweldig.

„Kom er even in," raadde Paula aan.

„Dan moet ik m'n fiets op slot doen." Juist, toen Nel binnen kwam, ging de keukendeur open en stapte Crista de gang in met een blad vol afwaschboel.

„Hemel, Nel, wat doe jij hier? Wacht, ik kom ook," riep Cris uit de verte. Vlug zette ze haar vrachtje binnen.

„Ga je even mee naar onze kamer?" vroeg Pau.

„Nee, zeg. Ik heb geen tijd. Ik moet dadelijk met Elly Blom gaan samenspelen, bij haar thuis. Ik wou jullie maar even zeggen, dat je Zaterdag op het

station niet naar me hoeft uit te kijken. Ik ga niet."

„Hè, wat jammer. En waarom niet?" vroeg Crista.

„Oom Ernst gaat uit met z'n heele familie. Er is dien dag een vreemde provisor in de apotheek en dus kunnen ze mij missen. Hij heeft m'n maandgeld meteen gestuurd."

„Wat saai, dat je nu Zondag alleen bent," merkte Pau spijtig op.

„Niets erg. Ik ga den heelen dag vioolspelen."

„Als de gramofoon niet aangezet wordt," opperde Cris.

„Misschien is m'n buurdame wel uit," zei Nel hoopvol. „Zeg, ik ga weer. Komen jullie me Maandag even vertellen, hoe 't in Barneveld was?"

„Ja. Bij tante Crisje. Denk je er om? En je kapotte kousen meebrengen," waarschuwde Cris.

„O, dat 's waar ook. Maar allemaal zou ik ze niet eens kunnen dragen. Ik heb in geen weken gestopt. Ik zoek telkens maar eens een paar uit, dat 't minst stuk is en haal dat wat bij elkaar. Nu, ik ga!"

De meisjes lieten de vriendin uit. Cris ging den afwaschboel opbergen en Pau hielp Rien verder.

Eindelijk konden ze aan haar eigen werk gaan. Het drietal van mevrouw trok naar bed. Cris en Paula gingen mee naar boven om haar boeken en schriften te halen.

„Wat 'n pech voor Nel, zeg," vond Pau.

„'t Zal 'n saaie Zondag voor haar worden," dacht Cris. „Ze zal wel een eind gaan fietsen, hoewel 't niet gezellig is alleen."

„Als 't goed weer is. Maar wacht, ik weet wat. Laten we gauw een briefkaart aan moeke schrijven

en vragen of Nel met ons mee mag komen."

„Ja, dat zal best mogen."

„Als vader 't maar goed vindt."

„En Anna."

Anna was de oudste zuster, die mee het groote huishouden hielp besturen.

„Hebben we wel een briefkaart?" vroeg Pau wat angstig. Als ze die niet hadden, zou er niets van komen.

Crista herinnerde zich, dat er nog een in haar steno-schrift lag. Ze krabbelde er gauw met potlood een paar regels op.

„Als we haar nu op de bus brengen, gaat ze vanavond nog mee," beweerde Pau. „Zullen we direct even gaan?"

„Best."

Toen de meisjes in de gang bezig waren haar mantels aan te trekken, kwam juist mevrouw langs.

„Hé, gaan jullie uit?" vroeg ze verwonderd.

„Even naar de post," legde Crista uit.

„Jullie gaan toch naar huis Zaterdag?" informeerde ze een beetje verschrikt.

„Natuurlijk, mevrouw," stelde Cris haar gerust.

„Tenzij er tegenbericht van huis komt," voegde Pau er bij. Ze begreep wel, dat mevrouw had opgevangen, dat Nel niet naar Barneveld ging en bevreesd was, dat de meisjes nu Zondag ook thuis zouden blijven om de vriendin gezelschap te houden. Wat zag mevrouw er weer moe uit. 't Was toch wel hard als je zoo moest sjouwen en schrapen om voor je zelf en je drie kinderen het brood te verdienen," peinsde Pau.

„We hebben aan moeder gevraagd, of we Nel Zater-

dag mee mogen brengen," zei Pau, die ineens mededeelzaam werd.

„Dat zou leuk voor jullie vriendin wezen," vond mevrouw.

De meisjes brachten vlug de kaart op de bus en gingen, toen ze terug waren, ijverig aan het werk.

Vrijdagsmorgens met de ochtendpost hadden ze al antwoord. 't Was best, dat Nel meekwam. Pau kon wel dansen van plezier en had meteen naar Nel willen hollen. Maar Crista vond het verstandiger om eerst te ontbijten.

Om acht uur stonden ze klaar om weg te gaan.

„Kunnen we wel zoo vroeg bij Nel aankomen? Misschien ligt ze nog in bed," veronderstelde Cris.

„Welnee, ze moet toch ook op tijd naar haar lessen," dacht Pau.

Haastig stapten ze naar Nels pension. En daar vernamen ze... dat de vriendin al weg was.

Dat was een tegenvaller. Dan maar vlug langs de apotheek.

Nel en Cris gluurden eerst door de deur naar binnen, toen door de matglazen ruit aan den voorkant, doch konden tot haar spijt Nel niet ontdekken. Ze zagen alleen 'n mannengestalte.

„Ze heeft natuurlijk binnen les," veronderstelde Pau.

„Dan is 't te gek, dat we haar laten roepen," meende Cris. „Kom maar mee. Dan probeeren we het om twaalf uur nog eens."

Uit het kantoor haastten Pau en Cris zich weer naar de apotheek. En juist, toen ze de straat inkwamen, zagen ze Nel met haar fiets naar buiten komen.

Beide meisjes zetten het op een draf en Pau hief een strijdkreet aan.

Nel kende die wel en keek opzij. Ineens ontdekte ze de vriendinnen, stapte op haar karretje en reed de meisjes tegemoet.

„Zeg, we zijn vanmorgen bij je thuis geweest, maar je was al weg," vertelde Cris, een beetje buiten adem.

„Ja, ik moet Vrijdags zoo onmenschelijk vroeg in de apotheek wezen, om acht uur al."

Nel stapte op haar fiets en reed langzaam, met haar rechterhand op Pau's schouder, voort langs den trottoirband, waarop Cris en Paula waren gaan loopen.

„Toen zijn we naar de apotheek gegaan, maar we zagen je niet achter de toonbank," vertelde Pau.

„De *toonbank?*" herhaalde Nel verschrikt. „Kind, in een apotheek is geen toonbank. Alleen een receptuurtafel. Je moet ons niet zoo beleedigen. En waarvoor hadden jullie me zoo vroeg noodig?"

„We hebben vanmorgen een briefkaart van moeke gehad. Ze vraagt of je Zaterdag en Zondag haar gast wilt zijn," zei Cris glunderend.

„O, kinderen, wat eenig!" riep Nel blij. „Ik had gisteravond juist gehoord dat m'n gramofoon-buurdame thuis bleef. Dus m'n dagje vioolspelen was naar de maan. Ik vind 't dol zeg, om mee te gaan."

„Je mag gerust je viool meenemen," beweerde Cris.

„Neen. Ik zal je familie niet vervelen. Of hebben jullie een piano?"

„Neen. Een orgel. Anna speelt er op," vertelde Cris.

„Maar Huug kan 't beter," beweerde Paula.

„Wie is Huug? Een broer?"

„Ja. Onze oudste broer. Pau dweept met 'm. 't Is trouwens een aardige jongen."

„Is ie op de H.B.S.?" vroeg Nel.

„Geweest. Hij is ziek geworden en blijft voorloopig thuis. Hij doet 'n rustkuur."

„Hij vindt 't zoo ellendig," voegde Pau er bij. „Hij kan zoo goed leeren en zou zoo graag opschieten."

„O, dan haalt hij het wel in," troostte Nel. „Dus tot morgen half een aan den trein. Atjuu!"

Wuivend reed Nel weg.

's Zaterdagsmiddags tegen half een trof het troepje elkaar op het station.

„Heb je toch je viool maar meegenomen?" zei Cris, toen ze Nel met de kist zag.

„Ja. Ik vond nog een Händel-sonate voor viool en harmonium. Dat zal aardig klinken."

„Gauw, hier is nog plaats," riep Pau, die langs den trein liep, welke juist voorgereden was.

Paula wipte er al in, en stak haar hand uit om Nels viool aan te nemen. Cris schoof den grooten handkoffer, waarin heel de vuile wasch van de zusters zat, den coupé in en volgde toen zelf. 't Was 'n toer om het zware ding in het net te tillen. 't Lukte met vereende krachten.

De afdeeling liep vol, de conducteur kwam de biljetten nakijken en niet lang daarna reden ze weg.

Pau haalde uit den zak van haar mantel het pakje voor den dag, waarin voor elk een dubbelgevouwen boterhammetje zat. 't Was maar voor den eersten honger, want om twee uur aten ze thuis middageten.

Nel haalde haar twaalfuurtje uit haar tasch. 't Was een volledige lunch. Want als ze naar haar oom ging,

hadden ze daar al koffie gedronken. Toen ze hoorde, dat ze thuis komende direct warm eten kreeg, vond ze het wel wat veel om alles op te eten.

„Willen jullie er wat van?" stelde ze den vriendinnen voor.

„Graag. Want onze sneetjes waren wel wat erg dun uitgevallen. Zeg, Nel, je mag er wel op rekenen, dat 't bij ons thuis niet deftig is," waarschuwde Crista.

„Maar wel erg gezellig," voegde Pau er bij. „Zeven kinderen, hoor!"

„Net zooveel als bij ons," zei Nel.

„Anna is negentien, ze helpt moeder en houdt vaders boeken bij. Huug is zeventien," vertelde Cris, „dan komen wij en ten laatste drie bengels van negen, elf en dertien."

„Hoe heeten die?"

„Tom, Piet en Japie."

Pau en Cris vertelden om beurten een paar guitenstreken van de broertjes. Nel wist zich nog eenige leuke dingen uit Indië te herinneren. En zoo waren ze weldra in Ede, waar ze moesten overstappen.

Pau en Cris torsten samen den grooten koffer naar het andere station, dat aan de overzijde lag. Even moesten ze haar last neerzetten om te verwisselen.

„Geef maar hier," klonk ineens een bekende stem.

„Hemel, Huug, hoe kom jij hier?" riep Pau verbaasd en blij.

„Mocht dat wel, Huug?" vroeg Cris wat bestraffend.

„Zeur niet," zei de jongen kort. Hij vond 't ellendig, als hij er aan herinnerd werd, dat hij patiënt was. „Stel me maar liever eens aan jullie vriendin voor."

Hij stapte al op Nel toe, nam zijn roode H.B.S.-pet af en zei: „Huug Lempe."

„Nel Knoops," antwoordde de vriendin en stak Huug haar hand toe, welke deze vriendschappelijk drukte.

Huug had den koffer al opgenomen en stelde voor om ook de viool te dragen. Met een ernstig gezicht beweerde Nel, dat ze haar instrument liefst zelf onder haar hoede hield.

Het popperige locaaltreintje reed weldra voor en gemakkelijk vond het gezelschap een plaats. Vol bezorgdheid merkte Pau op, dat haar broer weer heesch was. Ze keek rond, of 't niet kon tochten in de afdeeling. Eén van de reizigers had de deur naar het compartiment „Rooken" opengelaten. Een benauwde tabakswalm kwam naar binnen en maakte Huug aan het hoesten. Pau stond op en deed de deur dicht.

„Wat moest je in Ede doen?" informeerde Cris.

„Een boodschap voor vader, waar haast bij was."

„Hoe is 't thuis?" vroeg Paula.

„Er is een keelziekte onder de kippen. Vader zit erg in den put. Twaalf zijn er al dood," vertelde Huug.

„Is er niets aan te doen?" was Nels vraag.

„Ja. We penseelen de kelen van binnen met een smeersel, dat de dierenarts heeft voorgeschreven. Jullie zullen vanmiddag ook moeten helpen."

„Daar ligt ons huis, de Hennenhoeve," wees Cris aan Nel. „Het hoenderpark ligt nog meer naar achteren."

Meneer Lempe had een uitgebreide kippenfokkerij en een belangrijken eierenhandel, waarmee hij eenige

jaren geleden ruim zijn brood had verdiend, maar welke nu door de ongunstige tijden een leelijken knak gekregen had. Hij waardeerde het nu, dat ze altijd zoo eenvoudig geleefd hadden, zoodat ze thans konden teren van wat ze eertijds hadden overgespaard. Alles in de hoop op beter tijden.

De trein remde. Ze waren er. Huug ging er 't eerst uit, zette de bagage op het perron en stak galant de jongedames zijn hand tot hulp toe.

„Hallo!" werd er ineens geroepen.

't Waren de broertjes met den kruiwagen.

Cris vertelde aan Nel, wie ze waren en van elk kreeg de gast een smoezelige hand.

Huug zette den koffer op het voertuig, een klein model kruiwagen.

Tom gooide het zeelt over zijn schouders, wipte de lussen om de handvatten en wilde wegrijden.

„Zet die banjo er ook maar op," noodde Piet.

„Neen, die draag ik zelf. En 't is geen banjo. Een doodgewone viool," vertelde Nel.

„Jammer," vond Japie.

„Wat een optocht," riep Huug, toen ze met z'n zevenen het station af gingen.

Tom en Piet liepen voorop. Japie gaf zijn twee zusters een arm, Huug volgde met Nel, voor wie hij met alle geweld de aktetasch wou dragen, nu ze de viool niet af wou geven.

„Je speelt orgel, hè?" begon Nel. „Doe je 't graag?"

„Heel graag. Ik houd ook van een kerkorgel."

„Ik ook," zei Nel opgewonden. „Ik heb Schweizer den vorigen winter gehoord. In de Domkerk."

„Wat een voorrecht. Ik ken z'n boeken. Een reuzeman! Dokter, predikant, organist, Bachkenner en dat offert zich op voor de inboorlingen in Lambarene. 't Is schitterend!"

„Wat wil jij worden?"

„Als ik weer aan de studie kom, en de pipa vereenigt zich er mee, dan werd ik graag dierenarts."

„Een heel mooi vak."

„We zijn er bijna," riep Tom, die naast den kruiwagen liep, daar Piet nu reed.

„En daar is moeke!"

Pau en Crista holden vooruit en omhelsden haar moeder hartelijk.

„En dat is Nel!" zei Pau, toen de vriendin met Huug naderkwam.

De kennis was gauw gemaakt.

Mevrouw Lempe vond 't zielig, dat het meisje zoo ver van haar familie zat. De warme, hartelijke ontvangst deed Nel goed.

Piet en Tom sjouwden de bagage de gang in en kruiden toen hun wagentje naar achteren.

„Hebben jullie wat voor me meegebracht?" vroeg de kleinste.

„Geen geld, kleine baas," zei Pau spijtig.

„Maar ik heb wat," riep Nel, nadat ze haar goed weggehangen had. „Waar is m'n tasch?"

Japie kwam er mee aandragen.

Moeder Lempe deed de deur van het ruime woonvertrek open en raadde de jonge dames aan, naar binnen te gaan.

Nel vond, wat ze zocht: drie proefdoosjes met Wybert-tabletten.

„Lusten jullie dropjes?" vroeg ze.

„Ja, dol!" riep Japie.

„Hier, voor jullie ieder één. 'k Heb er toevallig drie kunnen machtig worden vanmorgen. Maar 'k heb er om moeten vechten."

„Met wie?" wou Cris weten.

„Met Alex, onzen assistent. Die vent slikt al die reclame dingen in. Figuurlijk en letterlijk. Want hij snoept ze op ook."

Japie was al naar de broers gehold met het lekkers. Zijn moeder riep hem nog achterna, dat zij ze voor het middagmaal niet op mochten eten. Maar 't was zeer waarschijnlijk, dat hij dat niet meer gehoord had.

De groote, langwerpig ronde tafel stond al gedekt.

„Ik zal eens kijken, of ik Anna kan helpen," zei Cris en verdween naar de keuken. Cris hield van huishoudelijke bezigheden.

„Eten we al gauw, Moeke?" vroeg Pau. „Moet ik vader gaan roepen?"

„Ja. Bel maar."

„Ga je mee, Nel?" noodde Pau.

Nel deed dat graag. Pau leidde de vriendin door de keuken, waar Anna met een rood hoofd boven het groote kolenfornuis bezig was. Deze moest toch even met Nel kennismaken.

„Jullie gaan toch niet weg," waarschuwde de zuster. „Alles is klaar."

„We gaan vader roepen."

Pau stak het erf voor de keuken over en liep naar

de ruime loods aan de overzij, waar een zware bel boven op bevestigd was. Het touw er van hing in de schuur.

„Wil jij luiden?" vroeg Pau.

„Hè ja," zei Nel en begon meteen.

„Zoo is 't genoeg," vermaande Pau. „Zie je, vader is soms zoo ver weg. En de bel kan hij overal hooren. En toen we nog knechts hadden, wisten die ook, dat 't etenstijd was."

Pau liep de schuur weer uit, tuurde in de verte.

„Daar komt vader aan. Ga je mee hem tegemoet?"

Nel gaf Pau een arm. Toen vader de meisjes in het gezicht kreeg, wuifde hij. Pau zwaaide terug.

Dichterbij gekomen, merkte hij, dat 't Cris niet was, die bij Pau liep.

„Dag meid," zei hij, terwijl hij zich door Pau een kus liet geven. „Waar is Crisje?"

„Die helpt even. Dit is Nel Knoops, onze vriendin."

„Welkom, kind, op onze buitenplaats. Je moet me maar geen hand geven. Ik ben juist met de zieke beesten bezig geweest."

En toen tegen Pau: „Is Huug al terug?"

„Ja, Vader. Hij is gelijk met ons mee gekomen."

Ze waren nu bij de keuken. De meisjes gingen vast naar binnen. De heer des huizes wou zich nog wat opknappen.

„Hier, Nel, je mag naast mij zitten," riep Jaap.

„En naast moeder," verklapte Piet.

„Wat 'n eereplaats," vond Nel.

Nel ging zitten. De anderen waren er al. 't Wachten was op vader.

„'t Is maar een Zaterdagsch maal," fluisterde de

huisvrouw Nel toe. „Zuurkool. Houd je daarvan?"

„Heel erg, mevrouw," antwoordde het meisje. „Stamppot?"

„Ja."

„Verrukkelijk. Dat krijgen we in mijn pension nooit."

„Met rose spek?" vroeg Pau.

„Ja. Met gekookt en met gebakken spek," legde Anna uit.

De heer des huizes kwam binnen en ging zitten; een oogenblik heerschte er stilte. Toen wenschte hij, dat 't ieder goed mocht smaken en begonnen ze.

De tafel was niet zoo sierlijk gedekt als bij mevrouw Damen, er waren geen mooie dekschalen, maar de groote, open schotels waren vol stamppot, waarvan ieder een flinke portie op zijn of haar bord kreeg. Pau en Cris hadden in lang zoo lekker niet gegeten en Crista prees: „Moeke, we eten toch nergens zoo lekker als hier."

Dat beaamde Pau dadelijk.

Cris ging Anna in de keuken helpen, Pau liet Nel haar logeerkamertje zien.

Moeder liep mee naar boven om den koffer te inspecteeren en schoone kleeren klaar te leggen, welke de meisjes konden inpakken.

Jaapje was ook mee geslipt.

Pau begreep wel waarom. Boven was de appelenzolder, waar den heelen winter de appels op rekken lagen. Maar... die ruimte was heel wijs met een sleutel afgesloten, welken moeder bewaarde.

Cris liet aan Nel de groote meisjeskamer zien. Jaap kwam binnen, kauwend.

„Wat eet je?" vroeg Cris. „O, ik ruik het al. 't Is een appel. Geef ons er ook eens een."

„Ik kan er niet bij. De zolder zit op slot."

„Hoe kom jij er dan aan?"

„Ga maar mee."

De meisjes volgden den kleinen jongen tot het hekwerk, waarachter je hier en daar nog wat appels zag liggen. Want 't was bijna gedaan.

Jaap haalde een langen, dunnen stok te voorschijn, stak dien tusschen de latten door, wipte een appel van het rek, zoodat die op den vloer viel. Toen stak hij den stok van onderen tusschen het hout door en schoof zoo den appel onder zijn bereik. 't Was geen groote, hij kon er net door.

„Ze worden leelijk rimpelig," vond Pau.

„Net ouwe vrouwtjes," merkte Jaap lachend op. „Jij ook een, Nel?"

„Mag 't wel?" aarzelde Nel.

Juist kwam de vrouw des huizes den zolder op.

„Wat doen jullie daar?" zei ze.

„Probeeren of we een appeltje te pakken kunnen krijgen," vertelde Pau.

„En dat lukt natuurlijk niet."

„Toch wel. Kijk maar," zei Pau en liet den bellefleur zien, waarin ze meteen beet.

De stok lag nog op den grond en daar naast stond Japie. Ineens begreep de moeder alles. Ook, waarom de voorraad zoo gauw opgegaan was.

„Jou ondeugd!" zei ze quasi boos en joeg den jongen naar beneden. De meisjes mochten mee naar de bewaarplaats om het mandje met appelen te vullen. Appelen of peren was altijd het Zondagsche maal in

den winter, zoo lang de voorraad strekte.

Ineens klonken van beneden orgeltonen.

„Is Huug aan het spelen?" vroeg Nel.

„Ik denk 't wel," zei moeder, terwijl ze den stok van Jaap achter op den zolder legde, zoodat de snoeper er niet bij kon. Daarna deed ze het deurtje op slot.

Pau nam de mand met appels op en liep naar beneden. Mevrouw Lempe haalde een mooien, nog gaven goudreinet uit haar schortzak en gaf dien aan Nel met een knipoogje.

„Wat 'n mooie en wat 'n groote. Dien moest Japie eens zien."

„Eet 'm maar gauw op," raadde de goede geefster.

„Wat smoezen jullie daar toch?" vroeg Pau, haar mand op het portaal neerzettend en op de rest van het gezelschap wachtend. „O, ik zie het al: je hebt moeke een appel afgezet. En nog wel zoo'n reuze."

„Niet afgezet. Eerlijk gekregen," legde Nel tusschen het kauwen door uit.

„Je staat in de pas bij moeder, hoor. Op die goudreinetten is ze zoo zuinig als op haar..."

„Nu, op wat?" vroeg moeder in afwachting.

„Op haar geld," vulde Pau aan.

„Kom, neem nu je vrachtje maar weer op," raadde moeder lachend aan.

Pau liep door naar de keuken. Nel ging naar binnen. Inderdaad zat Hugo voor het harmonium en speelde uit zijn hoofd. Toen Nel en moeder binnen kwamen, hield hij op.

„Ga door," drong Nel aan, „ik kwam juist om naar je te luisteren."

„We moeten eerst vader helpen," beweerde de jongen.

De heer des huizes kwam juist binnen en meteen volgde Anna met het groote theeblad, dat ze bij moeders stoel op de tafel zette. Ze stak het theelichtje aan en Pau zette den reusachtigen, bruinen theepot er op.

„Wat een gezellige pot," riep Nel, „nog grooter dan in ons pension."

„Dat moet wel," legde de moeder uit, „ze houden hier van groote koppen."

„De koekjes, Anna," zei moeder.

Anna haalde een zwart gelakte beschuittrommel uit de muurkast en zette die bij haar moeder neer.

Toen ieder z'n thee had, ging de bus rond.

„Eigen gebak, Nel," zei Cris trots.

„Ja, heusch. Moeder kan van alles bakken," voegde Pau er bij.

„En Anna ook," vertelde moeder, die haar oudste graag een beetje in de hoogte wou steken.

„Ze smaken verrukkelijk," prees Nel.

„Neem er dan nog maar een," noodde moeder.

„O, wat wordt die Nel toch verwend door moeke," riep Pau, „eerst 'n goudreinet en nu een extra koekje."

„Gun je 't me niet?" plaagde Nel.

„Toch wel, hoor!" stelde Cris gerust.

Na de thee zou men 't hoenderpark ingaan. Moeder en Anna gingen niet mee. Die moesten voor het eten voor Zondag zorgen.

Het zonnetje, dat 's middags van tijd tot tijd geschenen had, was weggescholen. De lucht zag ineens

weer dreigend, juist of het zou gaan hagelen. 't Waaide nu ook.

„Zou jij wel meegaan, Huug?" opperde moeder bezorgd, „zou je niet wat rusten?"

„Natuurlijk ga ik mee. Vader kan 't alleen niet af. Maar om u plezier te doen, zal ik m'n jas aantrekken."

„Als jij nu eens thuis bleef en die muziek doorspeelde, die Nel heeft meegebracht. Hoe zou je dat vinden?" was Paula's voorstel.

„Eerst ga ik mee," hield Huug vol.

Moeder en Pau zuchtten. Huug was geen kleine jongen meer, dien je commandeeren kon.

Het gezelschap vertrok. Tusschen de verschillende omrasteringen liepen overal dikke, bruine kippen rond.

„Zijn dit nu Barnevelders?" vroeg Nel.

„Ja, die bruine zijn Barnevelders. Ze leggen bruine eieren. Maar we hebben ook witte leghorns en nog andere soorten. Maar de bruine eieren zijn 't beste voor de verzending geschikt, omdat ze niet zoo gemakkelijk breken," vertelde Huug. „Kijk, daar loopt weer een kip, die het te pakken heeft."

Het beest had wat voer van den grond gepikt en deed vergeefsche moeite het door te slikken. 't Was een akelig gezicht. Huug beurde het beest op en nam het mee.

„Waarom doe je dat?" informeerde Nel.

„We houden alle zieke dieren een beetje bij elkaar, opdat ze de besmetting niet verder brengen."

„Hier is het kippenziekenhuis," riep Cris, toen ze een ijzeren deur door gingen, welke vader weer achter het gezelschap sloot.

Meneer Lempe nam de flesch met medicijn en deed wat aan het penseel. Huug maakte den bek van het zieke dier open en vader smeerde de keel van de kip in. Toen moest 't beest weer gaan loopen.

„'t Gaat heel eenvoudig," vond Pau.

„Zoo. Dan moeten jullie meisjes penseelen, we hebben twee van die dingen. En dan zullen Huug en ik de bekken open houden."

Dat gebeurde. De meeste beesten lieten zich gewillig helpen: ze voelden zich te ziek. Maar sommige waren lastig te vangen. Tenslotte hadden alle patiënten een beurt gehad. En dat was maar goed ook. Want 't begon harder te waaien en ineens vielen er groote hagelsteenen uit de lucht.

„Au, dat doet zeer!" riep Pau.

Allen gingen gauw schuilen in een van de groote nachthokken.

„Wat ruikt 't hier sterk naar lysol," merkte Nel op.

„Ja. Alle hokken zijn ontsmet," vertelde vader.

„Wat een werk zit er nog aan die beesten vast," vond Nel.

„En nu broeden we nog niet eens," zei Huug, „niet in 't groot tenminste."

„Hè, wat jammer," riep Pau spijtig. „Ze zijn zoo snoezig, die kleine kuikentjes met hun gele wolhaartjes."

„De hagel hield weer op. Toen ze bij het huis kwamen, zei meneer Lempe:

„Komen jullie mee naar binnen?"

Hij deed een deur open en liet de meisjes de keuken in.

Huug volgde.

„Waar zijn de kleine jongens toch?" vroeg Pau, toen ze de huiskamer binnen kwamen.

„O, die hebben pas een voetbalclub opgericht. Die zullen wel aan 't trappen zijn," vertelde Anna, die aan tafel de appelen zat te schillen.

„Wij zullen je helpen," zei Cris.

„Dat zal me te pas komen," meende Anna.

Nel wou ook helpen, maar de familie was daar tegen. Nel moest wat muziek maken.

Ze haalde haar tasch uit de gang en gaf Huug de muziek.

Deze keek ze in.

„Zou 't gaan?" vroeg Nel.

„'t Ziet er niet zoo erg lastig uit. Ik zal 't eens even doornemen."

Huug speelde z'n partij en besloot:

„Laten wij 't maar probeeren."

Allen waren 't er over eens, dat 't heel goed klonk. Toch namen ze het stuk nog eens door. Ze kregen er hoe langer hoe meer plezier in.

Na het broodeten haalde Anna haar zangbundel voor den dag.

Anna speelde nu op het orgel, Nel zou de zangpartij op de viool nemen en wie lust had mocht meezingen.

Wat was dat gezellig. Vader, moeder, de kleinere jongens, allen zongen uit volle borst mee. Zelfs Huug, maar dat kon moeder niet goed vinden. Hij zou zijn keel te veel inspannen met het zingen, nu hij toch al heesch was.

Moeder gaf Huug een wenk, dat hij niet mee zou doen. Maar hij werd aangestoken door de vreugde tot zingen. Tenslotte merkte hij, dat 't niet meer ging.

Maar nu was 't te laat: hij had bijna geen stem meer.

Tom, Piet en Japie gingen in 't bad en naar bed. De rest van de familie ging nu om de tafel zitten. Vader met de krant, moeder met 't Zondagsblad. Anna was een gezellige jumper aan het breien voor het voorjaar.

„Hebben jullie geen handwerk?" vroeg ze.

„Neen. Niets," zei Pau.

„Ik ook niet," vertelde Nel. „Wat ondegelijk, hè? Maar we worden heusch degelijker."

En toen vertelden ze van het voorstel van tante Crisje op Maandagavond.

„Fijn," prees Anna. „Zeg, Moeder, nu kunnen wij de meisjes de schoone kousen kapot meegeven."

„Hè, nee," riepen Pau en Cris in koor.

„Hè ja," hernam moeder. „Anna heeft het werkelijk al druk genoeg."

Dat voelden de zusters ook. Moeder vroeg, hoe 't bij mevrouw Damen ging. De meisjes vertelden het een en ander. Ze zwegen echter maar over het eten. Waar zouden ze klaar komen voor zoo'n gering bedrag?

Bijtijds trok men naar bed. En den Zondagmorgen ging heel de familie op Anna en Huug na, kerkwaarts. Anna had nog bezigheden te verrichten en Huug zou een klasgenoot van de H.B.S. krijgen om hem zijn werk te brengen en hem zoo noodig het een en ander uit te leggen. Door zelf te werken, hoopte Huug de klas zoo goed mogelijk bij te houden.

's Middags ondernamen de drie meisjes een flinke wandeling. Huug voelde zich minder prettig, die bleef thuis.

't Was echt guur weer, wat buiïg. Maar de jonge dames hadden zich er op gekleed en genoten toch van haar tocht.

Thuiskomende was 't al gauw tijd voor het broodeten. En daarbij verraste moeder het gezelschap zoowaar met een eierentaart.

„Je kunt zien, dat de eieren goedkoop zijn," plaagde vader.

„Gelukkig maar," vond Nel.

Maar meneer Lempe kon dat niet zoo gelukkig vinden.

Na tafel ging moeke mee naar boven om den koffer te helpen inpakken. Pau en Cris merkten wel, dat er weer van allerlei verrassingen tusschen de kleeren werden gestopt. Die lieve moeke toch! Daar zouden ze de eerste dagen van de maand weer op kunnen teren.

Anna bracht de drie meisjes naar het station, den koffer achter op de fiets meerijdend. Ze kon dan straks weer terugpeddelen.

Weldra reed de trein voor en stapte het drietal in. Uit het raampje wuifden ze Anna toe, toen ze wegstoomden.

„Jammer," zuchtte Cris, „dat is al weer voorbij."

„Een maand duurt niet zoo lang," troostte Nel. „'t Was echt gezellig."

HOOFDSTUK IV.

ZIEKTE.

Toen Nel, Pau en Crista den volgenden avond bij tante Crisje kwamen, zat deze al met de thee op haar gasten te wachten. Maar tante was er al even ongelukkig aan toe als Huug den vorigen dag. Ze was heesch en ze hoestte.

„Laten we maar weer naar huis gaan," stelde Cris voor.

„Welnee, meid. Daar wordt m'n verkoudheid niet beter door. Hier hebben jullie thee. Maar ik heb er tot mijn spijt niets bij kunnen halen."

„Geen zorg, Tantelief. Wij hebben wat meegebracht van moeke's gebak, dat ze in onzen koffer gestopt heeft."

En Cris haalde een trommeltje uit haar tasch. Toen ze het open deed, lagen daar de goudgele schijfjes van de eierentaart.

„Wat 'n traktatie," glunderde het oudje, toen Cris met de lekkernij rondging.

„Kom wat dichterbij, toe," drong Nel aan, die weer lui in den schommelstoel lag en die het te veel was overeind te komen.

„Je bent niet in de Oost," herinnerde Cris haar.

„Neen, jammer genoeg. Ik wou dat ik ook eens zoo'n dagje in m'n familiekring kon wezen, zooals jullie gisteren."

„Wat niet is, kan komen," troostte Pau. „Hier is je thee, lui mirakeltje. Drink ze maar eens gauw uit en dan moet je aan 't werk."

„Nu al?"

„Natuurlijk," vond tante en zette de kopjes op het buffetje.

„Hijschen jullie me eens op," vleide Nel.

Cris en Pau staken haar ieder een hand toe en trokken Nel omhoog.

Tante schoof een gewonen stoel voor Nel aan de tafel, welke nu weldra bedekt was met allerlei soort kousen.

„Wat maken jullie ineens een ongezelligen rommel," klaagde tante.

„En u zei zelf, dat we werk mee moesten brengen," lachte Pau.

„Ja, maar jullie hoeven niet alles tegelijk uit te spreiden," vond de oude dame.

„Je moet paar bij paar zoeken, Nel," raadde Cris. „Onze zijn al gepaard. Dat heeft Anna gedaan."

„Zoek nu een paar, dat je maken wilt en berg de rest weer in de tasch," stelde tante voor.

Pau en Cris zaten weldra over een kous gebogen. Tante Crisje begon Nels rommelzootje te ordenen.

„Wat zijn die kousen gekreukt," merkte de oude dame op. „Komen die zoo uit je wasch?"

„Ik geloof het niet. Dat is in m'n kast gekomen," zei Nel zuchtend. „Hier heb ik, geloof ik, een paar."

„En dit is ook een paar," merkte tante Crisje op.

„Nu heb je voorloopig genoeg. Berg de rest maar zoo lang weg."

Nel deed 't. Kreeg meteen haar stopgerei.

„O, hemel," riep ze vol schrik, „nu heb ik nog vergeten om stopkatoen te koopen."

„Dommerd," zei Pau. „Kijk maar eens, of er in ons doosje wat zit, dat er bij komt."

Nel zocht en vond wat.

De oude dame schonk nog eens thee in en vroeg van alles over de Hennenhoeve.

„Wat zitten we hier knus," glunderde Pau. „En de thee is zoo fijn warm. Mevrouw zet ze altijd onder de muts. En die is vast niet dik genoeg. De thee wordt altijd koud."

„Hebben jullie vanmiddag genoeg te eten gehad?" informeerde Nel.

„Ja, dat ging wel. Moeke had een kistje eieren voor mevrouw meegegeven. En nu kregen we bruine boonen met snijsla en eieren. 't Was goed," vertelde Cris.

„En mevrouw heeft ons wat beloofd," ging Paula verder.

„Wat?"

„Dat we Zaterdag pannekoeken eten. Meneer van Hal en de twee dames zijn allen uit. En dan bakt mevrouw voor ons en de kinderen pannekoeken. We hebben ze in eeuwen niet gegeten."

„Hè, één paar is gelukkig klaar," zei Nel met een zucht van voldoening.

„Laat eens zien," drong tante aan.

„'t Lijkt wel, of we op de handwerkles zijn," merkte Nel lachend op. „Krijgen we er ook een cijfer voor?"

„Nee, meisje. Dan zou jij een onvoldoende krijgen. Foei, wat slordig. 't Lijkt wel, of je het nog nooit gedaan hebt."

„Ja, Tante Crisje, Nel is een echte sloddervos. Dit is vandaag m'n tweede standje voor m'n onnauwkeurigheid," bekende de vriendin.

„Wie heeft je dan dat andere gegeven?" vroeg Pau.

„Meneer. Ik had de poeders te slordig dichtgevouwen en de massa niet gelijk verdeeld."

„Maar Nel, voor apothekers-assistente wordt toch een groote nauwgezetheid vereischt," beweerde tante.

„Dat ben ik gloeiend met u eens."

„Verbeeld je, dat je de hoeveelheden niet precies afweegt en iemand een beetje te veel vergif in zijn medicijnen geeft. Dan zou je zoo'n patiënt kunnen vergeven."

„Zeker, Tantetje. Daar hebt u gelijk in. Maar ik ga later geen recepten voor de zieken maken," legde Nel uit.

„En... je moet examen doen voor apothekersbediende. Dan wil je er toch zeker door komen. En 'n baan zoeken."

„Stellig. Als ik er door ben, ga ik naar m'n oom in Barneveld. Hij heeft het huis naast zijn apotheek er bij gekocht en daar maakt hij een drogisterij van. Dat wordt de *domme* kant van de zaak en daar kom ik in: een stuiver drop, een stukje zeep, een spons, twee centen chloor, enz. enz. Oom blijft aan den *knappen* kant, dat is de apotheek."

„Netheid en orde zijn ook aan den dommen kant noodig, Nel," oordeelde tante.

„Ja, dat is zoo," zuchtte de jonge dame. „Ik zal

probeeren mijn leven te beteren. Toe, Tante Cris, leer mij eens een net stopje maken. Ik weet heusch niet, hoe ik het doen moet, want vroeger stopte baboe Mina altijd voor me."

De oude dame deed het Nel voor en Nel deed haar best, dat moet gezegd worden.

„Hebt u nog geprikt aan uw boek, Tante?" vroeg Cris.

„Ja. Elken dag een uurtje."

„Wat 'n bof. Hier heb ik een kous, waar niets aan mankeert," juichte Pau. „En in deze zit maar een klein gaatje."

„Half tien, kinderen," waarschuwde tante na een poosje.

„Twee paar heele kousen, wat een rijkdom," jubelde Nel. „Hoeveel hebben jullie er klaar?"

„Ik twee paar en Pau drie. Zeg, Tante, de volgende week bent u uit, hè?"

„Neen. Ik ga niet. Ik heb 't afgeschreven. Bertha Buis zal wel mopperen."

„Is dat uw vriendin?" vroeg Nel.

„Ja. Nog uit m'n schooljuffrouwentijd. Maar er is niets aan om op reis te gaan, als je verkouden bent."

„Ik kom morgen nog eens kijken, hoe 't met u is," beloofde Cris bij het afscheid nemen.

„Hebt u Emser zout in huis of anijsspiritus en aspirine?" informeerde Nel.

„Je kunt wel hooren, dat ze in een apotheek is," lachte Pau. „Noem nog eens zoo'n santekraam op."

„Vlier, lindebloesem, kamille," zei Nel.

„Tien. Nel, je hoeft al haast geen examen te doen," vond Cris. „Je weet al genoeg."

„Alsof dat alles was! Neen, hoor. Er komt nog heel wat meer kijken," zuchtte Nel.

Ieder van de meisjes wenschte de oude dame het allerbeste en raadde haar aan, vlug in bed te gaan. Ze mocht de meisjes niet uitlaten.

Den volgenden dag om twaalf uur liepen Cris en Pau even bij tante aan. Ze belden, maar werden niet opengedaan. Toen ze nog eens gebeld hadden, deed de bewoonster van de andere flat haar deur open.

„Juffrouw Lempe ligt te bed. Ze is vanmorgen even met een doek om haar hoofd bij me aan de deur geweest en heeft me den sleutel gegeven. Gaat u maar eens naar haar kijken. Dan zal ik vanmiddag eens zien, of ik wat doen kan. Maar dan moet u den sleutel bij me terug brengen," zei de buurdame.

Zachtjes liepen Cris en Pau naar boven en vonden de oude dame in bed met een kleur van de koorts.

„Ik ben er maar in gebleven. Ik heb zoo'n leelijke kou te pakken," vertelde het oudje met heesche stem.

En meteen hoestte ze.

Cris liet haar eens drinken.

„Zal ik den dokter laten komen?" vroeg Pau.

„Welneen, 't is maar een kou. Ik ben al goed aan het transpireeren."

„Tante, zal ik hier blijven tot kantoortijd en na vijven bij u terugkomen? Zal ik ook blijven slapen? U hebt immers nog een bed op het zijkamertje staan," opperde Crista.

„Als je dat zou willen doen. Ja, dat zou wel prettiger wezen. 't Is misschien maar voor een of twee dagen."

„Of zullen we Bertha Buis telegrafeeren?" vroeg Pau.

„Doe dat maar niet. Ze zou als de dood zijn, om 't ook te krijgen."

„Kan ik nog wat voor u doen?" informeerde Pau. „Anders ga ik nu maar naar mevrouw."

„Haal even een paar citroenen. Citroensap is zoo frisch in je verkouden mond," beweerde Cris.

„M'n portemonnaie ligt op het buffet," seinde tante uit de slaapkamer.

Pau deed haar boodschap en ging toen gauw naar huis om te eten.

Tante Crisje had inderdaad een hevige kou te pakken. De dokter moest er nog bij te pas komen. Maar door Crista's trouwe zorgen knapte ze toch weer op en Vrijdagsavonds sliep Cris voor het laatst bij haar tante. Want de patiënte was alweer eens op geweest.

Toen Cris en Pau 's Zaterdags om half een uit haar kantoor kwamen, wachtte haar een groote verrassing. Ze werden namelijk afgehaald. En wel door ... Huug.

„Hoe kom jij zoo uit de lucht vallen?" vroeg Pau.

En Cris zei: „Wat moet je hier doen? Ben je alleen?"

„Neen. Moeder is er ook. Die is bij tante Crisje. We moeten naar een specialist."

„Waarvoor?" vroeg Pau verschrikt.

„Voor mij. Die heeschheid wil niet weg en nu vindt onze huisdokter 't noodzakelijk, dat een ander er eens naar kijkt. Gaan jullie even mee om moeke goeden dag te zeggen?"

„Natuurlijk. Maar we kunnen niet blijven. Mevrouw weet er niets van," hernam Cris.

Huug zei niet veel onderweg. Het praten viel hem moeilijk. En Pau beweerde: „'t Is maar goed, dat een andere dokter ook z'n oordeel eens zegt."

Moeke stond voor 't raam al naar de meisjes uit te kijken. Tante Crisje deed de deur open en bleef wachten tot haar nichtjes boven waren.

„Wat bent u weer overmoedig," berispte Cris, „u moet nog oppassen."

„O, ik ben weer beter. Komen jullie maar gauw mee."

Moeder werd hartelijk omhelsd en de meisjes hadden van alles te vragen. Maar veel tijd was er niet. Ze moesten 's middags komen theedrinken, konden dan meteen hooren, wat de specialist gezegd had.

Pau en Crista haastten zich naar haar pension, wuifden eerst nog even naar moeder en tante Crisje.

Mevrouw wachtte al op de jongedames. De koffietafel was juist wat vroeg met het oog op het vertrek van de pensiongasten.

Cris en Paula vertelden, waardoor ze zoo laat kwamen en schoven meteen aan.

„Gaan jullie vanmiddag soms met je moeder eten?" informeerde mevrouw.

„We hebben er niets van gehoord," zei Pau.

„En ik verheug me erg op de pannekoeken," glunderde Cris.

Het had nog heel wat voeten in de aarde voor meneer van Hal en de twee dames reisvaardig waren. Meneer vertrok het eerst en voor de dames kwam een taxi voor, omdat haar treinen ongeveer gelijk weggingen.

Pau en Crista bleven mevrouw nog even helpen en

trokken toen naar tantes huis.

Moeder en Huug waren nog niet terug. Toch duurde het niet lang meer, of ze verschenen.

Nieuwsgierig vroeg ieder naar het resultaat van het onderzoek.

De arts had echter niet veel gezegd. Er was een Röntgen-foto genomen. En over de uitkomst van de foto zou de specialist aan den huisdokter schrijven. Verder waren moeder en Huug niet veel wijzer geworden. Toch scheen de dokter het geval niet heel ernstig op te vatten, want hij had niet gesproken over naar bed gaan, noch over een rustkuur. Dat stemde Huug nogal hoopvol.

Het werd een gezellig thee-uurtje en om vijf uur vertrokken Pau en Cris, want mevrouw had gezegd, dat ze vroeg wou eten.

„Kan ik ook niet mee naar die pannekoekenfuif?" stelde Huug voor. Tante had een eenvoudig maal gereed gemaakt voor haar zelf en haar gasten. Moeder vond, dat Huug best mee kon gaan met de meisjes, als hij daar zin in had. Ze zou het met mevrouw wel verrekenen.

Tante Crisje en haar gast zaten juist aan haar warme maal, toen Huug en de meisjes alweer terugkwamen.

„Nu, jullie kunnen 't gauw," zei tante, toen ze de jongelui open deed.

Het drietal kwam vlug naar binnen en hing de kleeren weg.

„En hoe waren de pannekoeken?" vroeg moeder.

„'t Waren geen pannekoeken, maar flensjes," riep Huug verontwaardigd.

„Toe?" informeerde tante.

„Neen. Alleen flensjes, van die dunne dingen. En verder niets. En dat noemde mevrouw pannekoeken," vertelde Cris.

„Ik had de heele schaal wel op gekund," zei Pau lachend. „Ik heb nog honger."

„Er is hier nog eten. Schuiven jullie maar aan," raadde tante, terwijl ze drie borden ging halen. Crista legde er intusschen vorken en messen bij.

„Ik vind 't heel eigenaardig van mevrouw," zei moeder, „om jullie zoo'n maal voor te zetten. Gaat het wel eens meer zoo?"

Met horten en stooten vertelden de meisjes nu alles over haar pension. Tante Crisje deed er ook het hare bij en moeder besloot: „Daar moet verandering in komen."

Het eten was op. Zelfs het fatsoen was niet in de schalen gelaten en terwijl Cris en Paula den boel naar het keukentje brachten, belde de post. 't Was een brief voor tante met een expresse bestelling.

Tante keek een beetje vreemd op, toen Pau haar het poststuk overhandigde. Ze draaide het eens om en zei:

„O, ik zie het al. De brief is van Bertha Buis uit Brummen. Wat zou daar aan de hand wezen? Stellig niet veel goeds."

De oude dame nam haar bril uit 't sleutelmandje, zette dien op en scheurde de envelop open. Met aandacht las ze den brief.

„Och, die ziel," besloot ze.

„Wat is er?" vroeg Cris. „Iets naars?"

„Ze ligt te bed met een zenuwontsteking in haar

been. Ze mag niet loopen, ze kan 't trouwens niet. En ze heeft veel pijn. Ze vraagt me, of ik zoo gauw mogelijk bij haar kan komen om voorloopig te blijven."

„En doet u 't?" vroeg Pau.

„Natuurlijk. Ze heeft me noodig. Ik ga dadelijk, morgenochtend."

„Dat zal een langdurige geschiedenis worden," wist moeder te vertellen. „'t Zou best een jaar kunnen duren."

„Wat ongezellig, dat u voor zoo lang weggaat," zuchtte Cris.

„Ja, dat 's jammer. Maar zieken gaan voor. Hé, daar wordt weer gebeld."

Huug ging al opendoen.

„Mejuffrouw Nel Knoops," kondigde hij aan.

„Er kan nog meer bij," riep Pau. „Hé, wat scheelt jou?"

Nel begroette de familie.

„O, ik ben uit wanhoop de deur uitgeloopen," vertelde Nel.

„Waarom?" vroeg Cris.

„Die ellendige gramofoon. Hij gaat na 't eten aan één stuk door. En aldoor hetzelfde valsche ding. Ik ga verhuizen, hoor!"

„De meisjes moeten ook wat anders zoeken," beweerde moeder.

„Ik heb 'n idee," zei ineens tante Crisje.

„En dat is?" vroeg Pau.

„Ik ga misschien wel voor een jaar naar m'n vriendin in Brummen om haar op te passen. Ik heb aan dit bovenhuis nog een jaar huur. Die huur

nemen jullie over; jullie mogen het gedeelte van m'n meubels, dat ik niet meeneem, gebruiken."

„O, maar dat is schitterend," juichte Pau.

„Dol, om ons eigen huishoudinkje te doen," vond Cris. „Vindt u 't geen reuze-idee, Moeke?"

„Ja, jullie moeten het maar eens probeeren. Doch jullie zullen deze maand nog wel bij mevrouw moeten blijven. Zeg dadelijk je pension op. Wellicht hoef je de volgende maand niet te betalen, als mevrouw jullie kamer voor dien tijd verhuurt. Ga jij ook accoord met 't plan, Nel?" vroeg mevrouw Lempe.

„Ik vind 't gewoon schitterend. Ik zal er direct m'n voogd over schrijven. Maar ik heb totaal geen verstand van huishouden," vertelde Nel.

„Wat niet is, kan komen," vond tante Crisje. „Cris weet er in ieder geval genoeg van af."

„We moeten naar den trein," zei Huug opeens.

Ja, 't was hoog tijd. Gauw een haastig afscheid van tante Crisje en toen op de tram. De drie meisjes brachten moeder en Huug naar het station. Maar toen ze terug kwamen, wipten ze nog even bij tante Crisje aan om over het prachtplan te spreken.

Tante was al bezig haar koffer te pakken voor den volgenden dag. De jonge dames hadden van alles te vragen en het oudje deelde maar goede raadgevingen uit. Doch ten slotte joeg ze het opgewonden troepje naar huis, de meisjes op het hart drukkend, direct haar pension op te zeggen.

HOOFDSTUK V.

OP DE FLAT.

Cris en Nel hadden dienzelfden Zaterdagavond het pension opgezegd met de mededeeling, dat ze met haar drieën op de flat van haar tante gingen wonen. Cris had er bij verteld, hoe de vork in den steel zat en gevraagd, of mevrouw moeite wilde doen, haar kamer zoo gauw mogelijk te verhuren. En reeds 's Maandagsavonds zochten Pau en Cris onder de advertenties, of er iets voor mevrouw bij was. Ja, Cris schreef zelfs op het een en ander, in overleg met mevrouw.

Dinsdags kwam er een brief van tante Crisje met het verzoek aan de drie meisjes om 's Woensdagsavonds bij haar te komen. Ze was dan in haar huis en zou Donderdags voor goed vertrekken.

Al om zeven uur was het drietal op weg. Ze keken de straat en de flatwoning nu heel anders aan: binnen kort zou 't háár straat en háár flat wezen.

De deur ging open en de drie jonge dames liepen naar binnen.

„Dag, Tante, hoe is 't bij uw vriendin?" vroeg Cris.

„'t Was maar goed, dat ik kwam. De ziel had me hard noodig. En hoe staat 't met jullie?"

De meisjes vertelden, hoe alles in die dagen geloopen was.

„Ik geef jullie morgen den sleutel. Dus dan kunnen jullie desnoods op de flat trekken," zei tante lachend. „Maar... ik zend nog 't een en ander naar Brummen, hoor. Ik vind het plezierig wat van m'n eigen spulletjes om me heen te hebben. De schommelstoel, 't naaitafeltje, m'n schemerlampje, m'n portretten en wat schilderijtjes worden morgen door Van Gend en Loos gehaald."

„Och, de schommelstoel!" riep Nel vol spijt.

„Juist goed, dat die weggaat," beweerde Cris. „Anders deed Nel niets anders dan luieren in den gemakkelijken stoel."

„En nu nog iets," begon tante Crisje. „'s Zaterdagsmorgens komt altijd mijn werkvrouw. Die weet, hoe alles gedaan moet worden. Dat vrouwtje moeten jullie ook laten komen."

„Maar 's middags dan," bedacht Cris heel verstandig.

„En luister eens, Tantetje," zei Pau. „Als mevrouw nu eens gauw onze kamer verhuurt, dan gaan we direct hier naar toe."

„Dat kan niet, meid," bedacht Cris opeens.

„Waarom niet?" vroeg Pau verwonderd.

„We hebben toch geen geld om huis te houden."

„Dan moet mevrouw ons een deel terug betalen."

„Dat zal ze niet doen."

„Ik schrijf aan oom Ernst," besliste Nel. „Hij moet mij maar wat vroeg m'n toelage sturen."

„Meisjes, deze moeilijkheid heb ik ook overwogen. Kijk eens, hier hebben jullie een voorschot van vijftig gulden. Later betalen jullie me dat maar eens terug," zei tante.

„O, Tante, u denkt toch overal om," prees Pau.

„U helpt ons uit den brand," riep Cris en omhelsde tante Crisje hartelijk.

„Berg 't geld goed op," raadde de oude dame.

Cris stopte de vijf briefjes van tien in haar taschje.

„Ik ga nog naar den huiseigenaar om te vertellen, dat ik jullie de huur heb overgedaan," deelde de oude dame mee. „En nu heb ik, dunkt me, alles met jullie besproken. Verder kunnen jullie me altijd schrijven. Mijn adres steek ik tusschen den spiegel."

„En de sleutel?" vroeg Cris.

„Dien breng ik morgen even aan jullie kantoor."

„Hoe laat vertrekt u?"

„Om twee uur."

„Wat jammer. Dan kunnen we u niet wegbrengen," zei Cris.

Toch lukte dat. Toevallig vroeg de chef den volgenden morgen aan Crista, of ze een goed pension hadden. Hij kende haar vader, kwam van 't zelfde dorp. Cris vertelde toen meteen van haar nieuwe plannen en vroeg verlof om 's middags een uurtje later te mogen komen, teneinde de gulle tante uitgeleide te doen. De chef stond dat verzoek toe. Maar alleen aan Cris.

Tante was niet weinig verwonderd, toen ze om één uur haar nicht voor de deur zag staan. Gauw vertelde Cris, hoe dat kwam. En tante vond 't heerlijk, dat ze naar den trein gebracht zou worden. Want ze had nog meer mee te nemen dan ze gedacht had.

Cris kon meteen zelf den sleutel in ontvangst nemen. Op de deur van de flat zette ze een briefje met „Afwezig" er op en sloot de deur op dubbel slot.

Aan het station wenschte tante het nichtje een plezierigen tijd in haar woning en liet de groeten voor de andere twee achter.

De trein reed voor. Cris vond weldra een dames-coupé en laadde de bagage in.

„Neem vooral een kruier in Arnhem als u moet overstappen," raadde Cris aan.

Tante beloofde dat te zullen doen.

De conducteur kwam de biljetten controleeren, de portiers werden dichtgeslagen en weldra zette de trein zich in beweging. Cris wuifde nog, zoolang ze tantes zakdoek uit 't raampje zag komen en ging toen 't perron af.

In gedachten liep ze naar het kantoor. Hoe gewichtig voelde de huissleutel in haar mantelzak. Doch ook drukte er een groote verantwoording op haar drieën. Ze hadden te zorgen, dat de flat netjes in orde bleef. Tante had er heel niet over gesproken, dat ze op haar zaken moesten passen. Een bewijs, dat de oude dame een groot vertrouwen in haar drieën stelde.

O, hoe graag was ze direct naar haar flat gegaan. Maar waarom zouden ze het ook eigenlijk niet doen? Ze hadden toch de vijftig gulden! Dat zou genoeg wezen. Tien dagen van de maand waren er al om. Een derde deel dus, en een derde deel van *f* 75 was *f* 25. Bleef dus nog over voor de rest van de maand *f* 50 en dat bedrag bezaten ze, dank zij tantes gul aanbod.

Cris' besluit was genomen. Zij en Pau zouden zoo gauw mogelijk naar de flat gaan. Nel moest dan maar komen, wanneer ze kon.

Cris had geen gelegenheid op het kantoor aan Pau

haar plan mee te deelen. Maar nauwelijks waren de meisjes om half zes het gebouw uit, of Cris maakte Pau deelgenoot van haar plan.

Paula was 't roerend met haar zuster eens.

„Maar... als mevrouw onze kamer nu eens niet verhuurt vóór de volgende maand," opperde Pau.

„Dan geven we haar in vredesnaam schadevergoeding voor kamerhuur. Voor pension is dat niet noodig, want we eten er niet," berekende Cris.

Na den maaltijd deelden de meisjes mevrouw mee, dat ze 's avonds al naar de flat gingen.

Even stond de dame in gedachten.

„De kamer is nog niet verhuurd. Dus reken ik maar, dat het pensiongeld, dat jullie voor deze maand te veel betaald hebt, de schadevergoeding is," zei ze.

De meisjes gingen met die regeling accoord. Ze pakten heel haar hebben en houden in den koffer en de aktetasschen, namen afscheid van alle huisgenooten en droegen samen haar bagage naar de nieuwe woning.

Toen ze alles boven hadden gezet, bedacht Cris, dat ze toch wel even aan Nel mochten gaan vertellen, dat ze reeds haar intrek op de flat hadden genomen.

Ze deden de deur weer goed op slot en haastten zich naar Nel. Die was gelukkig thuis.

„O, zeg. 'k Wou net naar jullie toegaan," riep Nel, toen ze de vriendinnen zag binnenkomen.

„Waarom?"

„Mijn kamer is verhuurd. Tegen den vijftiende. En ik krijg de helft van mijn pensiongeld, dat is *f* 32.50 terug."

„Meid, ga dadelijk mee," stelde Cris voor. En ze vertelde, wat zij gedaan hadden.

„Ik ga er met mevrouw over spreken," zei Nel en voegde de daad bij het woord.

Even later kwam ze opgewonden binnen, gooide het geld op den divan en riep:

„Mevrouw vindt 't schitterend. Dan kan ze eerst de kamer nog schoonmaken. Ze heeft meteen de dienstverrichting opgebeld om met een kar te komen. Want zie je, het divanbed met toebehooren en het schrijfbureautje zijn van mij. Helpen jullie me nu gauw m'n koffers pakken?"

„Berg je geld op, Nel," raadde Cris.

Nel deed 't.

Het dienstmeisje bracht de leege handkoffers van Nel. Vlug pakten de meisjes den inhoud van de kast in de koffers. Nel haalde haar bezittingen van de muren en deed die er ook in.

Ze waren er juist mee klaar, toen de mannen kwamen. En nog geen half uur later was alles op de flat.

't Was toen kwart voor achten.

„Nu moeten we vlug nog het een en ander voor het ontbijt inslaan," bedacht Cris. „Om acht uur sluiten de winkels."

„Brood, boter, melk," besliste Pau. „Geef maar geld, dan zal ik het wel halen."

Pau nam een melkkan uit de keuken mee en was even later terug met haar boodschappen.

't Was in de kamer ineens een ongezellige rommel geworden met de koffers, 't divanbed, de viool, den lessenaar en het bureautje.

„Wacht," zei Cris, „we zullen je schrijftafeltje op de plaats van het naaitafeltje zetten."

Nu moest er een kleine verhuizing plaats hebben. Want Cris en Pau zouden samen in tantes slaapkamer slapen. Daarvoor moest het ledikant van het zijkamertje worden gehaald en Nels divanbed er neer gezet worden.

Dat kwam klaar. Nu de koffers uitgepakt en alles in de kasten gehangen of gelegd.

De hangkast was leeg. In de linnenkast lag het huishoud- en beddelinnen, dat de meisjes gebruiken mochten. Op het zijkamertje stond een laag kastje voor Nels gebruik.

Eindelijk was alles voor elkaar.

„Hè, ik heb trek in thee," zei Pau.

„Hemel, we hebben geen thee gehaald," bedacht Cris. „Maar wacht, misschien zit er nog thee in het theebusje."

Crista liep op het buffetje toe en ja, ze vond nog meer dan genoeg voor twee keer. Ze haastte zich naar de keuken om theewater op te zetten. Verbeeld je, dat er nu eens geen lucifers waren. Gelukkig, daar stonden ze. Wacht, ze zou meteen de melk koken. Dat kon onder de hand wel. En het brood en de boter, welke Pau maar in de keuken neergelegd had, in het buffet bergen.

„Pau, schrijf jij nu even naar huis, dat we al verhuisd zijn," riep Cris uit de keuken naar binnen.

„Goed."

„Ja, ik zal 't ook aan oom Ernst schrijven," zei Nel, „gelukkig, dat hij zoo gauw accoord ging met ons plan."

Toen Cris met de thee binnenkwam, zaten de twee andere meisjes druk te pennen. Cris stak 't theelichtje

aan. Dat was toch heel wat gezelliger dan een muts. Nu nog even op de melk letten in de keuken. Die kwam juist op! Ziezoo, dat was klaar.

„Ik vind 't hier koud," merkte Nel op.

Cris liep naar den thermometer en keek.

„Ja, 't is 56°. Dat is niet warm. Maar ik voel er niet veel voor om nu de kachel nog aan te maken. Laten we onze wollen vesten maar aantrekken."

Cris ging die van haar en Pau halen, Nel zocht iets warms uit haar koffer.

„Is 't zoo goed?" vroeg Pau, haar zuster den brief toeschuivend.

Cris las het geschrevene over.

„Ja, zoo is 't best," zei ze. „Ik hoop, dat moeke maar gauw schrijft, wat die specialist aan onzen huisdokter meegedeeld heeft."

„Zeg, Nel, zullen wij de brieven even op de post brengen?" stelde Pau voor.

„Heb jij postzegels?"

„Neen."

„Dan zullen we tot morgen moeten wachten," besliste Cris.

Pau legde de brieven op den schoorsteen.

„Toe, schenk jij even thee in," noodde Cris, die zich met een leeg schrift aan de tafel had gezet.

„Wat ga jij dan doen?"

„Een huishoudboek inrichten. Dat heeft tante ons aangeraden. Zeg, Nel, nu moet jij *f* 25 storten in de huishoudkas."

Nel gaf het bedrag, dat Cris met de vier briefjes van tien en het wisselgeld dat Pau van haar boodschappen mee teruggebracht had, in een blikken

trommeltje deed, dat als huishoudkas zou dienen. Ze boekte in, wat Pau uitgegeven had.

„Particuliere uitgaven gaan niet van het huishoudgeld, hoor," redeneerde Cris.

„Wat bedoel je?" vroeg Nel.

„Wel, haarknippen, postzegels, schrijfbehoeften, kleeren, enz."

„En waar moeten we dat dan van betalen?" wou Pau weten.

„We storten aan het begin van de maand niet alles in de huishoudkas, we houden ook wat voor ons zelf," vond Cris.

En dat kon. Want den volgenden morgen deelde de chef aan Cris en Pau mee, dat ze *f* 5.— in de maand opslag zouden krijgen. Hij was zeer tevreden over haar werk en hij meende, dat het geld haar te pas zou komen.

Cris en Pau bedankten, werkten dien dag met nog meer ijver dan anders en brandden van verlangen om Nel om twaalf uur het goede nieuws mee te deelen.

Nel stond al voor de deur.

„Zeg, ik moet den sleutel maar hebben," zei ze. „Ik ben met m'n fiets eerder thuis dan jullie."

Dat was zoo. Bovendien was Nel op zeer ongeregelde tijden in de apotheek. De rest van den tijd moest ze thuis werken.

„Best," zei Cris, „dan moet jij, wanneer je thuis komt, direct theewater opzetten en dekken."

„Hemel," zuchtte Nel. „Ik?"

„Ja, jij," zei Pau.

Om twaalf uur dronk het gezelschap koffie, warm eten zouden ze na vijven doen. Dat wil zeggen, na

vijven moest het eten nog gekookt worden.

Aangezien Cris en Pau daar het meeste verstand van hadden, zouden die dat voorloopig verzorgen. En met hulp van tante Crisjes kookboek kwam dat wel in orde.

In het begin vergisten ze zich nog wel eens in de hoeveelheden, den eenen keer kookten ze te weinig, een andere maal te veel. Maar dat konden ze weldra beter afpassen.

Cris hield de huishoudkas en zorgde, dat er niet te veel uitgegeven werd. Nel had nog al eens weelderige neigingen, doch daaraan wilde Cris niet voldoen.

De meeste moeite baarde Nels slordigheid. Ze ruimde nooit iets zelf op, liet alles slingeren en zou weldra de twee vriendinnen tot haar slavinnen gemaakt hebben, als Cris dat niet energiek had tegengegaan. Zoo liep de maand ten einde en alle drie waren ze het er over eens, dat ze een goeden ruil gedaan hadden.

HOOFDSTUK VI.

PLICHTEN.

Cris en Pau waren gewoon in het nette keukentje het vaatwerk af te wasschen. Pau borg alles in de keukenkast en Cris veegde het aanrecht schoon. Nel moest binnen voor het overige zorgen: de matjes en de niet gebruikte lepels wegbergen, het tafellaken afschuieren en opvouwen. Die taak was haar door Crista toebedeeld. Als vanzelf had Cris zich aan het hoofd van de meisjeshuishouding geplaatst en, dat moest ze zelf zeggen, ze vond, dat ze het goed deed. 't Was trouwens een trek in Cris' karakter, dat ze een beetje met zichzelf ingenomen was. In zeker opzicht mocht dat, want wat ze deed, maakte ze gewoonlijk goed af. Gewoonlijk, niet altijd echter. Ze hield van opschieten en door het vlugge, leed 't werk wel eens, dat uit haar handen kwam. Maar Cris had één lastige eigenschap: ze kon niet velen, dat ze terechtgewezen werd en zou niet graag een fout erkennen.

Zoo beweerden Pau en Nel op een morgen, toen ze met z'n drieën aan het ontbijt zaten, dat de melk naar zeep smaakte.

„Dat kan niet," zei Cris beslist.

„Toch is 't zoo," hield Nel vol.

„Ik zou niet weten, hoe dat kon," sputterde Cris tegen.

„Wedden, dat er zeep onder in de kan zit," stelde Nel voor.

„Goed, om een Nibbo-reep," besliste Cris, die zeker was van haar zaak. Ze ging naar de keuken en kwam terug met een leege melkkan, waarin ze de vloeistof overgoot. En... onder in de kan, tegen den bodem geplakt, zat de klodder groene zeep, welke Cris altijd aan haar kwast smeerde wanneer ze ging afwasschen.

„Nou, wat zeg je er van?" riep Nel triomfantelijk.

„De... ik..." haperde Cris en wist er zich niet uit te redden.

„Bedenk maar geen verontschuldigingen, Cristalief," spotte Nel, „je bent je reep kwijt."

„Maar Pau droogt af," bracht Cris opeens in 't midden.

„Je spoelt de kannen altijd zelf om met schoon water en dan zeg je: alleen van buiten afdrogen," verdedigde Pau zich.

„Nu, jullie krijgen een reep..."

„En wij hadden gelijk," gnuifde Nel.

's Middags bracht Cris de tractatie mee. Nel besliste, dat ze de lekkernij bij de thee zouden opeten.

Toen Cris en Pau na het warme maal in de keuken het vaatwerk afwaschten, klonken uit de kamer de tonen van Nels viool. Ze was alweer ijverig aan het studeeren. Wat die Nel haar scha inhaalde! Uren achter elkaar kon ze staan strijken, zonder zich zelfs tijd te gunnen even haar kopje thee te drinken.

Pau nam het mandje met de vorken en lepels op om dat binnen te brengen.

„Hemel, Nel," riep ze verschrikt, toen ze de kamer in kwam, „je zou opruimen."

Alles lag nog juist zoo, als toen Cris en Pau aan 't afwasschen waren getogen. Dat was nu vervelend. Pau rammelde met de vorken en lepels.

„Zeg, doe 'n beetje zachtjes," gromde Nel, „dat lawaai is zoo hinderlijk, als ik aan 't spelen ben."

„Hoor eens, houd jij vooreerst maar op met je gekras en doe je plicht," mopperde Pau terug.

„Hè, wat zeg je?"

„Je zou den boel hier opruimen."

„Toe, doe jij 't even, ik vind 't zoo vervelend."

„Ik vind afwasschen ook niet plezierig. Allo, ruim je zaken op."

Nel legde haar viool neer en begon met een nijdig gezicht.

„Ik vind jou op 't oogenblik even afschuwelijk als m'n gramofoondame," snibde Nel.

„Alleen met dit verschil, dat je weer door kunt zagen, als je met je plichten klaar bent."

Cris kwam binnen, zette groote oogen op bij 't zien van het onopgeruimde vertrek.

„Zeg, schieten jullie eens op," beval ze.

Pau vertelde, hoe Nel in gebreke was gebleven.

„Ze heeft haar plicht verzaakt," besloot ze.

„Jullie met je plichten," spotte Nel, „zoo prozaïsch."

„Dat is nu eenmaal niet anders," zei Cris, „nu we samen wonen, hebben we gelijke rechten, maar ook gelijke plichten. En je zult moeten toegeven, dat ik niet het minste doe."

„Dat 's waar. Maar jij houdt ook van huishoudelijk werk en ik niet," zuchtte Nel.

„Ja, als 't van jou moest afhangen, Nelleke, dan was ons flatje gauw een stal."

Nel had de kruimels bij elkaar geveegd, schudde het blikje zóó onhandig boven den kolenbak leeg, dat de helft er naast viel en terwijl ze het neerzette, vouwden Pau en Cris het tafellaken op.

„Het blikje en 't stoffertje ophangen, waar 't hoort, Nel, niet op den schoorsteen," riep Cris, die altijd alles zag.

„Je bent lastig," vond Nel.

„Je wordt opgevoed," was Pau's meening. „Opgeleid tot 'n degelijke huisvrouw."

„Is er nog meer?" vroeg Nel, terwijl ze weer naar haar viool ging.

Meteen werd er gebeld. Pau ging al open doen.

„Eerst door het raampje kijken, hoor," raadde Cris. „Denk om de insluipers."

„O, 't is de post," riep Pau, toen ze het licht in het halletje aanknipte. Vóór ze de stukken opraapte, keek ze nog even door het ruitje in de deur, of er iemand buiten stond. Doch de bode was doorgegaan.

Pau raapte de brieven op, bekeek ze intusschen.

„Van wie?" vroeg Cris, toen Pau binnenkwam.

„Van thuis. Wat vreemd, hè, en morgen gaan we naar huis," merkte Pau op.

Ze legde de rest van de post op de tafel neer en las mee, toen Cris de envelop opengescheurd had. Nel onderzocht, of er voor haar iets bij was. Ze zag niets.

„O, lieve hemel," zei Cris al lezende en Pau begon opeens bedroefd te schreien.

„Is er narigheid?" vroeg Nel, terwijl ze troostend haar arm om Pau's schouders legde.

„Huug heeft een longbloeding gehad, gisteren. Hij is hard ziek en erg zwak. Hij mag volstrekt niet

praten en moet zoo rustig mogelijk gehouden worden. Moeder vindt 't beter, dat wij deze week niet naar huis komen," vertelde Cris.

„Wat 'n ellende," zei Nel, „maar 't kan best beter worden. Een oom van me heeft ook eens bloed gespuwd. Hij is een tijd in Zwitserland geweest en totaal genezen. Dus jullie moet den moed niet verliezen."

„En nu zou ik juist nergens liever wezen dan thuis," snikte Pau. „Ik ga tòch."

„Doe dat niet," raadde Cris aan, „we mogen stellig niet bij Huug. De volgende week misschien wel."

„Hij zag er den laatsten tijd ook al zoo slecht uit," merkte Pau op, toen ze wat gekalmeerd was.

„We zullen dadelijk aan moeder schrijven en vragen, of ze ons iederen dag 'n berichtje stuurt," stelde Cris voor.

„En ik zal morgen ook eens even bij jullie thuis gaan vragen," bedacht Nel, die naar haar oom ging, waar ze gewoonlijk aan het begin van de nieuwe maand haar toelage in ontvangst nam.

„Ja, dat moet je doen," vond Cris. „En zeg, we zullen wat sinaasappels en citroenen koopen. Sap mag hij drinken. Wil jij ze dan meenemen, Nel?"

„Met plezier."

„Laten we ze dan direct gaan koopen," stelde Pau voor. „Wacht, er was nog meer met de post."

Cris greep naar de brieven.

„O, ook een brief van tante Crisje."

Ze scheurde hem open en las.

„Wat schrijft ze?" vroeg Pau, toen Cris den brief neerlegde.

„O, niets bijzonders. Jullie mogen 'm ook lezen. Ze maakt 't goed. Met haar vriendin is het 't zelfde. En of we goed voor de planten zorgen. Dat 's dus aan jouw adres, Pau."

Cris had aan Paula de zorg voor tantes plantenschat opgedragen. En dat was Pau wel toevertrouwd. Ze hield van kweeken, begoot alles geregeld, knipte uitgebloeide bloemen en dorre bladeren uit de primula's en cyclamen en volgde vol belangstelling de ontwikkeling van de vetplanten en cactussen, waarvan de oude dame een heele verzameling bezat.

„En de rekening van onze lessen," las Cris uit een ander epistel, „die kunnen we meteen doorsturen naar vader."

„Laten wij 't maar zoolang voorschieten," opperde Pau, „vader heeft nu al genoeg aan zijn hoofd."

„Ja, dat is waar. We vragen het dan wel terug, als we de volgende week naar huis gaan."

„En een reclame-aanbieding van een stofzuiger," las Cris verder, de laatste envelop opnemend.

Nel, die alweer aan het spelen was gegaan, ving het woord op. Ze liet haar strijkstok zakken en riep:

„Ja, een stofzuiger hebben we hard noodig!"

„Zeg, nu laat je me lachen!" merkte Cris op. „Je hebt nog geen enkele maal geveegd, zoolang als we hier wonen. Dus jouw behoefte aan een stofzuiger zal wel niet groot wezen."

„Daar heb je gelijk in, Cristalief. Maar ik denk om jou. Zoo menschlievend ben ik nu." En Nel legde haar kin weer tegen de viool.

„Als je dan zoo menschlievend bent, begin dan met geregeld je zaken op te ruimen," beweerde Cris,

„naast de kachel staan je vuile schoenen; je boekentasch zwerft onder je stoel, de helft van den inhoud op den vloer en je muts hangt op je vioolstandaard."

„En er zit een gaatje in je kous vlak boven je schoen en je elleboog is door je trui," voegde Pau erbij.

Nel legde haar instrument neer.

„Ja, Nel is 'n schandelijke sloddervos, daar hebben jullie gelijk in. Maar als jullie al m'n fouten zoo opsomt, maken jullie me wanhopig."

„Zachte heelmeesters maken stinkende wonden," citeerde Cris.

„Maar zooals jullie 't doet, handel je niet opvoedkundig: je kunt beter 't goede in iemand prijzen, dan 't slechte afkeuren," meende Nel.

„Kind, dan zou je eventjes zelfingenomen worden," dacht Cris.

„Dus er is dan nog genoeg goeds te prijzen, dat valt me mee," zei Nel met een zucht van verlichting. „Zeg, gaan jullie nu die sinaasappels halen, dan kan ik eens rustig studeeren."

„Mooi zoo, we worden weggestuurd, ons eigen huis uitgejaagd," zei Pau, „ga je mee, Cris? Of moet ik het alleen doen?"

„Neen, ik ga mee."

Cris borg de brieven in haar taschje en vertrok met Pau.

Nel pookte eerst de kachel eens op.

Ja, zoo vond Nel het 't prettigst spelen, met een volkomen rust om zich heen. Maar ze woonden nu eenmaal samen en moest 't verdragen als Cris en Pau samen praatten. Toch was 't studeeren hier heel wat

„Helpen jullie me nu gauw m'n koffers pakken?" (Blz.69.)

plezieriger dan in het pension. Maar... als de kou voorbij was, dan ging ze in haar eigen kamer spelen. Dat was voor de huisgenooten ook aangenamer.

Wacht, nu zou ze die toonladders met dubbelnoten eens flink oefenen. Dat had de leeraar haar op 't hart gedrukt. Een kwartiertje was ze er mee bezig, toen ze de bel hoorde overgaan. Hemel, waren Cris en Pau nù al terug! „Ze hadden gerust nog wat weg kunnen blijven," bedacht Nel. Ze legde haar viool en stok in de kist en liep naar 't halletje, waar ze het licht aanstak.

„O, ja, eerst door het raampje kijken," bedacht ze. Er stond een jongen.

Nel maakte het raampje open.

„Wat is er?" vroeg ze.

„Och, juffrouw, wees u zoo vriendelijk en koop eens een paar veters van me, vijf cent."

Veters komen altijd te pas, dacht Nel. Ze ging terug naar de kamer, nam de huishoudbeurs en haalde daar twee halve stuivers uit. Daarmee kwam ze in het bezit van een paar zwarte koordveters.

De jongen bedankte en daalde de hooge, hardsteenen trap weer af.

Nel deed 't licht in de hal uit en begon weer te spelen.

Geen vijf minuten later werd er weer gebeld. Nijdig legde Nel haar instrument weg.

„We moesten noodig een bellenmeisje hebben," mopperde ze. „Wat 'n pech ook, dat er juist zoo vaak gebeld wordt, nu Cris en Pau uit zijn. Maar misschien zijn ze daar al. Dan kunnen *zij* verder op de bel letten."

Doch 't waren de huisgenooten niet.

„Hallo, Nel," zei een stem voor de deur.

Nel keek eens goed.

„O, Elly, ik zal je open doen."

Nel deed het slot van de deur en liet de vriendin binnen.

„Welkom op onze meisjesflat," zei Nel. „Hoe heb je ons gevonden?"

„Ik ben eerst naar de apotheek gegaan. Toen je er niet was, heb ik daar je adres gevraagd."

„Wie was er? Meneer?"

„Een jonge man."

„Dat 's onze vaste assistent, Alex. Een klein kwalletje."

„Waarom?"

„Hij denkt alleen om zichzelf. Hij rookt niet, maar loopt geregeld te kauwen."

„Zeg Nel, ik kwam je iets vragen."

„Wat? Maar kom eerst binnen."

En Nel duwde haar vriendin de woonkamer in.

„Ben je alleen?"

„Ja, Cris en Pau zijn boodschappen doen. Leg je goed af."

„Maar zoolang blijf ik niet. Ik kwam met een uitnoodiging van moeder: of je lust hebt om Zondag te komen eten en dan 's avonds wat met ons muziek te maken."

„Ik zou 't graag doen, maar, zie je, morgen is het de eerste Zaterdag in de nieuwe maand en dan ga ik altijd naar m'n oom in Barneveld; die is m'n voogd, zoolang als vader in Indië is; daar moet ik m'n contanten halen. Vroeger m'n pensiongeld, nu

mijn aandeel in het huishouden. Maar ik weet al wat. Ik kom vroeger terug. Dan kan ik wel niet komen eten, maar kom in ieder geval spelen. Is dat goed?"

„Uitstekend. Zeg, 't is hier warm. Ik doe toch maar even m'n mantel af."

„Ja, hè, lekker is 't hier. Ik hou van warm. Zeg, wil je onze meisjesflat eens zien?"

„Graag. Maar, jullie inrichting is niet erg modern, een beetje ouderwetsch."

„Ik heb je toch verteld, dat we alles in bruikleen hebben van een oude tante van Pau en Crista."

„Ja, dat 's waar ook. Maar 't is toch gezellig."

„En ik kan nu zoo heerlijk veel studeeren."

„Meid, je had voor muziek moeten doorgaan."

„Was dat maar waar! Maar vader en oom Ernst beweerden, dat dit me geen bestaan zou opleveren. Net of ik aan den dommen kant zooveel verdienen zal."

„Den dommen kant?" vroeg Elly verbaasd.

Nel legde uit, wat ze daarmee bedoelde. Onderwijl schoof ze de tusschendeuren open en knipte het licht aan.

„Hier zijn mijn beide huisgenooten gehuisvest: het rijk der orde. Kom nu mee naar het oord der wanorde."

Nel deed gauw de schuifdeuren weer achter Elly dicht en zette de schuif van de kachel nog wat verder open, omdat er zooveel warmte was verloren gegaan. Toen voerde ze de vriendin naar haar eigen vertrek, waar ze licht maakte. Het divandek over het lage bed hing scheef, een blouse en een rok zwierven op

een stoel, waar ook nog twee vuile kousen afbengelden. De waschkom stond nog gebruikt en de lampetkan prijkte op het lage kastje, waarvan één van de deuren openstond, zoodat er een ware chaos te zien kwam.

„Dit is mijn particulier verblijf. En daar moet ik zelf voor zorgen. Vandaar dat 't er zoo'n rommel is, zie je. Maar van den zomer, als 't hier niet zoo koud meer is, dan ga ik 't netjes maken."

„Dat zou ik ook doen, als ik jou was."

Nel loodste de bezoekster weer de huiskamer in.

„Reuzejammer, dat jullie geen piano hebben," zei Elly, neervallend op een van de stoelen.

„O, maar Pau en Cris spelen geen piano."

„Ik zou toch kunnen komen om met je samen te oefenen."

„Ja, dat zou knal wezen."

„Je kunt er een huren. Zes gulden in de maand."

„Dat 's niet eens duur. 't Kan best wezen, dat ik 't doe."

Ineens hield Nel op en luisterde. Ze pakte Elly's arm beet en keek angstig.

„Wat is er?" vroeg El.

„Inbrekers," fluisterde Nel.

„Zeur niet. 't Zijn natuurlijk je huisgenooten," stelde de vriendin gerust.

„Dat kan niet. Want ze hebben geen sleutel. Dien heb ik. O, ze zijn in *mijn* kamer."

Inderdaad hoorden de meisjes daar den schakelaar van het electrisch licht omdraaien.

Toen de knop van de huiskamerdeur bewoog, kroop Nel van angst onder de tafel. Elly werd ook door Nels schrik aangestoken, had evenwel geen tijd om

zich te verstoppen, zag zich in gedachten weldra tegenover een paar ongure typen geplaatst. De deur ging verder open en... daar stonden twee jongedames. Elly begreep direct, dat dit Pau en Crista waren.

Deze laatsten zetten groote oogen op van verbazing: Nel weg, een vreemde in de kamer en 't heele huis in lichtglorie.

„Ik ben Elly Blom," zei de nog een weinig uit het veld geslagen bezoekster.

„Cris en Paula Lempe," verkondigde Crista, terwijl ze Nels vriendin de hand toestak. „Waar is Nel?"

„Hier, onder de tafel," klonk een stem en de gestalte kroop te voorschijn.

„Wat moet dat voorstellen?" vroeg Pau.

Nel en Elly vertelden van haar angstige vermoedens.

„Nu, 't had best waar kunnen wezen," meende Cris, die naar de kachel ging en die temperde. „Je had 't raampje in de voordeur open laten staan. We konden zóó het slot grijpen en de voordeur openmaken. En waarom brandde 't licht in de hal en in jouw kamer?"

„Ik heb Elly onze flat laten zien."

„Dorst jij je eigen kamer te vertoonen?" informeerde Cris.

„Gerust. Ik heb Elly ingelicht. Ze weet, dat, als ze ergens rommel ziet, dit door mij komt en niet door jullie."

Pau legde het pak met de vruchten in het buffet. Cris schoof even de tusschendeuren van elkaar, zag licht in de slaapkamer en ging 't gauw uitdoen. Die Nel dacht toch ook nergens bij na.

„Heb je thee gezet, Nel?" vroeg Pau.

„Neen, nog niet. Dat doen jullie toch altijd."

„Ja, maar dat had jij nu wel eens kunnen doen. Vooral nu je bezoek hebt."

Cris trok al naar de keuken en nam den ketel mee, die bovenop de fel brandende kachel al bijna aan de kook was gekomen. In minder dan geen tijd bracht Cris de thee, welke ze op het lichtje zette.

Toen viel haar oog op het bosje veters op de tafel.

„Van wie zijn die?" vroeg ze, op de dingen wijzend.

„Heb ik gekocht," zei Nel. „Er kwam een jongen mee aan de deur."

„Je moet niets aan de deur koopen," bestrafte Cris.

„'t Jog was de heele trap opgeklommen. Ik heb al vaak gezien, dat de meeste negotiemenschen onze hoogverheven woning voorbijgaan, omdat ze opzien tegen het trappenklimmen. Ik vond, dat de daad des jongen mans beloond moest worden," was Nels betoog.

„Heb jij zwarte veterschoenen?" informeerde Pau.

„Neen."

„Wij ook niet. Dus we kunnen die dingen niet eens gebruiken," merkte Cris op.

„O, in tijd van nood, doe ik met gemak zwarte veters in m'n bruine schoenen," dacht Nel. „Zeg, Cris, is je thee al goed?"

„Ik denk 't wel. Suiker en melk, Elly?"

„Graag."

Zoo bleef Elly thee drinken en een beetje praten. Dat gaf wat afleiding aan de zorgvolle gedachten van Pau en Crista.

„Ben je op je fiets gekomen?" vroeg Nel, toen ze haar vriendin uitliet.

„Ja, die staat beneden, op slot."

„Goed, dat 't donker was, anders had je kunnen lezen: geen fietsen tegen plaatsen. Ik moet m'n karretje altijd heelemaal naar boven sjouwen en weer omlaag, omdat de benedenburen niet dulden, dat ik m'n fiets even tegen hun pui zet. Daarom ga ik tegenwoordig nogal dikwijls loopen."

Nel had haar mantel aangetrokken en bracht Elly tot onder aan de trap. De fiets lag tegen den grond.

„Dat 's wraak, echt gemeen," riep Nel. „Kijk eens gauw, of er niets kapot is."

Het stuur was eenigszins verdraaid, maar dat kon Elly gauw weer goed buigen.

„Tot Zondagavond," zei ze en reed wuivend weg.

Boven zaten Pau en Crista naar huis te schrijven. Nel borg haar viool en strijkstok op en ging haar koffer pakken. Want ze moest den volgenden dag direct na de apotheek naar den trein.

HOOFDSTUK VII.

VERANDERINGEN.

Cris hield 't huishoudboek bij, zooals iederen avond. Ze telde het geld na, maar 't kwam niet uit.

„Kom je te kort?" vroeg Pau, die aan tafel zat te werken en Cris' bezorgden rimpel tusschen de oogen zag.

„Ja, 't is wel niet veel, vijf cent maar, doch 't moet kloppen."

Pau kwam bij haar zuster staan en samen telden ze de rijtjes nog eens op. De berekening was goed.

„Je hebt vast wat vergeten, net als laatst dat busje peper van een dubbeltje. Heb je de veters opgeschreven?"

„Welke veters?"

„Die Nel gekocht heeft."

„Die heeft ze toch zeker zelf betaald!"

„Nu, ik geloof van niet. Nè-èl!"

„Ja-a!"

„Kom eens even hier."

Nel kwam, in haar pyjama. Ze was al bezig om naar bed te gaan.

„Nu, wat is er?"

„Heb jij die veters uit de huishoudbeurs betaald?" vroeg Cris.

„Ja."

„Maar dat mag niet."

„Waarom niet? Veters zijn toch voor 't algemeen belang. Wie er een noodig heeft, pakt 'm."

„Dat ben ik niet met je eens. Veters hooren tot de toiletbenoodigdheden, zooals zeep, tandpasta, en andere. Je moet 5 cent storten," besliste Cris.

„Goed. 'k Zal ze halen."

Nel zocht haar portemonnaie uit haar mantelzak en gaf de 5 centen. Meteen inspecteerde ze haar beurs.

„Hemel," riep ze plots, „ik zal nog een leening met jullie moeten sluiten, anders kan ik morgen niet eens op reis."

„Nel, je geeft je geld te gemakkelijk uit. Je wist toch, dat je je reis over moest houden," vermaande Cris.

„Berouw komt na de zonde," zuchtte Nel.

„Je moet alles opschrijven, wat je uitgeeft," stelde Pau voor.

„Doe jij dat?"

„Neen, dat doet Cris voor ons samen."

„Zeg, Cristalief, wil jij 't voor mij ook doen? Of neen, doe 't toch maar niet. 't Geeft niets, je raakt je geld toch kwijt."

Met voldoening klapte Cris haar huishoudboek dicht. Ze was altijd blij, als ze het laatste postje gevonden had.

Pau geeuwde. Nel informeerde, of er nog wat lekkers was. Cris zei: „Neem maar een beschuitje," en voegde er bij: „Weet je, dat je broek en je jasje van verschillende pyjama's zijn?"

„Ja. Slordig, hè? Ik kon de broek niet vinden, die bij de jas hoorde."

Nel diepte uit 't buffet haar lekkers op.

„Jullie ook?" vroeg ze.

„Neen, dank je. Neem meteen het fruit mee en pak 't in. Maar voorzichtig, hoor."

„Ja, Ma."

„En Pau, ga nu naar bed. Je zat zoo te geeuwen," drong Cris aan.

„Jij gaat toch zeker ook?"

„Ja, direct. Even de kachel bijvullen. Zeg Nel, jij hebt in dat oogenblik vanavond heel wat door de kachel gejaagd. Ik heb niet eens genoeg in de kit om 'r vol te gooien."

„Nu heb ik gezorgd, dat 't lekker warm was, toen jullie thuis kwamen en nu is 't weer niet goed," mopperde Nel.

„We moeten met verstand stoken," vond Cris.

„Maar Nel is nu eenmaal niet verstandig," zuchtte de persoon in kwestie.

„Maar dat kan ze wel worden."

„Dat is nogal bemoedigend," vond Nel. „Atjuutjes. Wel te rusten, verstandige huisvrouwen."

„Slaap lekker!"

Cris had nog van alles te doen. Het laatst ging ze naar bed. En het eerst was ze weer op, porde de kachel aan, zette theewater op en dekte. Vegen hoefde ze vandaag niet. Want om één uur kwam juffrouw Vermeer, de werkster, om de heele flat op te knappen. Zaterdag was de eenige dag van de week, dat Nels kamer er schoon en opgeruimd uitzag, dank zij juffrouw Vermeer.

Om half acht riep Cris Pau en Nel. Pau lag nog zoo rustig te slapen, dat ze 't jammer had gevonden het niet sterke zusje wakker te maken. 't Was laat

geworden den vorigen avond en daar kon Pau niet goed tegen.

Om kwart voor acht belde de melkboer en meteen bracht de post een briefkaart van thuis. Toen Cris dat vertelde, was Pau dadelijk wakker.

„Wat schrijft moeder?" vroeg ze.

„Met Huug gaat 't iets beter. Het bloeden is opgehouden. Maar hij is nog zwak, heeft steeds ijs in den mond."

Pau stond op. En Nel bedacht op eens, dat ze om 8 uur in de apotheek moest wezen. Dat werd een jagen. Ze had nauwelijks tijd om een sneetje brood te eten, greep haar reistasch, nam haastig afscheid, holde de trap af naar haar les.

Ook Cris en Pau moesten voortmaken om weg te komen en alles nog een beetje ordelijk achter te laten. Even blikte Cris in Nels kamer. 't Was er een bende: 't bed niet afgehaald, de pyjama op den vloer, net zooals de eigenares er uit gestapt was en schoenen en pantoffels in een zalige wanorde door 't vertrek.

„Ik schaam me voor juffrouw Vermeer," zei Cris. „Als we vanmiddag thuiskomen, zal ik eerst wat opruimen bij Nel. Vooruit, Pau, 't is hoog tijd," vervolgde ze en begon haar mantel aan te trekken. „Hemel, nu heeft Nel den sleutel bij zich gehouden. En dan kunnen we om half een niet in huis. Ga jij 'm halen, Pau, in de apotheek. Dan zal ik op 't kantoor wel zeggen, dat je iets later komt."

Pau vond den assistent in Nels apotheek en deed haar boodschap. Even later kwam hij met het gevraagde terug.

Toen Cris en Pau al brood zaten te eten om kwart

voor eenen, bedacht Crista opeens, dat Nel om reisgeld gevraagd had en ze dit door het haastige vertrek 's morgens totaal vergeten waren.

„Ga 't nog even brengen, Pau, aan het station," raadde Cris.

„Jij knapt mij altijd met die karweitjes op, zeg," mokte Pau.

Ze was moe, had dien morgen bar veel trap op trap af moeten loopen om stukken weg te brengen en weer te halen.

„Toe, doe 't nu maar even. Ik moet dadelijk juffrouw Vermeer haar werk zeggen. Je mag een trammetje nemen."

„Terug ook?"

„Natuurlijk. Hier is een rijksdaalder voor Nel, 15 cent voor een retourtje en 5 cent voor een perronkaartje. Op 't derde perron. De trein gaat zes over eenen. Je kunt 't net halen."

Maar Pau haalde het niet. Toen ze op het derde perron aankwam, was de trein juist weggereden. En Pau kwam weer met haar rikspop thuis.

„Is Nel hier?" vroeg ze.

„Neen."

„Ook niet geweest?"

„Neen."

„Dan begrijp ik er niets van," zei Pau en vertelde, hoe het gegaan was. „Misschien zien we haar zóó nog verschijnen," besloot ze.

„Of ze heeft in de apotheek met iemand een leening gesloten," opperde Cris.

Wel verscheen de werkster, doch Nel bleef weg. Stellig had ze dus voor het ontbrekende reisgeld een

goede oplossing gevonden.

Heel den Zaterdagmiddag waren Cris en de werkster bezig de flat grondig te reinigen, vooral het vaste kleed in de huiskamer. De ramen werden gezeemd, meubels en zeilen geboend en nog veel meer. Cris kookte ondertusschen ook nog soep voor het warme maal en Pau moest ontelbare boodschappen doen. Moe en koud sleepte ze zich ten laatste de hooge trap op, hopende, dat dit de laatste rit zou zijn voor dien dag. Uitgeput liet ze zich in de huiskamer, waar 't heerlijk naar boenwas rook, in een stoel vallen.

„Nou doe 'k niets meer," besloot ze.

„Hoeft ook niet," oordeelde Cris, „alles is er nu. En je krijgt dadelijk thee."

Bedrijvig schonk Cris in. Ze had de huishoudschort voor en was heel iemand anders dan op 't kantoor. Maar, dit moest Pau toegeven, Cris' handen stonden nergens verkeerd voor. De werkster kwam ook even binnen zitten om rustig haar kopje leeg te drinken.

Toen 's avonds juffrouw Vermeer wegging, blonk en glom de flat.

Cris liep vergenoegd rond. Tante Crisje mocht gerust komen kijken: alles was in orde. Ze deed Nels kamer open. Die was in de puntjes.

„Heb je de planten vandaag begoten?" vroeg Cris.

„Neen, nog niet. Ik zal het zóó doen."

Cris had gedacht aan tante Crisjes brief. Vandaar dat ze zoo ineens op de planten was gekomen. Het was haar vaste plan 's Zondags den wekelijkschen dagboekbrief af te maken. Want zooveel mogelijk schreef Cris elken avond iets over de wederwaardigheden van den dag. Tante Crisje kon zich dan heel

duidelijk voorstellen, hoe het drietal 't stelde op haar flat.

„Jammer, dat er 's Zondags geen post komt," zei Pau bij het naar bed gaan.

„Nel brengt vanavond bericht mee," herinnerde Cris.

„Ja, gelukkig. Als 't maar een goed bericht is."

„Ik vertrouw van wel."

Toch kwam 's Zondagsmorgens de post wel. Die bracht een brief voor Nel, uit Indië, met de luchtpost.

't Was een heele krant geworden, Crista's brief aan tante. En natuurlijk stond er ook een heel relaas in over Huugs ziekte.

„Laten we 'm samen gaan posten," stelde Cris voor, „en meteen een eindje omloopen. We worden zoo suf, als we den heelen dag in huis zitten. Ga je mee?"

„Natuurlijk."

De brief werd in de bus gedaan. Het was aardig, droog weer, een beetje frisch, maar toch kwam er al iets voorjaarsachtigs in de lucht.

„En nu zetten we straks als we thuis komen gezellig een kopje thee," zei Cris onderweg.

„En dan fijn bij de kachel," „En ik heb een mooi boek," vervolgde Pau. „Wat hebben we het nu toch veel gezelliger dan bij mevrouw Damen."

Dat moest Cris ook toegeven.

„Als je over den duivel spreekt, dan rammelt zijn keten," zei Pau.

„Zie je mevrouw dan?"

„Neen. Rien met z'n zusjes. Daar."

De kinderen hadden hun vroegere pensiongasten ook ontdekt en kwamen naar de meisjes toe.

De twee kleinen grepen meteen een arm van Pau en Crista, Rien kwam tusschenin loopen.

„Hè, 't is toch zoo jammer, dat jullie weg zijn," vertelde de jongen. „Niemand helpt me nu. En ik zal vast een slecht rapport krijgen."

„Wat jammer. Weet je wat, als je iets niet weet, dan kom je naar ons toe. Als 't mag van je moeder tenminste. Weet je waar we wonen?" vroeg Cris.

„Ik weet wel in welke buurt 't is, maar niet hoe de straat heet."

„Lessepsstraat 45A bis, op een heel hooge trap," legde Pau uit. „Hoe gaat 't thuis?"

„Moes is ziek. Ze is naar bed gegaan. En daarom moesten wij gaan wandelen."

„Hoe moet dat nu straks met de gasten?" informeerde Cris.

„Dat weet ik niet," hernam Rien. „Misschien staat moes wel weer op. Ze had erge hoofdpijn."

Even dacht Cris na. Haar eigen flat met een gezellig kopje thee lachte haar bijzonder toe. Maar ginds lag mevrouw ziek en wist niet, wat ze moest beginnen. Was 't niet, of de kinderen op haar weg gestuurd waren?

Ineens nam ze een kloek besluit.

„Zeg, Pau," zei ze, „neem jij de kinderen mee naar onze flat. Dan ga ik eens kijken, hoe 't met mevrouw is. Kan ik er in, Rien?"

„Als je de brievenbus open duwt, zie je een riempje hangen. Daar kan je 't slot mee open trekken. Mogen wij mee naar jullie huis?" vroeg Rien blij.

„Ja, vind je dat leuk?"

„Eenig!"

„Dol, dol!" dansten de kleintjes. „Wij gaan nooit eens uit visite."

„Zet thee, hoor Pau," raadde Cris aan.

„Natuurlijk."

Huppelend liep het drietal met Pau mee en Crista haastte zich naar het huis van mevrouw Damen.

„Ik had nooit gedacht, dat ik er nog eens terug zou komen," zei Cris bij zichzelf, toen ze volgens Riens aanwijzingen de deur open maakte. Ze deed haar mantel en muts in de gang af en liep zachtjes naar de zolderverdieping, waar zich de kamer van mevrouw en de kinderen bevond.

Toen Cris de eenigszins wankele deur van het zoldervertrek open deed, kraakte en piepte deze geweldig, zoodat de patiënte wakker werd en zei:

„Ben jij daar, Rien?"

„Neen, mevrouw, ik ben het, Crista Lempe."

„Hemel, kind, hoe kom jij hier?"

Cris vertelde het, zei, dat ze gekomen was om te helpen.

„Maar meisje, zou je dat willen... en kunnen?"

„Ik ben lang genoeg bij u geweest om te weten, hoe u het altijd doet. Maak u nu maar geen zorg. Ik zal u een aspirientje geven en dan gaat u eens lekker slapen. De kinderen zijn veilig en wel bij Pau en ik zorg voor uw groote menschen."

Mevrouw gaf Cris nog eenige aanwijzingen, nam toen haar geneesmiddel in, Cris zette nog een glas water voor het bed en rustig legde de geplaagde ziel haar hoofd neer.

Het nieuwe huishoudstertje vond volgens de aanwijzingen van mevrouw alle benoodigdheden voor het

warme maal in den kelder. En toen de pensiongasten tegen zes uur thuiskwamen, was de tafel keurig gedekt en kwam er een smakelijk maal op tafel. Crista verontschuldigde de vrouw des huizes. Toen waschte ze af, zette thee voor de gasten en ging nog eens kijken, hoe 't met de zieke was. Deze had heerlijk geslapen en voelde zich al veel beter. Cris begreep wel, dat het vooral rust was, waaraan mevrouw het meeste behoefte had. De patiënte had zelfs trek in een bordje soep, dat Cris boven bracht. Mevrouw wou nu opstaan, doch de verpleegster raadde dat ten zeerste af. Iedereen was verzorgd, straks als ze de kinderen gehaald had, zou ze de kruiken maken voor de oude dames en die in haar bed leggen.

Cris stopte de patiënte nog eens in en ging, toen ze zich overtuigd had, dat niemand van de gasten iets noodig had, naar de flat.

Pau zat met de kinderen een spelletje te doen.

„We hebben hier gegeten ook," riep Liesje, de kleinste van de twee zusjes.

„Erwtensoep en flensjes. Zalig!" juichte het andere zusje.

Rien vroeg, hoe 't met zijn moeder was. Cris vertelde 't, zei, dat ze nu mee moesten en op de slaapkamer heel zachtjes doen. 't Speet het troepje wel, dat ze weg gingen. Maar Pau beloofde, dat ze nog eens terug mochten komen, een heelen Zondag.

Cris was nauwelijks vertrokken en Pau ruimde den speelrommel op, toen er gebeld werd. 't Was Nel al.

„O, en hoe was 't met Huug?" vroeg Pau dadelijk.

„Naar omstandigheden heel wel."

„Heb je hem gezien?"

„Neen, natuurlijk niet. Ik heb alleen je moeder gesproken. Ze was dolblij met jullie vruchten, want Huug verwerkte massa's vruchtensap. En je moeder heeft eieren meegegeven. Ik hoop, dat ze niet gebroken zijn."

Nel zette haar tasch op tafel en maakte 'm open. Ze vischte de doos met eieren er uit. Nu die waren zaakkundig verpakt: elk ei in een hokje van gegolfd karton. Geen enkele was er stuk.

„Er is een brief voor je uit Indië," zei Pau en liep naar den schoorsteen om hem te halen.

„O, dol zeg."

Nel scheurde hem meteen open en trok de dichtbeschreven velletjes er uit. Een paar kiekjes rolden op de tafel. Nel greep ze dadelijk.

„O, kijk eens, Pau, zoo snoezig: dat zijn onze kleintjes Ernst en Mollie met onze goeie Mina. Leuk hè? En dit hier op dat paardje is de dikke Loeki. Ep staat er naast. En hier ma met Fie en Corretje."

Een zucht ontsnapte Nel.

„Och, Pau, als ik ze zie, dan verlang ik toch zoo naar allemaal."

„Nòg een kiek," riep Pau, toen Nel haar brief open vouwde en er wat omlaag dwarrelde.

Nel keek.

„O, dat 's ons huis met pa er voor. O, lieve schat, dat je bent!"

En Nel kuste de foto.

„Heb jij ook in dit huis gewoond?"

„Neen, dit hebben ze na 't verlof pas betrokken. Gauw lezen."

Staande las Nel de dunne, volgeschreven velletjes.

„En?" vroeg Pau, toen ze uit de keuken weer binnen kwam en zag, dat Nel in gedachten stond. „Is alles goed?"

„Ja, gelukkig wel. Maar paps klaagt steen en been over de tijdsomstandigheden. Hij heeft al een paar maal loonsverlaging gehad en nu kan hij mijn vioollessen niet meer betalen. Ik moet er mee ophouden."

„Wat jammer, Nel. Maar je kunt toch door blijven studeeren. En dan speel je wat meer samen met Elly. Misschien veranderen de tijden nog wel weer en dan kan je weer les gaan nemen. Desnoods als je eenmaal zelf verdient."

„Ja, dat is zoo." En Nel zuchtte weer.

„'t Is nog een zegen, dat ze allemaal gezond zijn."

„Pa heeft al bedienden moeten wegdoen en hij schrijft, dat hij 't zoo'n prachtige regeling vindt, dat we samen een huishouden hebben opgezet, want nu hoeft hij me geen apart kleedgeld te sturen."

„Dan zal je nog beter op je geld moeten passen, Nel."

„Ja, dat zal ik zeker. Maar kom, laten we niet treuren. Hoe laat is 't?"

„Acht uur."

„Dan moet ik noodig naar Elly."

„Ga je in die trui? Je hebt nog altijd dat gat in je elleboog."

„Ja, dat's waar. Tante Anna had 't er ook al over. Ik zal m'n garderobe eens nakijken."

Daar bleek niets bij te zijn. Wat nog goed was, was bar gekreukeld, zoodat Nel een witte flanellen blouse van Pau moest leenen. Haastig pakte Nel haar muziek bij elkaar, greep de viool en vertrok op een holletje naar Elly.

Even later kwam Cris terug.

„O, Nel is zeker thuisgekomen," merkte ze dadelijk op."

Nels koffer stond op een stoel, de brief en de kieken zwierven op de tafel.

„Hoe was 't met Huug?"

Pau vertelde 't, ook van de eieren.

„Dan neem ik er morgen een paar voor mevrouw mee."

„Ga je dan weer?"

„Even kijken, hoe 't er dan mee is."

Pau deed ook verslag van Nels tegenvaller en van wat de Indische brief verder inhield. Cris nam de kiekjes, die nog op tafel lagen en bekeek ze. Daarna wou ze den brief en foto's in Nels koffer stoppen. Toen ze echter het ding wou opnemen, liet 't handvat los en rolde de inhoud over den vloer: de pyjama, waarvan de stukken weer niet bij elkaar hoorden, een tube tandpasta zonder sluiting, wat zakdoeken, kam en haarborstel, een paar boeken. Cris griste alles bij elkaar en riep opeens vol schrik:

„Neen, maar kijk nu toch eens. Daar stopt me die Nel haar toelage maar zóó in den koffer. Want daar liggen de briefjes op den grond: één, twee, drie, vier van tien en één van vijf-en-twintig. Als die koffer onderweg was stukgegaan, had ze alles kunnen verliezen."

„Laten we haar eens een lesje geven en 't geld opbergen," stelde Pau voor.

Dat vond Cris geen kwaad idee en ze stopte de *f* 65 onderin het kistje van het huishoudgeld. Toen bracht ze den koffer in Nels kamer.

„Heb je thee?" vroeg Cris.

„Ja, maar ze is erg afgetrokken."

„Dan zetten we nieuwe."

Cris voegde de daad bij het woord. Toen vertelde ze Pau haar wedervaren. En dichtte een paar bladzijden aan haar dagboekbrief over de gebeurtenissen van den dag.

Om half elf kwam Nel thuis.

„Laat, hè?" zei ze, toen Cris de deur op 't nachtslot deed. „Op m'n fiets was ik eerder thuis geweest. Lam eigenlijk, dat ik er zoo tegen op zie, m'n karretje die trap op en af te sjouwen."

„'t Lijkt me ook een heel karwei," moest Cris toegeven. „Zeg, hoe ben je eigenlijk Zaterdag in Barneveld gekomen?"

„Met den trein natuurlijk."

„Maar je had geen geld. En wij zijn vergeten het je te geven."

„Ik was nog heel rijk."

„Hoe kon dat nu?"

„Een dag of tien geleden had ik aan onzen assistent twee gulden geleend. En dat had ik totaal vergeten. Ik zou 'm nooit gemaand hebben. Maar hij was een eerlijk mensch en gaf me toevallig Zaterdagmorgen m'n geld terug."

„Nu zie je eens, Nel, hoe noodig 't is, dat je je uitgaven opschrijft."

„Hoe zoo?"

„Wel, als je had opgeteekend, dat je die twee gulden uitgeleend had, dan zou je 't niet vergeten hebben."

„Je hebt alweer gelijk, Cris. We gaan zeker maar meteen naar bed."

„Dat lijkt me het verstandigste."

Cris was den volgenden morgen nog vroeger op dan anders. Ze wou gauw even gaan kijken, hoe 't met mevrouw Damen was. Toen ze de kachel voorzien en thee gezet had, riep ze Pau. Ze vertelde haar, dat ze wegging en drukte haar zuster op 't hart voor het ontbijt te zorgen.

Toen Cris de deur uitging met haar zakje eieren, zag ze, dat er een groote verhuiswagen voor de stoep stond en toen ze de trap afkwam, ontdekte ze, dat de benedenburen weggingen. Nu, een verlies was dat niet. Want de menschen hadden Nel heel onheusch behandeld.

Mevrouw Damen was weer heelemaal opgeknapt. De rust had haar uitermate goed gedaan en ze bedankte Cris nog hartelijk voor de hulp en voor de eieren. Ze vond het voorstel om Rien zoo nu en dan eens te helpen prachtig. Ze wilde den jongen graag sturen.

„Als u weer eens hulp noodig hebt, geeft u maar een S.O.S.-sein," zei Cris bij het weggaan en haastte zich terug naar huis.

Pau was druk bezig met het ontbijt, Nel moest nog uit haar bed gepord worden en toen allen aan tafel zaten, gaf de verhuizing heel wat stof tot praten. Nel hoopte maar, dat de nieuwe benedenburen wat milder gestemd zouden zijn tegenover haar fiets.

Reeds den volgenden dag kwamen de nieuwe bewoners. Pau constateerde met vreugde, dat er kinderen waren. De huisvrouw had al vriendelijk geknikt tegen haar bovenbuurtjes, dus dat beloofde veel.

Een dagje later, toen Nel op haar fiets van de apotheek kwam, stond juist de nieuwe bewoonster aan de deur.

„Mevrouw," begon Nel, „zou m'n fiets tot half twee hier mogen blijven staan? 't Is zoo'n vracht om m'n kar omhoog en omlaag te dragen."

„Natuurlijk, kind. Je mag 'm ook in ons poortje zetten. Daar kan hij dan 's nachts blijven staan, want 's avonds gaat de poort op slot."

„Maar dat zou 'n uitkomst wezen," riep Nel blij.

Twee jongetjes kwamen bij de buurdame staan: mevrouw streek ze over hun bol.

„Dat zijn Bert en Bob, onze tweelingen," vertelde ze.

„Hebt u maar twee kinderen?"

„Neen, ook nog een meisje van zes."

„O, dat kindje met die blonde krulletjes. Dan heb ik haar vanmorgen gezien."

„Wij zijn acht," legde Bert uit.

„Wat groot al," prees Nel.

„We zitten in de derde," voegde Bob er bij.

„Knap, zeg. Maar nu ga ik naar boven."

Nel deed haar fiets op 't klokslot, knikte vriendelijk, wuifde tegen het blondje voor het raam, dat echter niet terug groette.

Boven moest Nel haar wederwaardigheden vertellen. Cris en Pau vonden 't fijn voor Nel. Nu kon ze geregeld haar fiets gebruiken.

„En wij hebben zoo'n strop," begon Cris.

„Wat dan?"

„Onze chef is plotseling overgeplaatst. 't Was een reuzevent. En nu hebben we een ander, een echte naarheid."

„Waarom?"

„Hij is altijd aan 't bezuinigen. Als hij z'n zin had, gooide hij de helft van 't personeel er uit en moest de andere helft zich doodwerken," was Paula's oordeel.

„'t Valt misschien nog wel mee," troostte Nel.

En dat leek wel zoo, want de eerste dagen bleef alles verder bij 't oude.

HOOFDSTUK VIII.

NEL ZAL HUISHOUDEN.

Nel had nog altijd niet gesproken over haar bijdrage in de huishoudkas. Pau en Crista zwegen en wachtten af. Cris ergerde zich. Ze vond het meer dan schande, dat Nel zóó zorgeloos was. Donderdagsavonds kon Cris niet langer zwijgen.

Nel had juist een moeilijken gang gehad naar haar vioolleeraar en hem haar vaders besluit meegedeeld. Hij vond het natuurlijk jammer, maar hij kon de omstandigheden begrijpen. Het was gewoonte de les drie maanden van te voren op te zeggen. Maar nu een nieuwe leerling wachtte tot er een uur openkwam, was hij genegen aan 't eind van de maand met de lessen op te houden. Nel vertelde dat allemaal.

Cris was met haar huishoudboek bezig.

„Zeg, Nel," zei ze, „je zult eens over de brug moeten komen."

„O, ja, dat 's waar ook. Dat zou ik heelemaal vergeten. Maar . . ." en ineens kreeg ze een kleur, „waar heb ik 't geld gestopt?"

Ze haalde haar portemonnaie voor den dag, zocht in haar mantelzak, doch vond niets.

Nel raakte totaal in de war.

„Oom heeft het me toch gegeven. Wacht, ik weet

het. Ik heb 't in een boek gelegd." Ze haastte zich naar haar slaapkamer, waar haar reisgoed nog juist zoo stond als Cris 't neergezet had. Maar natuurlijk vond ze niets en kwam uit het veld geslagen binnen. Cris en Pau hadden toch met haar te doen.

„Ik begrijp er niets van," zei Nel zenuwachtig. „Ik kan 't geld niet meer vinden."

„Verloren waarschijnlijk," plaagde Pau. Maar Cris had de vijf briefjes al van te voren voor den dag gehaald en ze op tafel gelegd.

„Is dit het soms?" vroeg ze, op het geld wijzend.

„Ja!" riep Nel blij, „zóó heeft oom het me gegeven. Hoe kom jij daaraan?"

Cris vertelde, hoe het gegaan was en drukte haar huisgenoot nog eens op het hart, beter op haar geldzaken te letten. Raadde haar tevens aan, den koffer te laten repareeren.

Een paar berichten uit Barneveld meldden, dat Huugs toestand zachtjes aan vooruitging. En Vrijdagmorgen werden de meisjes verblijd met een eigenhandig, met potlood geschreven briefkaart van Huug. Hij bedankte voor haar goede gaven, vertelde, dat 't sap hem zoo best smaakte en richtte ook een woord van dank tot Nel, die het pakje bezorgd had.

Wat vonden ze dat alle drie prettig. Een blijde verrassing was 't. En het drietal was nog meer verrast, toen 's middags aan de koffietafel vader Lempe verscheen. Hij was voor zaken in de stad en kwam meteen eens kijken, hoe zijn dochters gehuisvest waren. Hij wou wèl een kopje koffie drinken, maar niets eten. Dat deed hij straks, als hij thuiskwam.

Hij had heel wat te vertellen. Met Huug ging 't

vooruit. Maar de dokter stond er op, dat de jongen zoo gauw mogelijk naar Zwitserland zou gaan, om het gure voorjaar hier te ontloopen.

„Dan komt hij nu misschien ineens van zijn kwaal af," opperde Pau hoopvol.

Nel vertelde nog eens het geval van haar oom.

„Maar 't is natuurlijk een kostbare geschiedenis," verzekerde de vader. „Onze wijkzuster gaat mee om hem te brengen. Hij mag niet alleen. En haar reis moet ik ook betalen. En dan de verplegingskosten van Huug. Jullie weet, dat de zaken niet rooskleurig gaan, dus..."

Even haperde de goede man.

„Wat wou u zeggen?" drong Cris aan.

„Dat jullie nu die lessen in handelscorrespondentie maar moeten staken. Of ze zelf betalen."

Cris wist, dat dit laatste niet kon. Dus maar zonder les en net als Nel zelf verder werken. Dat zei ze ook aan den beproefden man.

„En wanneer gaat Huug dan weg?" informeerde Pau.

„Zoo gauw mogelijk. Maar niet vóór Zondag."

„Mogen wij dan Zondag komen om hem goeden dag te zeggen?" vroeg Cris.

„Ja, die boodschap heeft moeder me meegegeven. Maar kalm wezen en geen praatjes maken tegen Huug over zijn slecht uiterlijk."

Meneer Lempe dronk zijn tweede kopje koffie, moest nog een boodschap doen en dan noodig naar den trein. Ook de meisjes maakten vlug voort om op tijd op haar werk te wezen.

Toen Pau en Crista 's middags uit het kantoor

kwamen en onderweg nog eenige boodschappen meegenomen hadden voor het eten, zagen ze bij haar nieuwe benedenburen het licht op en de gordijnen waren nog open. De twee jongens zaten aan tafel hun huiswerk te maken. Het meisje met de blonde krulletjes liep tastend door het vertrek.

„Die speelt op haar eentje blindemannetje, zie je wel?" zei Pau, „ze verveelt zich zeker, nu de broertjes moeten werken."

Vlug liep het tweetal de hooge trap op om gauw het warme maal gereed te maken. Sedert kort hadden ze ieder een sleutel. Want Nel kwam soms zoo ongeregeld thuis en hoorde je bovendien niet bellen, als ze stond te spelen.

Even later klonken Nels vlugge passen naar boven. Pau kwam juist de hal in, toen Nel de buitendeur open maakte.

„Hallo," zei Paula.

„Goeden middag. Zeg, wat zalig toch, dat ik niet meer met m'n fiets hoef te sjouwen. Ik zal eens wat lekkers voor die kinderen van beneden mee brengen."

„Dat moet je vast doen."

Crista en Pau hadden 't erg druk. Cris was bezig aan het koken en Pau liep bedrijvig heen en weer om te dekken. De zusjes wilden wat vroeg eten, want ze hadden les dien avond en moesten nu meteen zeggen, dat ze er mee ophielden.

Nel vlijde zich in een leunstoel bij de kachel. Ze pakte het boek, dat ze aan het lezen was, zette haar hakken op de bovenste sport, zoodat haar knieën omhoog staken en was weldra met 't boek op haar schoot in haar lectuur verdiept.

Cris kwam haastig naar binnen om de botervloot uit het buffet te halen. Pau lette in de keuken even op, dat de melk voor de griesmeelpap niet overkookte. Maar er moest noodig verder gedekt worden. En daar zat Nel op haar lauweren te rusten en trok zich van al de drukte niets aan. Daarover raakte Cris uit haar humeur. Ze gaf Nel in het voorbijgaan een duwtje en zei:

„Toe, doe ook eens wat. Je kunt het zoo gemakkelijk aanzien, dat 'n ander het druk heeft."

„M'n opvoeding," zuchtte Nel en stond op. Ze volgde Cris naar de keuken en vroeg:

„Wat moet ik doen?"

„Verder de tafel dekken."

„En die is gedekt."

„Dan moet je maar eens goed kijken. Er moeten nog glazen komen en de servetten en water gehaald."

Nel ging terug en Cris dacht bij zichzelf: „Op die manier heb ik 't even gauw zelf gedaan."

Toch had Cris al gauw spijt van haar optreden, want ze bedacht, dat Nel best moe kon wezen van zoo'n heelen middag staan achter de receptuurtafel om al die leer-recepten klaar te maken. *Echte* mocht ze nog niet bereiden.

„Nu ben jij aanstaanden Zaterdag en Zondag alleen, Nel," merkte Cris onder het eten op.

„Ja. Dat 's niet zoo erg gezellig."

„We kunnen je helaas niet meenemen," bracht Pau in het midden.

„Dat begrijp ik. Maar ik zal me wel vermaken. Ik ga veel vioolspelen en misschien een poosje naar Elly. De dagen zullen zóó om zijn," dacht Nel.

„Maar hoe zullen we het doen met je middageten?" vroeg Cris.

„Ik eet wel brood. En misschien vraag ik 's Zaterdagsavonds Elly eens op de thee."

„Ja, dat moet je doen," gaf Cris toe, „ze vond 't hier leuk, hè?"

„Ideaal lijkt het haar. Nog gezelliger dan bij haar ouders thuis. Ze denkt, dat ze dan alles kan doen, wat ze zelf wil."

„Daar vergist ze zich toch in. We moeten ons naar elkaar schikken," zei Cris wijs.

Maar Crista wilde toch niet, dat Nel te kort kwam, als zij weg waren. Daarom kookte ze een flink pannetje groentesoep. Als Nel daar een stukje brood bij at, had ze toch een lekker maal. Nel vond de regeling schitterend, maar zei, dat 't niet noodig was geweest.

Cris en Paula haalden nog van alles in huis, wat Nel tijdens haar afwezigheid noodig zou kunnen hebben. Want Nel zelf dacht nergens om. En 's Zondags kon ze niets krijgen.

Cris had den nieuwen chef een dag vrij gevraagd en hem iets verteld over het vertrek van haar zieken broer; wonder boven wonder mochten de zusters den Maandag wegblijven. Dat was nu wel niet zoo plezierig voor Nel, maar ach, overdag was Nel toch in de apotheek. Dus werd er afgesproken, dat Cris en Pau vóór het eten zouden terugkomen en wel zóó, dat Cris nog koken kon.

's Zaterdagsmorgens namen Pau en Crista haar koffer mee, met een boterhammetje er in. Het afscheid van haar huisgenoot was zeer hartelijk; ze drukten haar de zorg voor de flat op het hart en raadden

haar aan, heel voorzichtig te zijn met vuur en licht.

Cris vond 't een troost, dat de werkster er 's middags was. Maar Pau zei onderweg:

„Ik begrijp niet, dat je 't durft te wagen: Nel alleen op de flat."

„'t Zal best meevallen. 't Is goed voor haar, dat ze ook eens de verantwoording heeft."

Maar Nel vond 't volstrekt geen prettig idee bijna drie dagen alleen te zijn. Dat zei ze ook 's morgens in de apotheek tegen Mies, die met haar samen in het laboratorium werkte.

„Zal ik je gezelschap houden?" stelde de vriendin voor.

„Meid, dat zou reuze zijn. *Ik* de gastvrouw. Ik, Nel Knoops. En wat voor een gastvrouw! Je zult eens zien, hoeveel flaters ik sla. Maar zonder grappen. Zou je willen?"

„Dolgraag. Vader en moeder gaan voor een paar dagen naar Assen. Oma is ziek en mij kunnen ze er niet gebruiken. Ik blijf alleen met onze gedienstige, met een pruilende Marie, die gehoopt had naar haar familie te kunnen gaan. Nu moet ze voor mij thuis blijven. En moet ik telkens tegen haar zure gezicht aankijken."

„Dat lijkt me allesbehalve plezierig. Zeg, Mies, als jij nu bij mij komt, dan zijn er drie gelukkig: de zure Marie, jij en ik. Een knal-oplossing!"

Nel pakte Mies beet en van louter plezier danste het tweetal door het laboratorium heen met groot gevaar voor de rekken met reageerbuisjes, de flesschen met vloeistof en de destilleerkolf, waarmee de twee meisjes-leerlingen juist pepermuntolie moesten over-

halen. Toen werd de deur, die verbinding met de apotheek had, opengeschoven. De danseressen schrokken geweldig, want ze verwachtten meneer te zien. Maar 't was Alex, de assistent maar. Hij keek bestraffend. Doch daar trok het tweetal zich niets van aan. Wel bleven ze stilstaan, elkaar nog innig omvat houdend.

„Wat is hier aan de hand?" vroeg hij.

„Vreugde!" galmde Nel.

„Is jullie proef gelukt?"

„Ben je! Welneen, twee eenzamen hebben elkaar gevonden," riep Nel aandoenlijk.

„Je spreekt wartaal," zei Alex minachtend.

„Geenszins. Ik was drie dagen alleen op onze meisjesflat en nu komt Mies me gezelschap houden," legde Nel uit.

„O," zei Lex begrijpend, „zal ik ook komen?"

„'t Idee!" riep Nel lachend, „neen, jongetje, geen mannen op onze meisjesflat."

„Ik zou 't anders reuze interessant vinden," bracht de assistent in het midden.

„Nu, maar ik niet. Zoek jij dat interessante maar ergens anders. Ziezoo, en ga nu maar weer aan je werk," snauwde Nel hem toe.

„Een beetje meer respect alsjeblieft," zei hij en stak dreigend zijn vinger op.

Nel duwde hem door de opening van de deur.

„Nooit meer proefdoosjes," dreigde hij.

„Die komen toch allemaal in jouw maag terecht," spotte Mies, „de inhoud tenminste."

Opeens verscheen de apotheker en dadelijk was iedereen aan zijn werk. Maar het hoofd van Nel en

Mies stond niet naar werken, ze waren er maar al mee bezig, hoe gezellig 't samen op de flat zou wezen. Vooral Mies moest telkens eens zeggen, hoe ze er zich op verheugde.

Na afloop van de lessen trokken de meisjes samen naar Mies' woning, waar het bericht van de logeerpartij door de gedienstige met vreugde begroet werd. Mies zocht haar toiletbenoodigdheden bij elkaar en loopend naast Nels fiets ging ze mee.

„Hallo, Nel," hoorden ze ineens roepen.

„Ha, Elly. Zeg, kom je vanavond bij ons theedrinken?"

„Kind, wat 'n uitkomst. Pa en ma gaan naar den schouwburg en de jongens hebben vergadering van Astra. En morgen ook zoo'n saaie dag," zuchtte Elly, die met de vriendinnen opliep, nadat ze met Mies kennis had gemaakt.

„Nog 'n eenzame, Mies. Zullen we haar ook meenemen naar onze flat?" vroeg Nel.

„Als ze wil," zei Mies.

„Wat is er dan te doen op jullie meisjesflat? Is er een jarig?" informeerde Elly.

„Neen, hoor." En toen legde Nel haar den toestand uit.

„Je kunt gerust ook komen logeeren," besloot ze haar relaas. „Want er zijn twee bedden over. Als jullie tenminste samen op één kamer willen slapen."

„Juist eenig!" juichte Elly. „Ik ga dadelijk naar huis om te vragen, of ma 't goed vindt."

„En kom dan meteen. Dan drinken we samen koffie. Zonder fiets zeg," waarschuwde Nel.

„Goed. Dà-àg! Tot zóó!"

Mies begon al in extase te raken, toen ze de hooge trap zag, die naar de flat voerde.

„Zoo iets aparts," vond ze. Het binnenkomen in het aardige halletje bracht haar nog meer in verrukking, de huiskamer vond ze dol en dadelijk trok ze naar het breede raam, waar in de vensterbank tante Crisjes planten stonden, zoo goed verzorgd door Pau. De lidcactus bloeide aan zijn afhangende takken met sierlijke, rose bloemetjes. Nel wees aan en vertelde, wat ze er van wist.

„Kom, ik ga dekken," besloot ze en voegde de daad bij het woord. Daarna zette ze water op, een ketel vol, dat nog niet aan de kook was, toen Elly belde.

„Welkom op de flat der eenzamen!" riep Nel bij 't opendoen der deur. „Mag je?"

„Ja, eenig. Hier is mijn nachtgoed."

„Zet 't maar in de kamer van Cris en Pau. Ziezoo, nu zal ik eens gauw brood snijden."

„Je gaat scheef!" riep Mies, die toekeek bij de bewerking.

„Je kunt zien, dat 't mijn dagelijksch werk niet is. Willen jullie 't soms eens probeeren?"

Met vereende krachten kwam 't brood in de meest uiteenloopende vormen in den bak te liggen: dunne sneetjes als vliesjes, dikke, scheeve en halve. De fluitketel riep Nel naar de keuken. Dus kon ze koffie zetten. Maar hoeveel? Niet te weinig maar! Gelukkig was de koffie al gemalen.

Toen Nel inschonk, was de koffie erg donker. Geen nood, daar hielp een extra schepje suiker voor. De drie jongedames deden de koffietafel eer aan. Na afloop pootte Nel de vriendinnen in een stoel bij het raam,

waar ze gezellig naar buiten konden kijken en gaf ze ten overvloede nog een boek. Toen bracht ze den afwaschboel naar de keuken en ruimde de tafel af. Intusschen belde de werkster. Nel ging haar open doen.

Even nadat ze weer bij de vriendinnen zat, werd er geklopt.

't Was de werkvrouw.

„Waar is de juffrouw?" vroeg ze.

„Hier. Dat ben ik," zei Nel.

„Neen. Ik bedoel juffrouw Crista."

„O, die is uit. Ze heeft gezegd, dat je je werk wel wist."

„O, ja. Kan ik hier beginnen, juffrouw Nel?"

„Neen. Dat gaat niet. Ik heb visite. Doe de rest maar. Deze kamer is nog schoon genoeg."

Juffrouw Vermeer verdween.

„Dat gaat je goed af, Nel," zei Mies.

„Ja, hè? Dat had je niet gedacht."

Het zonnetje, dat eerst zoo vroolijk naar binnen geschenen had, school weg. 't Begon te waaien en even later regende en sneeuwde het. Een echte bui.

„Dat beteekent binnen blijven," merkte Elly op.

„Had je dan uit willen gaan?" vroeg Nel.

„Nu, een eindje wandelen. Had je nu maar een piano, Nel."

„Houden jullie van muziek? O, ja, Nel speelt goed viool, dat 's waar," bedacht Mies.

„En Elly begeleidt me dikwijls op de piano," vertelde Nel er bij.

„Hemel, piano, daar heb ik 'n broertje aan dood. Neen, dan *mijn* instrumentje."

„Wat speel je? Piccolo?"

„Ik verklap niets. Zal ik m'n instrument eens gaan halen? 't Is nu juist droog."

„Hè, ja, doe dat. Neem mijn fiets maar even. Die staat in de poort."

„Neen, ik kan er niet mee op de fiets!"

En weg was Mies.

„'t Is vast een cel," dacht Elly.

„Meid, dat zou eenig zijn. Ik heb nog duo's voor cel en viool."

Maar 't was geen cel. Dat zagen Nel en Elly direct, toen ze aan den overkant Mies zagen aankomen. Ze had een groot pak onder haar arm, gewikkeld in een flanellen tochtdeken.

Samen holden Elly en Nel naar de voordeur om de vriendin open te doen.

„Hemel, Mies, wat heb je daar? We hoopten, dat je een cel had," riep Nel.

„'t Is geen cel, zooals je ziet."

Terwijl Nel de buitendeur dicht deed, legde Mies haar pak op de mat in de hal en wikkelde het uit het omhulsel.

„O, 'n harmonica!" riep Elly.

„Ja, moppig, hè." Mies nam het instrument meteen op, zette haar vingers op de knoppen, trok 't lang uit en begon een vroolijke twostep te spelen, die zóó aanstekelijk werkte, dat Elly en Nel weldra door de hal dansten. De werkster deed de slaapkamerdeur open en bleef met haar handen in haar zij op den drempel staan kijken. Zulke tafereelen was ze niet gewoon op de meisjesflat. Ze schudde afkeurend het hoofd, mompelde zooiets van: „Als het hek van den dam is," en ging weer aan haar werk.

Den heelen middag speelde de harmonica het eene liedje na het andere, meestal meegezongen door de drie meisjes. Nel wou het ook leeren en kreeg de noodige aanwijzingen. Stuntelig bracht ze de melodietjes voor den dag, zonder de ondertonen er bij.

„Je zou 't best leeren," moedigde Mies aan.

„Is zoo'n ding duur?"

„Deze heeft *f* 35 gekost. Hij was van m'n broer. Ik heb 'm voor *f* 15 overgenomen. Hij heeft nu een saxophoon."

Juffrouw Vermeer kwam vragen, of ze thee zou zetten. De meisjes vergaten dat maar heelemaal.

„Graag," zei Nel.

Met de thee bracht de werkster de schoone kopjes binnen. Afwasschen was wel haar werk niet, maar binnen schenen ze zich om den afwasch niet te bekommeren.

Ze dronken thee en Nel vond in het buffet een trommeltje met „bruin van achteren." Juffrouw Vermeer werd binnen geroepen om van een en ander mee te genieten.

„Wat moeten we eten?" vroeg de werkster, toen ze haar thee op had.

„Soep. Er is groentensoep. Die hoeft alleen gewarmd."

„En verder? Blijven de dames ook eten?"

„Natuurlijk."

Nel trok mee naar de keuken. Er waren nog ongeschilde aardappels in 't mandje en er stond nog een bus doperwten. Dat kwam goed uit.

„En wat voor vleesch?" vroeg de juffrouw. „Iets, dat vlug klaar is."

„Biefstuk dan. Wil u 't even halen?"

Nel had *f* 1.25 op het buffet zien liggen en gaf daarvan een gulden voor de boodschap.

Juffrouw Vermeer bracht een goed maal op tafel, een appel of sinaasappel vormde het dessert en de gasten vonden Nel een voortreffelijke gastvrouw.

Nel en de werkster droegen den vuilen boel naar de keuken. Mies greep haar harmonica weer en zette het Limburgsch volkslied in. Elly zong mee uit volle borst, Nel neuriede 't in de keuken.

Netjes zette de werkster alles in elkaar op het aanrecht.

„U wascht zeker wel af, hè?" zei ze. „Dat doe ik nooit."

„Best. Daar zal ik wel voor zorgen," sneed Nel op en ging weer naar haar vriendinnen.

Om zeven uur was juffrouw Vermeer klaar en vroeg om haar geld.

„Geld? Hoeveel moet u hebben?" informeerde Nel.

„Eén gulden en een kwartje."

„O, dan had Cris 't op 't buffet klaar gelegd. Ik heb er de biefstuk van laten halen. Wacht, dan zal ik 't wel van mijn geld geven."

De werkster groette en ging naar huis.

Mies had juist een aandoenlijk liedje van Clinge Doorenbos geëindigd, toen de bel overging.

„Hemel, wat kan dat nu zijn?" vroeg Nel zichzelf af. „Zeker weer veters."

„Of Alexje, die ons komt opzoeken," dacht Mies.

„Wie is dat?" wou Elly weten.

Mies vertelde 't, terwijl Nel opendeed.

„En... was ie 't?" vroeg Mies, toen Nel weer binnen kwam.

„Neen. 't Was 't jongetje van onze benedenburen. 't Ventje kwam zeggen, dat z'n moeder liet vragen, of we wat zachtjes wilden doen, want hun zusje was ziek en had hooge koorts."

Mies, die de harmonica liet neuriën, klapte 't ding nu voorzichtig dicht, dat 't zoo weinig mogelijk leven maakte en legde 't op een stoel naast zich.

„Hemel, en wij hebben vanmiddag zoo'n ellendig lawaai gemaakt," zei ze spijtig.

„Dat konden we niet helpen," vergoelijkte Nel, „ik wist niet, dat er een zieke was."

„Wat zullen we nu doen vanavond?" vroeg Elly.

„Laten we naar de bios gaan. Er loopt een mooie natuurfilm: Pandion, de vischarend," bedacht Mies.

„Waar?"

„Dat weet ik niet precies. Nel, geef de krant maar eens."

„We lezen geen krant."

„Hemel, wat middeleeuwsch!" deed Elly verwonderd.

„Laten we maar op stap gaan," stelde Mies voor. „Dan loopen we langs de bioscopen. Maar zeg, Nel, je zult me moeten voorschieten. Ik heb geen sou bij me."

„Dat kan. Ik ben nog rijk. 't Is in 't begin van de maand. Maar 'k moet zuinig zijn, want ik heb nog nieuwe schoenen noodig."

Ze had van Crista een deel van de *f* 65 teruggekregen en de ordelijke huishoudster had haar aangeraden dat geld niet in haar portemonnaie te doen, maar 't in haar la te bergen. Dat had ze gehoorzaam gedaan. En 't had resultaat opgeleverd ook. Want nu Nel weinig in haar zak had, gaf ze ook

onderweg maar weinig uit. Maar nu liep ze naar haar kamer en haalde een deel van haar contanten.

Weldra was het drietal op weg. Er viel een koude motregen en van tijd tot tijd zwiepte een felle windvlaag den meisjes het koude vocht in het gezicht. Daarom trokken ze maar het eerste, het beste filmtheater in, waar „Cavalcade" gegeven werd. Elly had op school gehoord van de Engelsche leerares, dat deze film zoo'n goed beeld gaf van het leven in Engeland. Nu, de jonge dames genoten dan ook en hoorden in de pauze achter zich vertellen, dat Pandion, de vischarend, 's Zondagsmorgens om elf uur in de Flora zou vertoond worden. Dadelijk werd toen het plan gemaakt, daar den volgenden morgen heen te gaan.

Koud en verkleumd kwamen ze 's avonds thuis. Maar daar Nel vergeten had de kachel te temperen, was 't op de flat verrukkelijk warm. Het drietal kroop zoo dicht mogelijk bij 't vuur en toen Nel wat bekomen was, vroeg ze, als 'n goede gastvrouw, of haar vriendinnen nog wat gebruiken wilden: thee, koffie of cacao.

De keuze viel op een kopje chocola. Nel ging in de keuken de melk opzetten, zocht eerst in de keukenkast, toen in het buffet naar de bus met poederchocola. Nu betreurde ze het wel, dat ze zich zoo had onttrokken aan de huiselijke plichten. Bijna alles moest ze zoeken. Doch eindelijk vond ze de cacao toch.

Drie schoone kopjes gepakt en nu kon de chocola aangemengd worden.

„Niet zooveel cacao, Nel," waarschuwde Mies, „één schepje is genoeg en twee lepeltjes suiker."

Nel herstelde haar fout. Toen ze met 't mengen

klaar was, raakte ze met haar vriendinnen verdiept in een gesprek over de film.

„De melk!" gilde ze opeens, want een onaangename geur doortrok de flat. Nel holde naar de keuken, waar 't afschuwelijk rook: alle melk was overgekookt en de pan was van binnen en van buiten één bruine korst.

„Sukkel," schold ze zichzelf en zette in een kleiner pannetje opnieuw melk op. Ze bleef er nu maar even op wachten. En ten slotte kreeg ieder toch haar kopje chocola.

't Was laat, toen Nel en haar logées naar bed gingen en ook laat, toen ze den volgenden morgen wakker werden.

Nel, die ontwaakte met de blijde gedachte, dat Cris haar zoo straks een kopje thee zou brengen, kwam weldra tot de ontdekking, dat 't anders was: zelf zou ze thee moeten verschaffen.

Buiten luidden de kerkklokken, Nel zag met schrik, dat 't kwart voor tienen was. Maar wat hinderde het ook! Het was Zondag. Doch ze zouden naar Pandion gaan. Vlug sprong Nel uit bed en kleedde zich aan. Toen zette ze in de keuken theewater op. Hè, 't was frisch. Ze verlangde naar de warme kamer. Maar... ook daar was 't kil. Nel keek op den thermometer: 54°. Gauw de kachel opgepookt. Doch... Nel zag geen vuur, voelde eens en o, schrik, de kachel was uit. Wat moest er nu gebeuren? Aanmaken natuurlijk. Maar hoe? Wacht, ze zou wel eens aan Elly en Mies vragen. Die twee werden juist wakker. Nel vertelde haar tegenslag en vroeg raad. Mies zou wel helpen, die had 't wel eens zien doen. Vlug kleedde ze zich aan en

vertoonde haar kunsten. Eerst haalde ze de boordevolle la uit de kachel, en pookte toen de overige asch door den rooster, wat een echten vuilen boel maakte op het kachelzeil en zelfs er buiten. Nel kwam volgens de orders aandragen met een turf, hout en een krant. Petroleum had ze niet kunnen vinden, wat misschien maar gelukkig was. De kachel kwam aan en toen het drietal aan de ontbijttafel zat, begon het vuur al genoeglijk af te stralen. Het derde stel kopjes werd bij den afwaschboel van den vorigen dag in de keuken gezet en de jongedames hadden juist nog tijd genoeg om vóór elf uur in de Flora te komen. Op den terugweg naar huis, zagen ze op een aanplakbiljet, dat er 's avonds een orgelconcert in de Pieterskerk was en dadelijk werd het plan gevormd daarheen te gaan.

Een moeilijk probleem voor Nel was het middagmaal. De soep, waarvan ze de twee dagen had moeten leven, was op. Aardappels vond ze niet meer. Wèl rijst. Nu, als Indische, was voor haar rijst een zeer voldoende eten. Bussen groente kon ze ook niet ontdekken, wel zag ze een zak met tutti frutti. Dat was een uitkomst. En er stond nog een busje lunchtong. In orde was 't. 's Middags bleef het gezelschap thuis, omdat Nel koken moest. Ze praatten en lazen wat, dronken thee en geeuwden zoo nu en dan. Muziek maken durfden ze niet.

Als Nel de kamer binnen kwam, zag ze wel telkens den ongezelligen aschrommel om de kachel liggen, maar ze nam niet de moeite het op te vegen. En het gevolg was, dat nù deze dan gene in den vuilen boel trapte en die zoo door de kamer verspreidde.

Het middagmaal was lang niet zoo smakelijk als dat

van den vorigen dag. De rijst zat aangebakken aan de pan, de tutti frutti was aangebrand. Nel had graag nog wat toegekookt, maar er was geen enkele pan meer schoon.

„Jullie moeten 't maar nemen, zooals 't valt," raadde Nel aan, „ik ben geen keukenmeid, dat zullen jullie wel merken."

Nu, dat ontdekten ze wel, maar ze zeiden niets. Nel zelf proefde ook heel goed, dat er veel aan ontbrak.

„Je moet eens een cursus volgen aan de kookschool, Nel, dat zou je te pas komen, nu je zelf een huishouden hebt," bedacht Elly. „Dat heeft mijn zuster ook gedaan, vóór ze getrouwd is. Elken Dinsdagavond ging ze koken met een heele groep dames. En ze heeft 't er uitstekend geleerd. Zulke lekkere dingen maakte ze klaar."

„Och, maar voor mij is 't niet zoo noodig," dacht Nel, „Cris en Paula koken altijd."

„Maar voor zoo'n gelegenheid als nu, zou 't toch heel handig geweest zijn," vond Mies.

Dat moest Nel toegeven. Ze presenteerde het laatste fruit.

Toen bracht ze weer een nieuwen voorraad afwasch in de keuken en vond bijna geen plaats om het neer te zetten. Maar tijd om af te wasschen had ze niet, als ze naar het concert zouden gaan.

Omdat er juist gebeld werd en 't misschien visite was, sloeg ze het tafellaken maar in elkaar en legde het in de keuken. Toen ging ze open doen. Maar nadat ze door het raampje gekeken had, holde ze eerst terug naar de kamer en kondigde aan: „Alex!"

„Heusch?" vroeg Mies ongeloovig.

Nel was al weer bij de deur en maakte die open.

„Zoo," begon Nel, „wat is er aan de hand? Dacht je op bezoek te komen?"

„Neen, o neen, ik kom met een boodschap."

„Van wie?"

„Van meneer. Uit de apotheek."

„En wat is dat dan?"

„Morgen ochtend hebben jullie geen les. Meneer moet op reis."

Nel, die nog niets gewerkt had en den volgenden dag al om negen uur aanwezig moest zijn, was zóó blij, dat ze zei:

„Nu, dan mag je even binnen komen."

En zoo had Alex toch z'n zin en werd de flat en de huiskamer binnengelaten. Nel stelde 'm voor aan Elly, gaf den jongen man een stoel en beloofde thee.

Vlug zocht Nel den waterketel uit den chaos in de keuken en zette water op. Maar alle kopjes waren vuil. Wacht, op 't wandrekje hingen tante Crisjes blauwporseleinen sierkoppen. Die konden nù gebruikt worden. Toen Nel ze er af haalde, zag ze, dat ze stoffig waren. Met een servet maakte zij ze schoon.

Alex werd bar in 't ootje genomen en hij bracht geen erg prettig kwartiertje door. Hij was blij, toen hij z'n thee kreeg.

„Zonder koekje, vriend," zei Nel, „dat zal je wel spijten, maar al 't lekkers is op."

„O, dat hindert niet," meende hij onverschillig.

„En dan moet je zóó opkrassen," deelde Nel mee, „want we gaan uit."

Even later werd het jonge mensch dan ook uitgeleide gedaan.

HOOFDSTUK IX.

NEL BEZORGT DE FLAT EEN BUITENKANSJE.

Elly ging na afloop van het concert haar bagage van de flat halen. Ze zat in de vierde van de H.B.S. en had nog wat te werken. Dat wou ze 's morgens vroeg doen.

Dus sliepen Nel en Mies den tweeden nacht samen op de flat. Ze werden wakker van het bellen van den melkboer. Nel liet 'm bellen en na een herhaalde poging trok de man af. Mies was het eerst op en zei, dat ze nu naar huis ging, want ze had nog massa's te werken.

„Moet je eerst niet ontbijten?" vroeg Nel.

„Neen, dat doe ik thuis wel. Waar is de sleutel van de buitendeur?"

Nel zei, waar die lag.

„Zeg, geef me m'n tasch eens aan, Mies, daar op den grond. Dan ga ik in bed leeren."

„Sta liever op."

„Neen, ik kan nu m'n gemak nemen. Echt m'n eigen baas!"

Mies vertrok met veel dank voor de gastvrijheid. Nel bedankte voor het gezelschap, nam een boek, doch liet haar gedachten gaan: eerst naar Indië, dan naar

Cris en Pau. Hoe zouden die Huug gevonden hebben? Een aardige vent, die Huug, toch jammer, dat hij zoo zwak was. Indië, dat zou iets voor hem wezen. Leuke dagen gehad. Maar 't was toch makkelijker, als je niet overal zelf voor hoefde te zorgen. O, ja, die afwasch stond er nog. Bah! Ze moesten toch eigenlijk zoo'n hitje hebben voor al die vervelende werkjes. Kom, ik zal maar eens opstaan, peinsde ze. Na een groot kwartier kwam Nel de huiskamer in. Gelukkig, de kachel was nog aan. Ze porde er in, dat de vonken er uit vlogen. Toen bleef ze even staan kijken naar den janboel om de kachel.

„Er moet geveegd worden," besloot ze. „Maar ik heb er zoo'n hekel aan. Hadden we maar een stofzuiger. Dat zou voor Cris ook veel gemakkelijker wezen."

Al redeneerende drentelde Nel rond, maar kwam er niet toe iets aan te pakken. Ze nam wel het eenige sneetje brood, dat nog in de trommel lag en zette thee. Maar de melk was op. Dom ook, om den melkboer te laten doorgaan.

„Kom, ik zal eerst maar eens wat gaan vioolspelen. Zacht, dat zal 't kind beneden niet hinderen. En misschien is 't meisje wel weer opgeknapt. Nel deed de kist open, knoopte 't vioolkussentje onder haar kin en nam haar instrument, dat ze begon te stemmen. Toen ze bijna een uur gespeeld had, werd er gebeld. Nel legde de viool weer in de kist en slofte op haar muilen naar de hal. Er stond een heer op de hooge stoep, die beleefd zijn hoed afnam, toen Nel het raampje in de deur opendeed.

„Mevrouw," begon hij.

Nel proestte.

„Nee, hoor. Ik ben geen mevrouw."

„Is mevrouw dan soms thuis?" vroeg hij verder.

„Er is hier geen mevrouw. 't Is hier een meisjesflat."

„O, mejuffrouw, zou ik dan misschien op uw meisjesflat eens een demonstratie mogen geven met onzen zeer modernen stofzuiger: de Victor?"

Ze herinnerde zich in een ondeelbaar oogenblik, dat in 't pension ook eens een demonstratie was gegeven. En toen had de man de kamer zóó solide gestofzuigerd, dat 't leek, of 't vertrek een groote beurt gehad had. En meteen zag ze haar stoffige, met asch bezaaide kamer voor zich.

Daarom deed ze de voordeur open en zei:

„'t Verplicht toch zeker toch niets?"

„Volstrekt niet. Hebben de dames al een stofzuiger?"

„Neen, nog niet."

De man hing hoed en jas op den kapstok en ging met zijn langwerpigen, zwarten koffer met Nel mee naar binnen. Daar begon hij de onderdeelen van de machine uit te pakken.

„'t Lijkt wel een nieuwe," merkte Nel op, toen de man één voor één de stukken uit het bruine vloeipapier wikkelde.

„'t Is ook een nieuwe. Want 't gebeurt me vaak, dat de dames zóó verrukt zijn over de werking van onzen stofzuiger, dat ze hem meteen willen houden. En dan is 't heel gemakkelijk, dat ik de nieuwe machine al gemonteerd heb."

„Ja, maar wij koopen geen stofzuiger, meneer. Dat moet ik u vooruit zeggen. Daar hebben we geen geld voor."

„U hoeft 'm ook niet in eens te betalen. Onze conditiën zijn zoo gemakkelijk. Reeds van vijf gulden per maand af. En de dames hebben toch zeker een vaste betrekking?"

„Mijn twee huisgenooten wel, maar ik krijg m'n toelage van thuis. Ik ben nog aan 't leeren, voor apothekersassistente," vertelde Nel mededeelzaam.

„Nu, een toelage is ook een vast inkomen en later gaat u natuurlijk zelf geld verdienen.

Hebt u een stopcontact?" informeerde de man, toen hij zijn instrument gereed had.

„Hemel, neen," riep Nel verschrikt. Ze was bang, dat de zuigerij nu niet door zou gaan.

„Geen nood," troostte de man, „we schroeven dit dingetje op de plaats van de lamp. Ziezoo."

Weldra bromde nu de machine, heel zachtjes.

„Hij werkt bijna geruischloos," prees 't meneertje. Nel dacht aan 't patiëntje beneden en vond dit een groot voordeel van de Victor.

In een minimum van tijd was alle asch en stof van 't vloerkleed gezogen. Toen verdween de vuile rommel op 't kachelzeiltje, om en onder de kachel. Daarna kwam tante Crisjes vaste kleed aan de beurt. Het fleurde er heelemaal van op. Met een ander onderdeel demonstreerde hij het schoonmaken van de stoelzittingen en het stofvrij maken van de gordijnen. Hij liet zelfs de kruimels verdwijnen, welke op de tafel en 't buffet lagen, waarbij hij het tafelkleed en den buffetlooper aan den zuigmond meenam, zoodat Nel moest helpen om een en ander op de plaats te houden.

„Jammer, dat hij weg moet," liet Nel zich ontvallen, toen de lessen afgeloopen waren.

Elly en Nel dansten weldra door de hal. (Blz. 116.)

„Hij hoeft niet weg. U kunt 'm houden. U koopt 'm."

„Daar heb ik alleen geen zeggen over," bracht Nel in het midden.

„Ik zal u eens iets vertellen," pleitte de man verder. „Onze maatschappij heeft een voortreffelijke regeling ingesteld. 't Wordt nu juist schoonmaaktijd. U mag de machine veertien dagen in bruikleen houden. Benut 'm maar gerust overal voor, u weet nu, hoe u hem gebruiken moet. En dan wed ik, dat u en uw huisgenooten onze Victor niet alleen niet kunnen, maar ook niet willen missen."

„Maar... maar... als de anderen... dan toch niet willen besluiten om 'm te nemen. De kans lijkt me daar erg groot voor..." bracht Nel, die 't plan erg prachtig vond, in het midden.

„Wel, dan neem ik de machine weer mee terug en blijven we even goede vrienden."

„En... moet er dan niets betaald worden voor het gebruik in die veertien dagen?" vroeg Nel.

„Geen sprake van. Voor dat doel hebben wij altijd eenige stofzuigers in omloop. Dus zal ik 'm maar hier laten?"

„Ja, dat 's goed," gaf het meisje toe. „Wat gauw was die rommel ineens weg."

„Ja, onze Victor is eigenlijk onmisbaar, vooral voor u, met dat vaste kleed. En 't vegen met onzen Victor kost zoo weinig tijd."

„Bestaat er ook niet een machine, waarmee je zoo één, twee, drie, een grooten afwaschboel kan schoonmaken?"

„Neen, dame, zoo'n ding ken ik niet."

De man was naar de gang gegaan en greep zijn

jas van den kapstok, welke hij aantrok. Toen nam hij eenige paperassen uit zijn binnenzak en legde één er van, iets omgevouwen, op de tafel neer. Nel, wier oogen aldoor op den stofzuiger gevestigd waren geweest, zag nu, dat de man een groote, roode wrat onder zijn linkeroor had.

„Wilt u dit even teekenen?" vroeg hij, Nel zijn vulpen toestekende.

„Wat moet ik teekenen?" wou het meisje weten.

„Wel, ik moet tegenover de maatschappij een bewijs hebben, dat ik hier, Lessepsstraat 45[A] bis, voor veertien dagen een Victor heb achtergelaten. Nietwaar?"

„Natuurlijk," gaf Nel toe en zette haar naam.

Nadat ze den man met zijn leegen koffer had uitgelaten, danste ze naar de kamer terug, waarbij ze haar eene muil verloor. Ze zocht die op, liep naar 't raam om den zegenbrengenden stofzuigermeneer na te kijken, doch zag niet hem, maar Cris en Paula, die juist de straat overstaken. Ze wuifde tegen haar en holde toen, hinkend op één muil naar de voordeur.

„Welkom, geliefden!" riep ze de opstijgende zusters toe.

„Hemel, Nel, ben jij thuis?" vroeg Cris verwonderd.

„Ja, wat 'n verrassing, hè! De baas moest uit. Kom gauw binnen, kinderen, we hebben een reuzen meevaller!"

En Nel duwde de huisgenooten de kamer in, nog vóór ze gelegenheid gehad hadden zich van haar kleeren te ontdoen of den koffer neer te zetten.

Natuurlijk zagen Pau en Crista direct den stofzuiger staan. Cris wees er op en vroeg: „Wat is dat?"

„Dat is nu onze reuze meevaller. We mogen 'm

veertien dagen gebruiken, op proef. Knal, hè? Maar 't is een heele geschiedenis, doe eerst je goed maar af. Enne, hoe was 't met Huug?"

„'t Gaat nog al. Hij is al weg met de zuster, vanmorgen gegaan. Wij zijn zoover meegereisd. Daarom zijn we zoo vroeg," legde Cris uit.

„En hoe vond hij 't?" was Nels vraag.

„Hij was vol goeden moed," zei Pau. „Maar hij ziet er miserabel uit. Vooruit, Nel, nu je verhaal."

Nel vertelde alles precies, zooals het gegaan was.

„Maar we gebruiken 'm niet, hoor," viel Cris uit.

„Zeg, wees niet dwaas. Als je den rommel hier gezien had, en in een oogwenk was 't weg," prees Nel.

„Neen, hoor. Een splinternieuwe machine! En als er iets aankomt, kunnen we hem natuurlijk betalen!" oordeelde Cris.

„De risico is voor de maatschappij," bracht Nel in 't midden.

„En toch doe ik 't niet. Ook is 't dom van je om zoo'n man op onze flat te laten. 't Had wel een vermomde inbreker kunnen wezen."

„Op klaarlichten dag, ha-ha!" lachte Nel. „En hij zag er als een heer uit, een beetje oudachtig al en vreeselijk goedaardig."

„O, dan kwam ie zooeven onze trap af met een zwarten koffer," veronderstelde Pau.

„Juist, dat was ie. Een keurig nette man."

Pau ging de kleeren in 't halletje hangen, Crista nam resoluut den stofzuiger op om dien naar de slaapkamer te brengen. Ze schrok, toen ze de deur openschoof en de beslapen, onafgehaalde bedden zag.

„Hemel, Nel, heb je hièr geslapen?" vroeg ze.

„Neen. Mies en Elly hebben bij me gelogeerd."

„Mies? Wie is Mies?"

Nel vertelde 't, legde uit, hoe alles gegaan was en hoe ze de afgeloopen dagen had doorgebracht.

Pau kwam binnenstormen en riep: „Nel, wat heb je in de keuken uitgevoerd? Hoeveel menschen heb je wel op visite gehad?"

„Twee, maar ik had geen tijd om af te wasschen. Daar wou ik juist mee beginnen."

Cris was al naar de keuken geloopen en sloeg haar handen ineen van verbazing.

„Nel, je bent verschrikkelijk," riep ze, „je zult moeten veranderen."

„Dat vrees ik ook," zuchtte Nel schuldbewust.

„En tante Crisjes allerbeste kopjes gebruikt! Dat moest ze weten!"

„Ze zijn toch niet gebroken?" opperde Nel.

„Ze hadden kunnen breken. Ze zijn peperduur. Echt antiek porselein."

„Dat wist ik niet."

Cris zette een ketel water op.

„Nel, jij wascht met mij af," commandeerde Cris.

„Ik?"

„Ja, jij. 't Is nog mooi, dat ik je help. Pau, doe jij onze slaapkamer. Neem maar schoon beddegoed. Hier zijn de sleutels."

Crista ruimde vast op, borg allerlei dingen op zijn plaats, welke Nel had laten staan, nadat zij ze gebruikt had. Daarna zette zij den afwaschrommel netjes in elkaar.

„Wat 'n pannen!" zuchtte ze, „hoe krijg ik ze ooit schoon."

Het water begon te razen en Cris gooide den bak vol. Ze waren wel een uur bezig vóór de keuken op streek was. En in de huiskamer merkte Crista ook nog heel wat ongerechtigheden op, gaatjes gebrand in 't vloerkleed, vlekken op 't buffet, enz. enz.

Toen moest er van alles in huis gehaald worden, Nel werd naar haar slaapkamer gestuurd om haar bed af te halen en de flat weergalmde van Crista's orders. Nel, die nog wat van haar werk moest nakijken, beweerde, dat ze noodig zoo'n daghitje moesten hebben.

„Als we uit de loterij trekken," grapte Cris.

„En we hebben niet eens een lot," riep Pau.

„Of als we met een millionnair trouwen," bedacht Nel.

„Dan blijf je zeker hier op de flat wonen en houdt ons bij je," lachte Cris.

„Ik ben aan jullie verknocht en zweer jullie ten eeuwige dage trouw!" zei Nel theatraal.

„Hè, hè, gebruik niet zulke groote woorden," waarschuwde Cris, „en ga nu aan je plichten."

„Welke? Werken of bedden doen?" wou Nel weten.

„Eerst je bed afhalen."

„Ja, Ma."

„En ben je al eens gaan vragen, hoe 't met 't meisje van beneden is?"

„Neen, nog niet."

„Pau, doe jij dat dan even, als je brood gehaald hebt," stelde Cris voor.

„Wacht. Ik zal je een kwartje geven. Koop daarvan een plak chocola voor haar," besliste Nel en gaf Paula het geld.

„En?" vroeg Cris, toen Pau terugkwam. „Wat zie je er ontdaan uit. Is 't erger beneden?"

„Ja?" informeerde ook Nel verschrikt.

„Neen... ja... mevrouw liet me binnen... Anneke zat in haar bedje... de koorts was af,.. maar..."

„Nu, wat?" vroegen de twee anderen tegelijk.

„Het meisje is blind."

„O-òch," zei Cris meewarig, „nù geworden?"

„Neen... ze kan al twee jaar niet meer zien... na een ziekte." Pau zuchtte en vervolgde: „Hemel, Cris, en nu dachten we laatst nog wel, dat ze blindemannetje op haar eentje speelde, toen ze zoo tastend door de kamer liep."

„En daarom groette 't kind natuurlijk nooit terug als ik tegen haar wuifde," bedacht Nel. „O, wat akelig."

„Ze was erg blij met de chocola, Nel. Je wordt bedankt. Ik heb mevrouw verteld van onze meisjesflat. Ze wil graag eens kennis met ons maken. Of we Zondagmiddag thee komen drinken."

„Ja, dat moeten we doen," zei Cris in gedachten.

In den loop van de week gaf Nel de boodschap af, dat ze met genoegen zouden komen. Nel had een geducht standje van den baas gehad, dat ze haar pharmacologie niet gerepeteerd had en als ze dat niet inhaalde, zou ze geen examen mogen doen. Dus pompte ze elken avond weer opnieuw de latijnsche namen in haar hoofd voor: salieblaadjes, kamillen, lindebloesem, anijszaad, alsemknoppen en nog honderd dingen meer benevens de beschrijving van de planten, waarvan het geneesmiddel afkomstig was.

Cris was in vertraging met haar dagboekbrief aan tante Crisje, zoodat de ongeruste ziel een brandbrief

stuurde, waarom haar nicht niet geschreven had. Tevens berichtte ze, dat ze er erg op gesteld was, dat Cris en Paula eens een Zondagje naar Brummen kwamen. Of ze den volgenden Zondag konden? Een kleine chèque voor reisgeld sloot ze er bij in.

Crista schreef dadelijk terug, dat ze aanstaanden Zondag op bezoek bij de buren moesten, doch graag den daarop volgenden Zondag voor de reis wilden gebruiken. Maar... Cris kwam alleen: ze durfde Nel niet in haar eentje te laten huishouden op de flat.

In den loop van de week kwam er een kaart uit Arosa van Huug. Hij had 't er naar zijn zin en voelde zich prettig in de ijle lucht. Ook bracht de post een brief van moeke, waaruit tusschen de regels door de grootste moeilijkheden spraken. De eieren brachten weinig op, nu was er weer een andere ziekte onder de beesten, Huugs verblijf kostte veel geld en de moeder vond 't een zegen, dat Cris en Paula heelemaal voor zichzelf konden zorgen, sedert ze met 't verhuizen naar tantes flat opslag gekregen hadden. Anna deed nu 't huishouden in het wijkhuis. De concierge daar was vertrokken. Anna bedroop zich nu ook zelf. En 't huishouden was nu heel wat eenvoudiger alleen met de drie kleintjes. Die hielpen trouwens voorbeeldig. Arme moeke! peinsde Cris. Wat zou ze 't druk hebben! Goed, dat Huug dit alles niet wist. Hij zou in staat wezen direct terug te komen.

Toen de drie meisjes 's Zondags bij de benedenburen op bezoek kwamen, bleek Anneke weer beter.

„Zijn de meisjes van boven er?" vroeg ze met haar zacht stemmetje.

„Ja," zei de moeder, „hier zijn ze, bij het raam."

Het kleintje liep in de richting van de bezoeksters en stak den meisjes haar handje toe. Cris vatte dat 't eerst en zei: „Ik ben Crista, hier is Paula en daar is Nel, je weet wel, die altijd de fiets hier zet."

„Wie speelt er op de viool?" vroeg Anneke.

„Dat 's Nel," zei Cris.

Mevrouw had de meisjes intusschen gevraagd op de bank plaats te nemen. Anneke betastte achtereenvolgens de drie gasten.

„Ken je ze al?" vroeg de moeder.

„Ja. Deze heeft een trui aan."

„Dat 's Nel," zei de aangeduide.

Toen ging 't kleintje verder.

„Ik ben Paula. Wat voel je aan mij?"

„Je draagt een fluweelen jurk."

„Prachtig!" riep Pau.

„En ik? Crista?"

Anneke voelde verder.

„Je hebt een prikjurk aan."

Dat was zoo. Crista's japon was van een ruwe, wollen stof.

„En ga nu maar met Bert en Bob spelen," raadde de moeder aan.

Anneke ging naar de andere kamer, waar de jongens waren.

„Laten we verstoppertje doen," stelde 't zusje voor. „Ik zal aftellen."

Dat deed ze. Toen verborgen de jongens zich en op den tast zocht het blinde zusje ze op.

Met verbazing zagen de bezoeksters het spel aan en ze gaven haar verwondering te kennen, dat Anneke nooit ergens tegen aan liep.

„Alles moet hier altijd precies op dezelfde plaats staan," legde mevrouw Zeegers, Anneke's moeder, uit. „Daardoor kan Zus me zelfs heel goed helpen: ze brengt dingen naar de keuken, dekt, bergt weg. Maar altijd zetten we alles weer op dezelfde plek. Dat hebben we ons direct aangewend, toen 't bleek, dat 't kind haar gezicht niet terug zou krijgen."

„Zeg, Nel, dat zou iets voor jou wezen: alles op z'n plaats," opperde Pau.

„Je moet niet zoo dadelijk mijn slechte eigenschappen verklappen," bracht Nel in 't midden. „U hoort 't al, mevrouw: Nel is de sloddervos van de flat."

„Het leven geeft ons soms zware lessen, meisje. Want luister eens: ik was net als jij. Nooit iets op zijn plaats zetten. Ik heb er heel wat standjes voor gehad van manlief: den boel niet opruimen en de deuren niet sluiten. En nu? We zijn door Anneke voorbeeldige menschen geworden. De jongens zoowel als ik. Want laten we ooit iets staan, dan zou ons schatje er over kunnen vallen, of ze kan de dingen niet terugvinden."

Meneer Zeegers kwam thuis, maakte ook kennis met zijn buurdametjes. Dadelijk liep Anneke naar de voorkamer om haar vader te begroeten. De jongens kwamen 't zusje weer halen; ze hadden een ander spel bedacht. Maar aangezien de moeder vond, dat dit wat te wild werd, zette ze Zus aan de tafel om kralen te rijgen. Met een naald zonder punt reeg ze op het gevoel de groote kralen aan het dunne vischgaren.

Natuurlijk bewoog het gesprek zich om het kleintje, dat bij de jongens in de achterkamer zat en van een en ander niets hoorde.

„'t Is zoo'n zegen, dat we nu in dit benedenhuis wonen," vertelde de moeder. „Onze vorige woning was een bovenhuis en altijd had ik angst, dat 't kind eens van de trap zou vallen, hoewel we er een hekje voor hadden laten maken."

„Ze is zoo'n vroolijk, opgewekt ding," prees de vader, „ze zingt maar. En dol is ze op muziek. Ze geniet altijd zoo, als er boven viool gespeeld wordt."

„U moet radio nemen," vond Cris.

„Later misschien. Nu zit de verhuizing ons nog dwars."

„En... moet Anneke niet naar school?" informeerde Pau.

„Ja. Dat 's onze grootste zorg. Dokter wil haar naar een blindeninstituut hebben, in Bussum of in Zeist. En liefst zoo gauw mogelijk. Maar wij kunnen onze lieveling niet missen en... zij ons ook niet."

De moeder zuchtte.

„Als 't voor haar eigen bestwil is," opperde de vader.

„Ja, dat is wel zoo. Maar ik hoop toch altijd nog, dat er een andere oplossing gevonden zal worden."

Na een poosje stonden de bezoeksters op. Ze namen een hartelijk afscheid van de nieuwe kennissen en de buurtjes beloofden vaak eens binnen te wippen.

HOOFDSTUK X.

MOEILIJKHEDEN.

Op den afgesproken Zondagmorgen ging Crista tegen tien uur op reis naar haar peettante. Ze zou dan vóór de koffie daar wezen.

Tante Crisje haalde het nichtje van het station. O, wat hadden die twee elkaar veel te vertellen. Ze hoefden niet ver te loopen van het station en de koffietafel stond al gedekt, toen ze thuis kwamen. Juffrouw Buis, die nog altijd rust moest houden en op de bank lag, maakte kennis met de nicht van haar vriendin. En aangezien tante Crisje haar alles over de meisjesflat verteld had, was ze vol belangstelling voor hetgeen daar plaats vond. Crista vertelde aan de koffietafel van Nels huishouderij; ook van den stofzuiger, welken ze in bruikleen hadden en dien Cris tot groote ergernis van Nel niet gebruiken wou.

„Ik zou ook zoo gehandeld hebben, meisje," zei tante, „maar je mag wel zorgen, dat ze 'm terughalen."

„Morgen zullen ze er wel om komen. Dan zijn de twee weken om."

Niet het minst belangrijk vond de oude dame de mededeeling over het buurmeisje Anneke.

„Misschien kunnen we nu nog van nut zijn met ons Braille-schrift," dacht tante Crisje. „Je zou haar best

de letters kunnen leeren van het blindenschrift. Toevallig heb ik op het oogenblik twee leien en twee linialen met griffels. Neem één stel mee en probeer eens, wat je kan. Je kunt die dingen houden."

Crista vond dat een pracht-idee.

Het tweetal was nog lang niet uitgepraat, toen zich 's middags op het thee-uurtje bezoek aanmeldde. 't Bleek een neef van tante Crisje te zijn, tevens een volle neef van Cris en Pau. Hij heette Gartjan en woonde in Voorst. Cris merkte, dat hij tante Crisje wel meer opzocht. Maar sympathiek vond ze den jongen man niet. Hij was wat opschepperig en wat gewild grappig. Hij vroeg naar de familie in Barneveld en was hoogst verontwaardigd, toen hij vernam, dat de nichtjes nooit gehoord hadden over hem en zijn familie.

„Vader is volstrekt niet familieziek," vergoelijkte Crista.

Voor de tweede maal vertelde tante, dat ze vond, dat Cris er niet best uitzag.

„Heb je 't soms te druk?" informeerde ze.

„Druk, ja, druk heb ik 't wel, met 't kantoor en met 't huishouden. Nel wil maar een daghit nemen. Maar dat kan de bruin niet trekken. We hebben nog niet eens wat kunnen oversparen om te beginnen onze schuld aan u af te betalen."

„Hemel, kind, dat heeft geen haast. Ik ben er niet om verlegen," merkte tante op.

„O, ja, en 't reisgeld van Pau krijgt u nog terug."

Cris nam haar taschje en diepte het bedrag op.

„Dat is nu zeker voor uw neef Gartjan, hè?" grapte de jonge man.

„Jongetjes die vragen, kunnen niet behagen," zei tante en streek 't geld op.

Cris meende op te merken, dat Gartjans oogen kwaadaardig fonkelden. Maar misschien was dat ook maar verbeelding.

Tot groote vreugde van Crista, stapte het jonge mensch eindelijk op.

„Crista," begon tante toen, „nu moet ik je eens een raad geven. Zorg niet alléén voor het huishouden."

„Dat doe ik niet. Pau helpt me."

„Maar Nel doet niet veel, dat heb ik wel begrepen. En Pau danst naar jouw pijpen. 't Is voor jou en voor de anderen beter, dat jullie om beurten huishoudt, ieder een week bijvoorbeeld."

„Och, Tantelief, daar komt niets van terecht, geloof me," zuchtte Cris.

„'t Zal best meevallen. In 't begin komt 't wellicht nog al eens verkeerd uit, maar 't zal Nel en Pau meer zelfstandigheid leeren en jou meer rust geven. Heusch, Cris, je bewijst er de anderen geen dienst mee, als je haar altijd 't werk uit de hand neemt."

„Maar Tante, uw flat, uw meubelen, uw kleeden, als er wat aan komt."

„In vredesnaam. 't Is voor 'n goed doel. En Nel en Pau moeten leeren koken. Er wordt aan de huishoudschool één avond in de week een cursus gegeven, voor jonge dames. Dat kost meen ik *f* 2.50 in de maand. Stuur Nel er 't eerst heen, want die kent er 't minst van. Ik zal voor 't cursusgeld zorgen. Hier is de eerste rijksdaalder. En als ik dan weer op m'n flat terug kom, richten jullie drieën een lekker etentje aan, zelf gekookt. Hoe lijkt je dat?"

„Reusachtig!"

Om zeven uur bracht tante haar nichtje naar den trein. Onderweg hadden ze 't over Huug. De laatste week hadden de meisjes niets van hem gehoord. Crista maakte zich ongerust. De oude dame sprak haar moed in, hoewel ze zelf ook aan de mogelijkheid dacht, dat de bloeding zich herhaald had. En dan... neen, ze wou niet verder denken.

Crista kwam goed en wel op de flat aan. Pau en Nel waren beiden thuis. En de reizigster had heel wat te vertellen. Over den pas ontdekten neef, over tantes huishoudplan en over de kooklessen, welke Nel moest gaan nemen.

„En hoe hebben jullie het gehad?" besloot Cris.

„O, gezellig," zei Nel.

„Een huis vol vriendinnen?" vroeg Cris, terwijl ze keek, of de kachel goed was.

„Eéntje maar," legde Nel uit.

„Wie?"

„Raad eens."

„Elly."

„Neen."

„Mies dan."

„Ook niet."

„Andere vriendinnen ken ik niet."

„Anneke," verklapte Pau.

„Anneke van beneden. Ze wandelde met haar vader op het trottoir. Wij waren na de koffie een luchtje gaan scheppen. En toen vroeg ze, of ze eens mee naar de flat mocht," legde Nel uit.

„En?"

„Ze heeft genoten," vertelde Pau. „Eerst ging ze

op onderzoek, al tastend. Toen moest Nel vioolspelen."

„Ja, zeg. En Anneke wou de viool in haar handen hebben. Ze heeft 'm heelemaal bevoeld. En ook gestreken. En toen heeft ze versjes gezongen en ik heb er bij gespeeld."

„En toen hebben we gedomineerd met tante Crisjes spel en dan voelde Anneke over den steen naar de gaatjes, of ze kon aanzetten."

„En zeg, Cris, we zijn aan 't vertellen geweest ook. Pau moest 't verhaal doen van Roodkapje. En ik van Sneeuwwitje."

Cris bracht nu ook tantes plan met de blindenlei te berde, hoewel ze nog niet precies wist, hoe ze die zaak aan zou pakken. En ten slotte kwam 't gesprek nog op den stofzuiger. Crista was in haar schik, dat tante juist zoo over het geval dacht als zij.

„'t Zal een pak van m'n hart zijn, als 't ding morgen gehaald wordt," besloot ze.

Toen de drie meisjes den volgenden dag rustig aan de koffietafel zaten, werd er gebeld.

„Dat zal om den stofzuiger wezen," zei Cris en stond meteen op.

Inderdaad zag zij een meneer op de stoep. Maar toen ze de deur open deed, merkte ze, dat hij geen zwarten koffer bij zich had, maar een smalle aktentasch. Daaruit haalde hij een quitantie en bood die Cris aan. Crista, die niet wist, dat er nog iets betaald moest worden, zei:

„U zult verkeerd wezen, meneer."

„Mejuffrouw Knoops, dat is toch hier?"

„Ja, dat komt uit."

Cris keek naar het bedrag.

„Negentig gulden," riep ze verschrikt. „Maar wat kan dat zijn?"

„Een stofzuiger, dame."

Cris holde met het papier naar de kamer en snauwde Nel toe:

„Je hebt 'm gekocht! O, ongelukskind! Negentig gulden! Hoe moeten we dat betalen?"

Nel en Pau stoven ontdaan op en bekeken het papier, dat Crista in haar hand hield.

„Hoe betalen we dat?" herhaalde Cris.

„Dat betalen we niet," zei Nel kordaat, nam Cris de quitantie uit de hand en liep er mee naar de voordeur, waar de man geduldig stond te wachten. Pau en Crista volgden.

„'t Is een gemeene streek," viel Nel uit, „ik heb den stofzuiger niet gekocht, de colporteur heeft 'm ons veertien dagen in bruikleen gegeven."

„Dame, daar heb ik niets mee te maken. De quitantie komt over een bankierskantoor."

„Nu, maar ze wordt niet betaald, dat kunt u zeggen," zei Nel nijdig.

De looper wilde juist het papier weer wegbergen, toen Cris vroeg:

„Mag ik de quitantie nog eens zien, meneer? We moeten weten, waar het kantoor gevestigd is. Dan kunnen we er over gaan spreken."

Cris las: Vaartkade 25 en prentte dat in haar hoofd. De man groette en vertrok.

„De stofzuiger moet zoo gauw mogelijk terug," besliste Cris, „hadden we maar eerder het adres geweten."

„Ze kunnen 'm Nel onmogelijk laten betalen, want

ze hebben geen bewijs," bracht Pau in 't midden.

„En als Nel nu eens moèt betalen," opperde Cris.

„Dan ga ik bankroet," zuchtte Nel. „Heel mijn hebben en houden openbaar verkocht: twintig paar kapotte kousen, een trui met een gat in de mouw, drie paar versleten pyjama's..."

„... en je viool," maakte Pau af.

„O, neen, m'n viool niet. Cris, wat moeten we doen?"

„Laten we meneer Zeegers in den arm nemen," bedacht Nel.

„Een reuze idee. We gaan dadelijk," riep Pau.

En zoo trokken de drie dametjes naar den buurman, die niet weinig verwonderd was over het onverwachte bezoek.

Direct legden ze hem haar moeilijkheden voor.

Toen de meisjes uitverteld waren, vroeg hij:

„Zeg, Nel, je hebt toch niets geteekend?"

„Ja, hij moest een bewijs hebben, dat hij bij ons den stofzuiger achtergelaten had."

„Als dat maar geen koopcontract is geweest. Allo, maken jullie je klaar. We gaan samen naar de Vaartkade 25."

Weldra waren ze met z'n vieren op stap. En aan het kantoor bleek, dat Nel inderdaad een koopcontract geteekend had. De schrik sloeg de drie meisjes in de beenen en Nel moest een stoel grijpen. Meneer Zeegers deed het woord en gaf den beambte hevig op zijn kop, voor de weinig nette behandeling, neen, voor de oneerlijke wijze, waarop de colporteur het koopcontract geteekend had weten te krijgen. Zoo liepen de meeste dames er natuurlijk in. Maar hier, de meisjes, zouden er niet invliegen. En als het koopcontract niet onmid-

dellijk vernietigd werd, zou meneer Zeegers er een politiezaak van maken.

In tegenwoordigheid van het gezelschap werd het contract vernietigd, een knecht zou onmiddellijk gestuurd worden om de machine te halen.

„Hè, dat is gelukkig goed afgeloopen," zuchtte Nel verlicht, toen ze weer op straat stonden. „Dank u wel, hoor meneer."

„Voor nu en nog eens. Maar, jongedame, lees voortaan de contracten, waaronder je je naam zet."

„Dat beloof ik u."

Meneer moest door naar zijn werk, voor Cris en Pau was 't ook hoog tijd. Nel kon nog wel even naar huis. Ze had pas om half drie les. Onderweg kocht ze voor Anneke een goede mondharmonica. Mevrouw Zeegers wenkte Nel, toen ze haar zag aankomen. Nel wipte binnen, vertelde in een paar woorden den gunstigen afloop en maakte Anneke gelukkig met 't mondorgel.

Juist toen Nel naar boven liep, stapte de Victorknecht van zijn fiets en sjouwde een lange, kartonnen doos de trap op. Nel bracht hem gauw den stofzuiger en uitte een zucht van verlichting, toen het ding de deur uit was.

„Wacht, nu zal ik mijn leven eens beteren," zei Nel bij zichzelf, toen ze voor de inderhaast verlaten koffietafel stond. Ze borg alles in het buffet, waschte zelfs om. Toen maakte ze nog een paar scheikunde sommen en ging naar de les.

Dien middag hadden ze in het laboratorium proeven met zwavelwaterstof en koolwaterstof, wat beide een afschuwelijken stank verspreidde. Alle meisjes mopper-

den, maar daar trok de baas zich niets van aan. Toen Nel om half zes naar huis fietste, had ze nog die nare lucht in haar neus.

Terwijl ze haar fiets in de poort zette, hoorde ze Anneke druk op haar instrument spelen. Het kleintje wist er warempel al een wijsje uit te halen.

Toen Nel de flat opkwam, sloeg haar een heerlijke geur tegemoet. Nel deed de keukendeur open en riep glunderend: „Nu, 't ruikt hier beter dan in dat laboratorium van ons."

„Ja, hè, Cris trakteert op flensjes vanwege den goeden afloop van het stofzuiger-drama," verklapte Pau.

„Cris, je bent 'n schat! En ik ben zóó blij, dat ik de heele wereld wel zou kunnen omhelzen," zei Nel overmoedig.

„Doe dat niet. Je zou er last mee kunnen krijgen," dacht Cris.

„Nu, dan omhels ik meneer Zeegers."

„Dat zal z'n vrouw niet goed vinden."

„Ik zal 't haar vragen."

„O, zeg. Je hebt 'n pluim verdiend, Nel," riep Cris haar achterna.

„Waarvoor?"

„Omdat je zoo netjes de koffietafel afgeruimd hebt. Ik dacht alles nog net zoo te vinden."

„Ja, ik begin m'n leven te beteren."

De meisjes zaten gezellig aan haar feestmaal, toen ze de brievenbus hoorden dichtkleppen.

Pau stond al op en liep naar de hal.

„Iets uit Arosa?" vroeg Cris.

Pau keek.

„Neen. Een reclame en een brief van thuis."

't Was maar een kort briefje met de vraag, of de meisjes iets van Huug gehoord hadden. Cris schreef denzelfden avond terug, dat ze ook op een kaart zaten te wachten.

Aan het eind van de week kwam er pas bericht: Huug had een keelaandoening gehad en geen lust gevoeld om te schrijven. Nu was hij weer fit," zooals hij zei.

Nel kon dadelijk Vrijdagsavonds op den cursus invallen. Ze moest een schort meebrengen en leende daarvoor een exemplaar van Cris. Opgetogen kwam ze om half tien thuis: ze had worteltjes klaar gemaakt, aardappels gekookt, biefstuk gebraden en vanillevla toe gekookt.

„Ik had 't makkelijkste menu met een meisje van de post samen. Die gaat trouwen, zie je. We koken twee aan twee. Maar moeilijke dingen, dat er bij waren: één maakte er zelfs roomijs. En zeg, we moesten alles keurig opdienen op de dek- en de vleeschschaaltjes."

„Dat 's leerzaam," vond Pau, „maar wat doen ze nu met al dat eten?"

„Dat krijgen morgen de inwonende leerlingen. Alles wordt dan met stoom verwarmd. En zeg, luister eens: als je nu eens iets heel lekkers hebt klaar gemaakt, dan mag je 't meenemen tegen den kostprijs. Eén meisje nam croquetjes mee, en twee anderen verdeelden de zandtaart, welke ze samen gebakken hadden."

„O, Nel, ik hoop, dat je daar ook gauw aan toe bent," vond Pau.

„En hoe hebben jullie 't gehad?"

„Gewoon. Rien is er nog een poosje geweest met z'n sommen," vertelde Cris. „Pau heeft 'm geholpen."

„Hij is graag hier, hè?" dacht Nel.

„Ja, ik heb 'm voor Zondag met z'n zusjes hier gevraagd. Dat hadden we den kinderen altijd nog beloofd."

't Werd een genoeglijke Zondag met het kroost van mevrouw Damen. De kleuters werden erg onthaald en veel spelletjes deden de meisjes met hen. De dag was om vóór ze er aan dachten.

Cris had uitvoering gegeven aan tantes plan en Pau de leiding voor het huishouden overgedragen voor de komende week. Paula had nog wel dikwijls wat te vragen, doch de zaak liep aardig goed.

Maar voor Nel aan de beurt kwam, gebeurde er iets. In den loop van de week werden er op het kantoor bij Cris en Paula twee nieuwe machines bezorgd en... die maakten, dat men eenige menschen missen kon. 't Gevolg was, dat Crista naar huis kon gaan. Ze hield nog een maand haar salaris, maar hoefde reeds 's Maandags niet terug te komen.

Groote verslagenheid heerschte er op de meisjesflat, toen de jobstijding aan Nel werd meegedeeld.

Pau was den dans ontsprongen, doordat ze zoowat van alles deed op 't kantoor en veel in de weer was met het overbrengen van allerlei stukken.

Maar Cris liet het hoofd niet lang hangen. Dat was niets voor haar.

„Ik zoek natuurlijk iets anders," besloot ze. „We moeten direct alle advertenties nakijken."

„Dat is alles goed en wel, maar we hebben geen krant," merkte Paula op.

„Geen zorg. Ik ga 'm even leenen bij meneer Zeegers," zei Nel en was meteen weg. Een oogenblik later was ze terug met de krant. Zes oogen zochten onder de advertenties. Wèl werden er meisjes als hulp in de huishouding gevraagd, maar geen enkele voor 't kantoor.

Toen Nel de krant terugbracht en bedankte, vertelde ze meneer en mevrouw, wat 'n tegenslag Cris had. Meneer raadde toen aan, dat Crista zich dadelijk bij de arbeidsbeurs zou laten inschrijven. Dat deed Cris direct den volgenden dag.

Iederen avond kwam de buurman of mevrouw de krant brengen en dan werd geïnformeerd, of Cris al wat gevonden had. Eén aanbieding had ze gehad, op een woningbureau, maar daarvoor zou ze maar *f* 15 in de maand krijgen.

„Daar kan ik niet van leven," had Cris beweerd.

Nu was Crista thuis en 't sprak vanzelf, dat *zij* nu in plaats van Nel het huishouden regelde. Ze deed zelfs meer, hield de wasch heel van de drie personen en stopte de kousen. De eerste weken zouden de zaken geldelijk niet veranderen. Maar hoe moest dat gaan, als Cris' inkomsten ophielden?

Ze was er beslist op tegen om het naar huis te schrijven, vader en moeder hadden heusch al zorgen genoeg. En tante Crisje moest 't voorloopig ook maar niet weten. De goede ziel was in staat om dadelijk geld te sturen. En wie weet, hoe gauw zij, Cris, wat vond. Als de nood aan den man kwam, was 't nog vroeg genoeg om bij tante aan te kloppen.

Maar er deed zich niets voor tot Cris ten slotte zei: „Ik geloof, dat ik dan toch maar als hulp in de huis-

houding zal gaan. Ik moet wat verdienen. En dan zullen jullie beiden de werkzaamheden op onze flat moeten verdeelen. Wacht, wat staat daar..."

Paula en Nel kwamen dichterbij en bogen zich ook over de advertentie heen. Nel las voor:

„Voor *direct* gevraagd huisvesting voor een jonge onderwijzeres omtrek Lessepsplein."

„Laten we daarop schrijven," stelde Cris voor. „'t Is natuurlijk ook een jong meisje en die zou 't best leuk kunnen vinden met ons samen te wonen en haar deel in de onkosten bij te dragen."

„En waar wil je haar dan laten slapen? In de hal?" vroeg Pau lachend.

„Als Nel zich er mee kan vereenigen, geven we de schooljuffrouw Nels kamer en komt Nel bij ons. De achterkamer is ruim genoeg en kan goed gelucht worden. Wat zeg je daarvan, Nel?"

„O, ik vind 't best. Maar als ik nu eens snork."

„Dan zullen we dat moeten verdragen."

„Maar we hebben geen bed," riep Pau opeens.

„Als ze komt, schrijven we naar moeke om een bed. Thuis staan nu bedden genoeg ongebruikt," bedacht Cris.

„Dat 's waar."

Cris begon te schrijven. Nel en Pau keken samen de krant eens door."

„Zie je die doodsadvertentie?" wees Pau aan, „een jonge man van drie-en-twintig jaar. Wat jong hè?"

„Zes jaar ouder dan Huug," zei Cris wat huiverend.

„Hij heet ook Hugo, dat 's eigenaardig," voegde Nel er bij. Cris stond op. Ze voelde zich koud worden in haar rug. Ze moest even kijken.

„O, maar hij heet Verharen," las Crista voor.

„Maar zie eens zoo eigenaardig, er staat ook een naam Lempen bij," merkte Nel op.

„Dat 's zijn verloofde," begreep Pau uit de advertentie. „En wij heeten Lempe zonder n."

Cris schreef verder. Pau en Nel brachten de krant terug, bleven een praatje maken en wat met Anneke en de jongens spelen.

Cris bracht haar brief op de bus en haalde toen haar huisgenooten op.

's Zaterdagsmiddags werd er gebeld en stond er een jonge dame op de stoep.

„Ik kom op de advertentie," zei ze, toen Pau open deed. „Ik ben toch op de meisjesflat?"

„Juist, en u spreekt met één van de flatbewoonsters, Paula Lempe."

„En ik ben dan de toekomstige flatgenoote, Nina West."

„Kom mee, kom gauw mee," zei Pau.

Ze deed de kamerdeur open en riep: „Daar ze is al!"

Cris en Nel keken raar op, toen daar een vreemde 't vertrek in kwam.

„Wie?" vroeg Cris met de oogen.

„Het vierde meisje van de flat, Nina West," kondigde de bezoekster zelf aan en maakte met de anderen kennis. Pau nam Nina's goed in ontvangst. En weldra zat het viertal druk te praten. Nina's ouders verhuisden onverwachts naar Groningen. Zij had een betrekking aan de school op het Lessepsplein en moest natuurlijk hier blijven. En nu lachte de meisjesflat haar erg toe.

Cris en de anderen vertelden alle vóór en tegens. En

't resultaat was dat de jonge dame komen zou. Bed en waschtafel bracht ze zelf mee. „En... en..." besloot Nina, „zouden jullie wat tegen hebben op een piano?"

„Neen, dat zou gewoon zalig zijn," riep Nel blij. „Speel je?"

„Ja. Daarom kan ik de piano zoo slecht missen."

„Dan gaan we samen oefenen."

De werkster bracht de thee binnen. Nina bleef theedrinken en voelde zich al heelemaal thuis op de meisjesflat.

Op de laatste van de maand kwamen Nina's bezittingen. Nels bed was bij Cris en Pau op de kamer gezet. Haar waschtafel kreeg daar ook een plaats. Cris ging haar laatste salaris in ontvangst nemen. Dit moest dienen voor de komende maand.

Nu werd 't voor de meisjes nog gezelliger. Maar voor de buren wat rumoeriger. Want er werd veel muziek gemaakt. Elly was vaak ook van de partij en soms kwam Mies met haar harmonica.

Al gauw maakte Nina kennis met de benedenburen, had medelijden met, maar ook bewondering voor blinde Anneke, die zoo blijmoedig haar lot droeg. Ze zag, hoe Cris Anneke in Braille schrift de letters leerde, terwijl het kind met de toppen van de vingers voelde over de bobbeltjes in het dikke papier. Natuurlijk kwam ook het schoolgaan ter sprake en dadelijk zei Nina:

„Ze moet bij ons op school komen. Ik zal er met het hoofd over spreken. We zullen het best voor elkaar brengen, als Cris helpt en mij het blindenschrift leert."

„Tijd genoeg," zei Crista, „ik prik alle lees- en taalboekjes."

„O, maar kinderen. Dat zou 'n uitkomst wezen. Dan hoeft dus ons schatje niet weg!" riep de moeder blij. Ze kon wel huilen van vreugde.

Juist kwam meneer Zeegers thuis. Toen hij Cris zag zitten, riep hij blij:

„Meisje, voor jou heb ik een baan. Op een reisbureau. Maar 't is voor tijdelijk."

„Dat hindert niet. Ik ga er dadelijk heen. Wat is 't adres?"

Meneer gaf 't en Crista vertrok onmiddellijk. Wat hoorde de vader op van de nieuwe plannen voor Anneke's schoolgaan. Ook hij juichte die erg toe.

Een half uurtje later kwam Cris weer binnenstuiven.

„Ik ben aangenomen," jubelde ze. „Morgen moet ik al komen!"

Cris werd gelukgewenscht en alle zorgen waren opeens verdwenen.

Anneke was er trotsch op, dat ze naar de groote school zou gaan, net als Bob en Bert.

Het hoofd van de school vond Nina's plan uitstekend. Anneke werd ingeschreven. De meisjes op de flat hadden gezellige, drukke dagen. Zoo werd 't zomer. Uit Arosa kwamen goede berichten en... op een Zaterdagmiddag toen Cris zat te prikken, Nina het blindenalphabet leerde, Pau kousen stopte en Nel hardop zat te leeren, stapte ineens Huug het vertrek binnen. De werkster was de trap aan 't schrobben, dus had hij binnen kunnen slippen.

Wat 'n verbaasde uitroepen! Pau en Cris vlogen haar broer om den hals en riepen om strijd, dat hij

er zoo goed uitzag. Nel kwam hem ook begroeten en toen pas werd hij aan Nina voorgesteld.

Wat was er veel te vertellen. Huug zei, dat hij volkomen genezen verklaard was. Hij voelde zich ook uitstekend. Hij had naar huis geschreven, dat hij terug mocht en wachtte nog op antwoord, toen er een vriend van hem naar Holland reisde. Daar was hij nu maar mee samen gegaan.

„Ik ben vanmorgen in Arnhem aangekomen en doorgereisd naar tante Crisje. Maar de ziel is flauw gevallen, toen ze me zag. Ze deed zoo vreemd. Ik geloof nooit, dat ze heelemaal goed is. Jullie mogen wel eens naar haar gaan kijken," besloot hij.

„Maar hoe kom je hier, Huug?" vroeg Cris.

„Ik had per vergissing een D-trein genomen en die stopte niet in Ede. En toen ik hier stil hield, dacht ik, nu ga ik meteen m'n zusters eens verrassen."

„Nou, je hebt ons reuze verrast," glunderde Pau.

„Nu ga ik natuurlijk zoo gauw mogelijk weer aan de studie. Ik heb in Arosa nog veel gewerkt. Er was in ons sanatorium een wiskunde-leeraar, ook patiënt, die heeft me ver voortgeholpen."

„Blijf je eten?" vroeg Cris.

„Neen, ik ga om half vijf terug."

Toen moesten de meisjes haar wederwaardigheden vertellen en om vier uur brachten de zusters Huug naar den trein.

Cris had 't plan gevormd den volgenden dag naar Brummen te reizen en te zien, hoe 't met het goedige oudje gesteld was. De overige huisgenooten konden zich daarmee vereenigen.

HOOFDSTUK XI.

DE ERFENIS.

Tante Crisje keek den volgenden dag haar oogen uit, toen ze opeens haar nichtje voor zich zag staan.

„Maar kind, hoe kom jij hier?" vroeg ze, Crista hartelijk omhelzend.

„Met den trein natuurlijk. Huug was gisteren bij ons en die deed me over u zulke akelige verhalen, dat ik zoo gauw mogelijk hier heen ben gekomen. Bent u goed, Tantetje?"

„Best, kind."

„Maar, wat was dat gisteren dan? U bent flauw gevallen, hè?"

„Ja," zei juffrouw Buis, en knikte veelzeggend, „ik heb haar met eau de cologne bij moeten brengen. Ik mag nu wel eens van m'n stoel af, zie je. Maar zwak in de beenen, dat ik nog ben . . ."

Juffrouw Buis scheen nog verder te willen uitweiden over haar kwalen, doch daar voelde Cris niet veel voor. Ze moest weten, wat er met 't oudje geweest was.

„Maar, hoe kwam dat ineens zoo, dat flauw vallen?" vroeg het nichtje.

„Ik . . . ik schrok zoo van Huug," vertelde tante.

„Maar hij zag er toch goed uit," bracht Cris in 't midden.

„Ja, dat wel. De werkster had hem binnengelaten en... en toen dacht ik, dat hij een geestverschijning was."

„Een geestverschijning?" vroeg Crista verbaasd.

„Ja. Er moet een advertentie van zijn overlijden in de krant gestaan hebben. Ik kreeg van een vroegeren collega van me een schrijven om zijn deelneming te betuigen met het overlijden van Huug. En toen dacht ik: door de drukte en de consternatie hebben ze natuurlijk in Barneveld vergeten me een doodsbericht te zenden. En... een paar dagen geleden had ik juist aan je vader en moeder geschreven..."

„... over Huugs sterven...?"

„Ja... hoe vind je 't? En toen stond Huug daar ineens voor me. Kan je begrijpen, dat ik me doodschrok?"

„Ja, Tantetje. En bent u er nu overheen? Huug is springlevend en weer gezond."

Troostend sloeg Cris haar arm om den schouder van 't oude mensch.

Tante Crisje schudde 't hoofd en zei: „Ik begrijp er nog altijd niets van."

„Ik wel," zei Cris, wie ineens een licht opging. En toen vertelde ze van de advertentie, welke ze toevallig gelezen hadden en waar onder ook een naam Lempen stond.

„Hebt u den brief nog?"

Ja, tante had 'm bewaard. Op het adres stond Mej. C. Lempen. Stad.

„U hebt zeker aan het postkantoor uw adresverandering naar Brummen opgegeven, hè?"

„Ja, dat is zoo."

„Nu, de een of andere snuggere beambte heeft dezen brief, welke niet voor u bestemd was, hierheen gestuurd. Een ongelukkige samenloop, dat de overledene ook Hugo heette."

„Nu snap ik 't. Voor Huug beteekent dat een lang leven, zeg."

En tante Crisje kon weer lachen.

Cris moest verslag doen van Nels kooklessen en hoe prettig deze ze vond. Ze vertelde van haar nieuwe betrekking en ook van de vierde medebewoonster van de flat en de plannen, die gevormd waren, omtrent Anneke.

„Wat heerlijk, dat 't kleintje in haar eigen omgeving kan blijven," prees de oude dame.

Na het eten vertrok Cris weer; ze moest beloven trouw haar dagboekbrieven bij te houden en ze ook geregeld te sturen.

Het werd voor de meisjes een prettige zomer. De vriendschap met de benedenburen groeide steeds, Anneke kende nu alle letterteekens in het blindenschrift en juffrouw Nina, zooals zij de nieuwe bewoonster van de flat noemen moest, leerde haar het gesproken woord in klanken verdeelen en van klanken woorden vormen. Anneke was ook een trouwe bezoekster van de meisjesflat, waar de buurtjes steeds bezig waren nieuwe bezigheden en nieuwe spelletjes voor het buurtje te bedenken. Ja, Nina leerde haar zelfs op de piano spelen, eenvoudige wijsjes op het gehoor, maar volgens de regelen van de kunst.

Met de groote vacantie vertrok Nina naar huis. Cris had 't erg druk in haar betrekking, zoo midden in het reisseizoen. Pau durfde over vrije dagen niet

te reppen op 't kantoor. Nels lessen en werkzaamheden in de apotheek zouden binnen kort ook stop gezet worden, wanneer meneer op reis ging en er tijdelijk een provisor zou komen. Voorloopig ging echter alles nog zijn gewonen gang. En dat viel niet mee, want er kwam een hittegolf. Hoewel Nel goed tegen de warmte kon, was 't arbeiden bij zoo'n temperatuur afmattend. Ook op de meisjesflat wees de thermometer vaak ver over de 70°.

„Hoe hebben jullie 't met de warmte gesteld, Nel?" vroeg Cris, toen haar huisgenoot thuiskwam na zoo'n puf-middag.

„'t Gaat wel. Je krijgt er zoo'n dorst van, vind ik. En verbeeld je, daar stond me vanmiddag Alex ineens frambozenlimonade te drinken."

„En kregen jullie toen ook wat?" vroeg Cris.

„Neen, hoor. Ik had 't eigenlijk niet mogen zien. Wat 'n snoeper, hè? Hoe hij er aan kwam, dat wou hij niet vertellen."

„Kom, tot troost krijg je van mij een kwast," beloofde Cris en ging 'm klaar maken.

Den volgenden dag aan de koffietafel begon Nel opgewonden: „Zeg, dat raadsel van die limonade van Alex is opgelost."

„Wat was 't dan?" vroeg Pau.

„Hij heeft voor particulier gebruik een medicijnfleschje met limonadestroop. Hij heeft 't goed moeten wegzetten, want je begrijpt wel, dat wij, meisjes, er ons gauw ook van zouden bedienen als we 't te pakken konden krijgen."

„En waar staat 't nu?"

„In de vergifkast."

„Wie heeft 't ontdekt?"

„Mies. Uit het lab zag ze hem iets uit de vergifkast halen, in een glas doen en er mee naar het fonteintje loopen. Ze dacht eerst, dat hij zich ging vergiftigen, maar gauw begrepen we 't."

„Hebben jullie 't aan Alex verteld?" vroeg Pau.

„We zeggen 'm niets. We gaan 'm een poets bakken."

„Jullie drinken de limonade zeker voor hem op," veronderstelde Cris.

„Neen, veel leuker. Als we de kans krijgen doen we een paar druppels kina door zijn stroopje. Dat 's bitter."

„Ja, dat weet ik," lachte Pau.

Toen Nel 's middags thuiskwam, begon ze dadelijk: „Gelukt, hoor. Alex werd boven bij meneer geroepen, wij gauw 't fleschje uit de vergifkast gehaald en 't lekkers met kina vermengd. Alles in een paar minuten. Even nadat hij terug was, ging hij weer wat voor zich klaar maken. Hij vloekte, toen hij 't proefde, heusch. En hij spoelde zijn mond en gorgelde en... zag wit van schrik.

We liepen naar de kraan en vroegen:

„Scheelt er wat aan?"

„Vergiftigd ben ik," riep hij angstig.

„Heb je 't verkeerde fleschje genomen?" vroeg Mies onnoozel.

Nu schrok hij nog meer, liep terug en haalde zijn stroopje.

Toen konden we ons lachen niet langer houden en had hij ons door.

„Akelige meiden," riep hij.

„'t Is maar kina, hoor," stelden we hem gerust en Mies zei: „Zoo komen snoepers te pas."

Hij zal nu wel geen limonadestroopjes meer meebrengen."

Ten slotte kreeg Nel ook vacantie. Maar ze wist niet, waar ze heen zou gaan. Oom Ernst en tante Anna hadden haar niet te logeeren gevraagd. Dus bleef het drietal samen op de flat, waar de drie kinderen van mevrouw Damen menig dagje mochten komen doorbrengen. Hoe graag had Cris de drie bleekneuzen eens voor een week of zes naar Barneveld gestuurd, naar de Hennenhoeve. Maar ze durfde dat voorstel niet te doen, zoolang de zaken van vader zoo slecht gingen en moeke 't zoo druk had zonder Anna. Zelf gingen ze nog maar zoo nu en dan naar huis. En op één van die bezoeken troffen ze de wijkzuster aan. Die had 't over een rijke adellijke dame, die op een buitenplaats in de buurt woonde. Haar man was kort geleden gestorven. Kinderen bezat ze niet. Nu had ze voor gezelschap een pleegzuster in huis genomen en was 't haar plan haar huis telkens ter beschikking te stellen van personen, die de buitenlucht en goede voeding noodig hadden om aan te sterken.

„M'n stumperdjes!" riep Cris.

„De bleekneuzen van mevrouw Damen," voegde Pau er bij.

Cris legde alles aan de zuster uit en deze besprak het geval met haar collega en de weldoenster. Het gevolg was, dat mevrouw Damen bericht ontving, dat haar kinderen de rest van hun vacantie op de buitenplaats mochten doorbrengen. Cris en Pau waren mevrouw al wezen vertellen, welke pogingen ze hadden

gedaan. En dat haar moeite succes had gebracht, vonden allen even plezierig. Niet het minst de kinderen zelf, die reeds den volgenden dag door de zuster persoonlijk werden gehaald.

Mies was met haar familie voor een paar weken naar Loosdrecht gegaan. Nel werd uitgenoodigd daar ook een paar dagen te komen. Cris en Pau hielpen haar om haar garderobe in orde te brengen. En toen de vriendin vertrokken was, gingen Pau en Cris nog eens een bezoekje thuis brengen. Huug maakte 't best en werkte hard, want hij mocht na de vacantie uitgesteld eindexamen doen.

„Ik hoop nu maar, dat vader me naar de Veeartsenijkundige Hoogeschool laat gaan," vertelde Huug in vertrouwen aan zijn zusters.

Crista had daar niet veel hoop op. Vader keek zoo bezorgd. En natuurlijk had Huugs ziekte veel geld gekost.

„Als vader desnoods maar geld voor m'n studie kan opnemen," opperde Huug, „dan zal ik het later, als ik klaar ben, wel terug betalen."

Pau en Crista brachten ook een bezoekje bij Rien en zijn zusjes. Wat hadden die daar een leventje op het mooie buitengoed. Ze waren lekker bruin gebrand en zagen er uitstekend uit. Rien vertelde, dat ze alle drie al zwaarder geworden waren.

Saai vonden de meisjes 't zoo met z'n beidjes op de flat en ze waren blij, toen Nel schreef, dat ze thuiskwam. Ze arriveerde met een armvol lischdodden, welke ze afgesneden had bij de diverse boottochtjes. Cris zette de bruine, fluweelige dingen op hun lange stelen in een van de groote, blauwe vazen op den

schoorsteen. Paula verschikte ze nog wat en intusschen vertelde Nel van al de heerlijke tochtjes, welke ze gemaakt had en hoe fijn je daar kon zwemmen.

Met September kwam alles weer in de gewone banen: Nina ging haar nieuwen cursus beginnen met Anneke in haar eerste klas. En de kleintjes van mevrouw Damen kwamen terug als buitenkindertjes. Hun gastvrouw had ze beloofd, dat ze met Kerstmis terug mochten komen.

Anneke moest aan het nieuwe leven te midden van de schoolkinderen wennen. Maar ook de klasgenootjes moesten zich aanpassen aan het vriendinnetje, dat niet zien kon en dus voorzichtig met haar wezen. 't Was voor Nina wel geen gemakkelijke taak, maar ze leerde Anneke met hulp van Cris lezen, schrijven op de blindenlei en rekenen. De zanglessen vond 't kind heerlijk. Je hoorde haar heldere stemmetje boven alles uit.

Het huishouden op de meisjesflat liep heel geregeld. Ze waren kort nadat Nina er bij gekomen was, overeengekomen, de werkzaamheden te verdeelen, en deze om de week te verwisselen. Ieder op haar beurt moest een week lang voor de huiskamer en het ontbijt zorgen, terwijl nummer twee de slaapkamers in orde maakte, nummer drie de koffietafel bediende en nummer vier kookte. Pau volgde nu de lessen van den kookcursus, Nina had thuis voldoende geleerd. En Nel schikte zich in het geregelde huishouden. Ze liet haar zaken niet meer zoo slingeren en pakte mee aan.

Cris ging tante weer eens opzoeken. Ze was nog altijd op het reisbureau, waar ze niet van weggaan spraken en Cris repte er natuurlijk ook niet over. Toen

ze bij tante Crisje kwam, bleek juffrouw Buis weer op de been te zijn. Geleund op haar stok strompelde ze alweer door het huis en niet zonder schrik bedacht Crista, dat nu het leven op de meisjesflat weldra afgeloopen zou zijn. Want als Berta Buis beter was, zou tante naar haar eigen woning terug verlangen. En wat dan? Met z'n vieren op een andere flat? Maar ze hadden geen kleeden, gordijnen, geen meubels, geen vaatwerk. Alleen de bezittingen van Nel en Nina. Dit alles bepeinsde Crista, terwijl ze 's Zondagsavonds in den trein terugreed. Tante Crisje had wel niet gesproken over teruggaan, maar de loop der dingen wees dit vanzelf aan.

Zoo werd 't half October. De verjaardag van Pau en Cris was gevierd met veel muziek en zang, en gevolgd door een kinderpartij op den Zondag daarna, waarop de Damentjes en de benedenbuurtjes aanwezig waren.

Nel begon over kou te klagen en 's Zaterdags daarop zette de werkster de kachel, die weldra weer geregeld snorde. Allen vonden, dat de flat nog weer gezelliger was met de snorrende, wat ouderwetsche kachel. Het aanzien van het geheel had ook gewonnen door diverse verjaarscadeautjes en verschillende aankoopen: aardige kleedjes, een vroolijk schilderijtje, wat pulletjes. Als Crista een brief van tante open maakte, dacht ze: nu zal ze er over beginnen, dat ze wil terugkomen. Maar dat bericht had de flat nog niet bereikt. Wèl schreef de goede ziel, dat ze een leelijke kou gevat had. Een week later kwam er een briefkaart, met potlood geschreven, dat ze met bronchitis in bed lag.

Den Zondag daarop ging Cris de zieke dadelijk opzoeken. Ze vond de patiënte inderdaad in bed. De stakker moest erg hoesten en 't leek Cris toe, dat ze ook koorts had. Tot tantes misnoegen kwam neef Gartjan ook opdagen, even later nog een oudere nicht, die Crista nooit ontmoet had. Maar de zieke voelde zich moe en dus loodste Crista de visite naar de huiskamer, waar Berta Buis bedrijvig bezig was. Den stok kon ze nu al missen.

„Wat denkt u van tante?" vroeg Gartjan.

„O, 'n kou," zei juffrouw Buis. „Een beetje broeien in bed en dan is ze met 'n paar dagen weer opgeknapt."

Maar 't kwam anders uit. Want in den loop van de week stuurde Berta Buis een bericht naar de flat, dat 't met tante minder goed was, de koorts was vrij hoog en de dokter had longontsteking vastgesteld. 's Zondags reisde Crista dadelijk weer naar Brummen. De patiënte viel haar erg mee en tante Crisje was zelf vol goeden moed.

„Zou onze geliefde neef nog komen?" vroeg Cris, toen ze een poosje rustig bij het bed van de zieke zat.

„Ik denk 't niet," zei tante, „hij heeft eindelijk een baan gekregen. Hij vaart als derde stuurman op een boot tusschen Rotterdam en Stockholm. Van de week is hij vertrokken."

„Gelukkig," zuchtte Cris. Ze gaf de patiënte nog eens een glas sinaasappelsap, want de dokter had gezegd, dat ze veel moest drinken.

„Wat doet Huug nu?" informeerde het oudje na een poosje. „Houdt hij zich goed?"

„Ja, best. U weet, dat hij geslaagd is voor z'n uit-

gesteld eindexamen. En 't liefst zou hij voor veearts gaan studeeren. Maar vader schijnt geen geld te kunnen krijgen of 't niet te willen opnemen. En nu loopt de jongen maar wat rond op de Hennenhoeve en werkt voor zichzelf uit de boeken, welke onze veearts in Barneveld hem geleend heeft. Die wil 'm helpen. Huug mag ook wel eens met 'm mee."

„Daar moet toch wat op gevonden worden," meende de patiënte. „Ik ben niet rijk. En m'n pensioen is niet groot. Hier bij Berta Buis betaal ik ook mijn kostgeld."

„O, er zal best een oplossing komen," zei Crista hoopvol. „Meneer de Reus, onze veearts, heeft Huug al aangeraden naar een beurs te solliciteeren. Maar dan moet hij eerst een jaar aan de universiteit werken."

Cris ging maar weer eens een poosje naar beneden; het babbelen vermoeide de zieke. Ze at bij de patiënte boven en toen ze weer naar den trein ging, beloofde juffrouw Buis in den loop van de week nog eens te zullen schrijven.

's Woensdags kwam er bericht, dat de koorts weer opliep en 's Zaterdagsmiddags werd er 'n telegram bezorgd, dat tante Crisje plotseling overleden was. Dat bracht groote ontsteltenis en droefheid op de flat. Cris en Pau reisden dadelijk naar Brummen en hoorden van juffrouw Buis hoe alles gegaan was. Het hart had de hooge koortsen niet kunnen verdragen.

„En toch heeft ze 't einde voelen naderen," zei de vriendin, „want een paar dagen te voren heeft ze me bij zich geroepen en me haar laatste wilsbeschikking gedicteerd. Ze wil hier in Brummen begraven worden,

de wijkzuster, die haar geregeld geholpen heeft, krijgt *f* 25, mij vermaakt ze haar gouden horloge, aan Nel Knoops haar schommelstoel, aan Paula de schilderij met den hond en jou Cris, haar petekind, maakte ze tot haar eenige erfgename: haar geld en haar inboedel zijn voor jou."

„Dus kunnen we op de flat blijven wonen," peinsde Cris, „en, als ik geld krijg, moet Huug daarvan studeeren." Meteen had ze spijt van die gedachten. Hoe kon ze daarover denken en er zelfs een zekere blijdschap over voelen, terwijl tante, die goede ziel, die haar altijd met zooveel raad en daad had bijgestaan, pas dood was.

's Zaterdagsavonds reisden de meisjes weer terug.

De begrafenis had in alle stilte plaats en Huug, die, omdat zijn vader zich niet prettig voelde, de familie bij de eenvoudige plechtigheid vertegenwoordigd had, bracht het testament en het geldkistje van de overledene mee, hem door juffrouw Buis ter bezorging aan de erfgename gegeven.

Het was een plechtig oogenblik, toen in 't bijzijn van de flatgenooten de geldtrommel werd opengemaakt. Eerst las Huug tantes laatste wilsbeschikking voor. Toen werd de inhoud nagekeken. Er was bijna *f* 400 aan contant geld, een spaarbankboekje van ruim *f* 800, benevens eenige effecten, waarvan men de waarde niet direct kon bepalen.

„O, Cris, als ze nu maar niet inbreken," opperde Nel, „zooveel geld in huis."

„We zullen er wel goed op passen," stelde Cris gerust. „Zeg, Huug, nu mag jij van dat geld naar de veeartsenijschool," besloot ze blij.

„Meen je dat heusch, Cris?"

„Ja, in allen ernst."

„Wat heerlijk. Maar meid, je krijgt 't later terug, hoor. Als ik gevestigd ben."

„Dat zullen we dan wel eens zien. Je vertelt alles vanavond maar direct aan vader en je gaat je zoo gauw mogelijk laten inschrijven. Het geld kan je meenemen."

„Wordt hij spoorstudent?" informeerde Nina.

„Neen... ja, dat 's waar. Je moet hier wonen," bedacht Pau.

„Eten kan hij natuurlijk hier," besliste Nel.

„Maar we hebben geen slaapplaats. Wat nu?"

Even later werd de zaak opgelost. Mevrouw Zeegers kwam boven om eens te informeeren, hoe alles geloopen was. Toen ze hoorde van Cris' meevallertje en het plan om Huug met dat geld voort te helpen, stelde zij direct haar logeerkamertje ter beschikking van den student. Er kon gestookt worden, dus als werkkamer kon hij 't hokje ook gebruiken. Ze wilde er geen vergoeding voor hebben, want ze was veel te blij, dat ze nu eens iets terug kon doen in ruil voor alle zorgen en hartelijkheid aan Anneke besteed.

Huug zette er haast achter, en kwam reeds den volgenden dag in de stad. Zoodra hij zijn bewijs van inschrijving had, begon hij met de colleges. En kort daarna werd de rest van tante Crisjes inventaris bezorgd door den expediteur: de koffers met kleeren en kleinigheden, de schommelstoel, het werktafeltje, e.a.

Nel was verrukt over het erfstuk, 't was nu haar eigen schommelstoel en 't naaitafeltje kwam weer als een oude bekende tegen den muur te staan. Hoewel

Cris nog steeds met weemoed dacht aan het heengaan van het lieve oudje, voelde ze zich toch rijk in de wetenschap, dat de inrichting van de flat nu haar eigendom was. Met het geld wilde ze zuinig zijn, Huugs studie zou wellicht veel kosten. Maar toen ze den volgenden Zaterdag en Zondag met Pau en Huug naar huis ging en vader de papieren uit tantes nalatenschap liet kijken, wist meneer Lempe te vertellen, dat de effecten ook nog een vijfhonderd gulden vertegenwoordigden.

„Zeg, Vadertje, hebt u er soms ook iets van noodig?" vroeg Cris, vertrouwelijk haar arm door dien van den ouden man stekend.

„Neen, kind, ik red me wel. 't Is al mooi, dat je Hugo voorthelpt. Kijk, deze stukjes moet je met 1 Januari van de effecten knippen en dan ga je ze inwisselen op een bankierskantoor."

„Gewichtig," vond Cris.

Als erfgename van tante Crisje, had Crista voor elk van de huisgenooten een cadeautje meegebracht. Voor moeder een fijne wollen sjaal, voor Anna een taschje, voor de kleine jongens wat speelgoed. Pau kreeg een mooi boek. Voor Nina had ze ook een boek gekocht en Nel had een vioolsonate uitgezocht. Nu de effecten meegevallen waren, had ze voor Anneke iets aardigs bedacht. Die moest een blindenschrijfmachine hebben. Ze had die kort geleden in werking gezien op de blindenbibliotheek, toen ze wat ging informeeren. De zes toetsen, waarmee de punten in het zware papier gedrukt werden, waren gemakkelijk op den tast te vinden en te bedienen. De verdere werking was ook erg practisch. Anneke zou voor haar heele leven

plezier van de machine hebben, er op school en thuis haar werk mee kunnen maken. De prijs wist ze nog niet, ook niet, waar hij te krijgen was, maar dat zou ze wel informeeren bij Ruys' Handelsmaatschappij, door welker bemiddeling ze op het kantoor pas een nieuwe tikmachine hadden aangeschaft.

„En zeg," begon Crista, toen de twee meisjes met Huug naar de stad terugreisden, „wij gaan weer les nemen in handelscorrespondentie, Pau. Van dat alleen verder gaan, komt niet veel."

„Dat moeten jullie doen," vond Huug, „dat 's beter voor de toekomst. En dan later boekhoudlessen."

Huug liep nog even mee de meisjesflat op. Nel en Nina zaten gezellig bij elkaar, Nel natuurlijk in haar schommelstoel. Ze las, verontschuldigde zich, dat ze niet opstond om het gezelschap te begroeten.

„Wat 'n gemakzucht," riep Huug en gaf met z'n voet zoo'n zet tegen den stoel, dat deze met geweld naar achteren en weer naar voren tuimelde. Huug hield niet op. Nels boek rolde van haar schoot en het slachtoffer gilde: „Houd op."

„Kalm toch," waarschuwde Pau, „denken jullie eens om Anneke."

„Huug doet 't," beschuldigde Nel.

„Hugo, houd er mee op," gebood Cris, „of je moet de flat af."

„Dat liever niet. Ik wil nog even van jullie aangenaam gezelschap genieten."

Meteen raapte hij het boek op, las den titel en zei: „O zoo, lees jij al grootemenschen boeken. Geen lectuur voor zulke meisjes." En meteen stopte hij 't boek in den binnenzak van zijn jas.

„Doe niet flauw," drong Nel aan, kwam echter niet uit haar zetel. Want ze had de ervaring opgedaan, dat die direct bezet werd als ze er uit was. Nina, die vlug melk had opgezet en cacao had aangemengd, deelde nu de kopjes chocola rond. Huug trok zijn jas uit en legde die even op 'n stoel. Toen merkte Pau, dat er een knoop aan Huugs colbertje ontbrak en maakte hem daar ook opmerkzaam op.

„Dan kunnen jullie hem er mooi even aanzetten," zei hij.

„Dat moet je nu anders maar zelf leeren," vond Nel.

„Hù, hù, kalm wat. Ik ben hier de man. Ik heb maar te bevelen."

„Je bent geen sultan," merkte Pau op.

„Dat zou anders heel aardig wezen. Met vier slavinnen!"

Crista was al naar het naaitafeltje geloopen.

„Ik voel me de wereld te rijk, dat ik nu niet meer in een sigarenkistje naar m'n naaigerei moet zoeken," prees Cris en begon Huugs jas in orde te maken. Toen 't klaar was, nam hij afscheid en vertrok.

HOOFDSTUK XII.

EEN ONVERWACHTE GEBEURTENIS.

De kou was fel ingevallen en hield aan ook. Er werd al schaatsengereden hier en daar, maar er woei een scherpe noord-oostenwind en geen van de vier jongedames had zin 's avonds naar de ijsbaan te gaan. Integendeel, ze stookten de kachel nog wat harder op en namen toen haar werk ter hand. Opeens klonk de bel drie korte schelletjes.

„Dat 's Huug," riep Pau en haastte zich naar de voordeur. Sedert Huug beneden woonde, kwam hij dikwijls 's avonds even oploopen. Maar nu was hij er vroeg.

„Hé, wat kom *jij* doen?" vroeg Cris.

„Nels boek terugbrengen. Dat had ik in m'n zak gehouden. Hier is 't, Nel, je kunt 't wel lezen, hoor."

„Ja, Pa," lachte de aangesprokene. „Ik beoordeel anders zelf, wat ik lezen wil."

„Nu ik bij jullie in de buurt ben, beschouw ik me zoo'n beetje als de voogd van de meisjesflat."

Het viertal barstte in lachen uit.

„Wil je soms ook het huishoudboek controleeren en de flat inspecteeren of alles wel schoon is?" voegde Nina hem toe.

„Daar heeft hij niets mee te maken," vond Cris.

„blijf je, Huug, of ga je weg? Als je blijft, trek dan je jas uit en zoek een zetel."

„Ik ga dadelijk weer weg, maar verlustig me even in den aanblik van deze nijvere schare."

„Een goed voorbeeld moet goed doen volgen," hield Nel hem voor.

De jonge man stond naast den schoorsteen, zijn hand lag op den schoorsteenmantel. Ineens kriebelde er iets op zijn vingers, net of er iets over liep. Hij ging naar 't licht en zag een klein beestje over zijn vingers loopen.

„Kijk eens," zei hij, „dat gedierte viel uit jullie lischdodden."

„Uit Nel's lischdodden," verbeterde Pau.

„Dat kan niet," beweerde Cris.

„Toch is 't zoo," hield Huug vol. „Misschien zitten er nog wel meer in."

Hij liep terug naar de vaas en riep opeens:

„O-och, ze zitten vol."

Meteen nam hij de vaas op en zette die op tafel om 't aan de meisjes te laten zien.

„Wat doe je nou dom," zei Cris bestraffend. Ze zag, dat 't ongedierte op het tafelkleed viel.

„Bah, wat vies," riep Nina.

„Ze komen uit de dodden," stelde Pau vast.

„We zullen ze gauw verbranden," besliste Cris, „onze heele flat zou vol beestjes komen."

Ze voegde de daad bij het woord, pakte een lischdodde, brak den drogen steel in stukken en stopte alles in de kachel. De anderen volgden haar voorbeeld en weldra was de vaas leeg en de kachel vol. Cris schoof het deurtje dicht en zette de vaas op haar plaats.

„Dat zal lekker branden," meende Nina.

„We hadden ze eerst in petroleum moeten doopen," beweerde Huug. „Dat deden we als jongens en dan waren 't fakkels."

„Jij zou brand maken," zei Pau.

„Ik ga. Laat je me uit, Pau?"

„Zeker."

Toen Pau weer terugkwam, ging ze verder met het repareeren van haar jurk. Cris prikte een leesboekje voor Anneke, Nina oefende zich in 't vlechten met biezen volgens een handleiding. Ze leerde dat aan Anneke onder de handwerkles. Nel blokte hardop aan haar latijnsche namen.

„'t Ruikt hier naar kolendamp," zei Pau opeens.

„Dat kan niet," hernam Cris. „De kachel zit dicht."

„Is de schuif soms toe?" informeerde Nina.

Cris keek eens.

„Die staat half open. 't Komt misschien door dien rommel, dien we er in gestopt hebben."

Tegelijkertijd schoof ze de kachel open en uitte een kreet van schrik.

„O, wat is dat nu?" riep ze ontdaan.

De anderen keken en kwamen dichterbij: in de kachel was 't één grijze, pluizige wolk, die, nu er ruimte kwam, de kamer indreef.

„Hoe kan dat nu?" vroeg Pau. „We hebben er wat van de bruine dingen ingedaan en nu vinden we dit pluis. Ik begrijp er niets van."

„Ik wèl," zei Nina, „de lischdodden waren rijp en zaten vol zaadpluizen. Door de warmte hebben ze losgelaten en nu zijn er zoo'n massa gekomen, dat de kachel ze niet verwerken kan."

Toen de pluizen de kamer inkwamen, had Cris gauw de kachel weer dichtgedaan en de schuif opengezet.

„Ik vind 't angstig," vond Pau.

„Als er maar geen brand van komt," veronderstelde Nel.

„Hemel, verbeeld je, dat onze flat uitbrandde. M'n heele inboedel," riep Cris vol schrik.

„Ik bracht direct m'n schommelstoel in veiligheid," opperde Nel.

„Nog vóór je viool?" vroeg Nina.

„Neen, eerst m'n viool."

Cris gaf de kachel van onderen wat lucht, pookte er eens in. Dan zou allicht de vlam in den pluizenboel raken en er zoo een eind aan maken. Het deurtje durfde ze haast niet opendoen. Toch was ze nieuwsgierig en toen ze even later door een kiertje keek, vlogen er een paar brandende pluizen de kamer in.

„O, hemel!" gilde Cris en bluschte gauw de neervallende vonken met haar voet.

„Die domme Huug ook," riep Nel, die eindelijk opstond.

„Ik ga hem roepen," besloot Cris en terwijl ze naar de deur liep, werd er gescheld, niet één keer, maar aanhoudend en de schellen op de andere flats rinkelden ook. Dat gaf iets angstigs. Allen holden naar de hal. Cris deed open. Mannen stonden op de stoep en rumoerden: „Schoorsteenbrand! Waarschijnlijk hier. De vonken vliegen over de huizen!"

„O, schrik!" riep Cris. Huug kwam naar boven hollen, vloog de hal in en riep: „Is er brand bij jullie?"

„Neen, ja. Kom eens!"

Vreemde mannen wilden de flat binnendringen. Huug hield ze terug en sloot de deur. Cris dacht aan Anneke! Als er eens brand kwam! In een paar woorden vertelden de meisjes alles. De kachel stond rood. Weer werd er gescheld. Buiten reed bellend de brandweerauto voor. Huug liet een brandweerman binnen, die 't geval dadelijk overzag, toen Cris hem vertelde, wat ze in de kachel gestopt hadden.

Hij dacht na en kwam tot de gevolgtrekking, dat de brandende pluizen mogelijk het roet in den schoorsteen konden aansteken en dan onstond er schoorsteenbrand. Vóór hij ingreep, wou hij even wachten.

Buiten had zich een groote menschenmassa verzameld. De motorspuit stond gereed en was al aangesloten. Het vuurwerk uit den schoorsteen ging door. De commandant van de brandweer kwam weer beneden, vertelde 't geval en hield zijn oogen op het dak gevestigd. Na verloop van tijd verminderden de vonken, de man ging nog eens op onderzoek, ook op de andere flats. Toen rukten de spuiten in en keerde de rust terug. Maar op de meisjesflat heerschte nog een zenuwachtige stemming. Voor de verdere veiligheid bleef Huug, doch ging beneden zijn studieboek halen. Nauwelijks was hij er mee binnen, of er werd weer gebeld, wat onder de jonge dames nieuwen schrik veroorzaakte. Huug liep terug. Zes oogen gluurden om den hoek van de deur, of daar soms weer een brandweerman was. Maar er werd Huug een brief overhandigd.

„Mejuffrouw C. Lempe," las hij voor. „Met een extra bestelling."

„Hemel, van wie kan die wezen? Toch niet van

„Als er maar geen brand van komt," (Blz. 175.)

thuis? Iets met vader?" vroeg Crista verschrikt en keek naar den afzender. „O, heeremijntijd, van onzen geliefden Gartjan. Wat kan die te schrijven hebben?"

„Hij vraagt je natuurlijk ten huwelijk," zei Pau lachend, „je bent nu een meisje met geld."

„Hij zal best gemerkt hebben, dat ik hem niet kan uitstaan," beweerde Crista, terwijl ze den brief openmaakte, „hemel nog toe, wat 'n krant."

Hoe verder Cris las, hoe meer haar gezicht betrok. Het bloed vloog naar haar hoofd. Opeens wierp Cris de vellen op tafel en zei verontwaardigd:

„Een schandelijke brief is 't, beleedigend, min, gemeen!"

Boos stond ze op en begon door de kamer heen te loopen.

„Maar Cris, wat is er dan?" vroeg Pau nieuwsgierig en beangst.

„Jullie kunt 'm gerust lezen. De zaak komt hierop neer: wij hebben aan de familie met opzet geen bericht van tantes overlijden gezonden..."

„Niemand heeft afzonderlijk bericht gehad," viel Huug zijn zuster in de rede. „Juffrouw Buis wist op geen stukken na, wie alle familieleden waren en waar ze woonden. In tantes schrijfcasette vond ze daaromtrent ook niets en dus heeft ze alleen een advertentie in de courant laten zetten met de vermelding: „Eenige en algemeene kennisgeving."

„Nu, en dan verwijt hij Pau en vooral mij, dat we lieve broodjes gebakken hebben bij 't goeie, ouwe mensch om bij haar in de gunst te komen en haar zooveel mogelijk achterna gereisd hebben om haar stroop om den mond te smeren. Ja, juist zoo zegt hij

het. En nog veel meer. Te beleedigend om het na te zeggen. Ten slotte beweert hij, dat het testament niet geldig is."

„Laat dat je maar niet wijs maken, Crista," troostte Pau. „Het staat alles zwart op wit met tantes handteekening er onder."

„Hij dreigt, dat ik er wel meer van zal hooren," besloot Cris.

„Afwachten maar," raadde Nel.

„Ik ga er eens met meneer Zeegers over spreken," besliste Cris en vertrok.

Een half uurtje later kwam ze niet erg opgewekt terug. Meneer had ook gezegd, dat 't testament voor de wet niet geldig was, omdat 't niet door een notaris opgemaakt was volgens de wettelijke formaliteiten. Toch gebeurde 't meestal bij een niet al te belangrijke erfenis, dat de familie den laatsten wil van den overledene eerbiedigde en zich neerlegde bij de laatste wilsbeschikking.

„Met een mensch als Gartjan ben ik dan allesbehalve gerust," besloot Cris.

„Och, kom. Wat kan jou die vent schelen," riep Huug, „'t is maar bangmakerij."

Maar dat was niet zoo. Want een van de volgende dagen kwam er een schrijven van notaris Kram uit Deventer, dat hij door de nabestaanden van mejuffrouw C. Lempe, overleden dien en dien datum te Brummen, tot zaakwaarnemer was benoemd, en dat hij aan Cris een bezoek wou komen brengen. Wanneer ze hem kon verwachten.

Ze schreef terug, dat 's Zaterdagsmiddags haar 't meest gelegen kwam en stuurde met een S.O.S.-

bericht naar Barneveld. Toen Cris 's Zaterdags niet weinig zenuwachtig van haar reisbureau thuiskwam, was vader Lempe al op de flat. En om één uur was daar reeds de notaris met zijn klerk. De zaak werd besproken, het testament getoond, dat volgens den zaakwaarnemer totaal waardeloos was. De erfenis moest langs wettelijke wegen tusschen alle neven en nichten verdeeld worden. Tantes laatste wil gold niet mee. En Cris was verdrietig.

Het resultaat was dat de notaris en de klerk den geheelen inboedel opschreven, waarbij Cris, Pau en vooral Nina en Nel haar eigendommen moesten redden. De heele inventaris van tante moest zoo gauw mogelijk verzonden worden naar het adres van den zaakwaarnemer in Deventer, dat hij opgaf. Toen moest de geldkist voor den dag komen. Cris vertelde, dat ze er 't een en ander van gebruikt had: *f* 300 collegegeld voor Huug, *f* 25 voor de zuster, die tante verpleegd had en nog eenige zaken.

De man verzegelde de doos en zei: „U moet het ontbrekende geld vóór den eersten Januari bijpassen aan mijn adres. Anders krijgt u moeilijkheden. En uw neef sprak van een som geld, welke de overledene u geleend had."

„Ja, dat was *f* 50."

„Heeft u dat terugbetaald?"

„Neen, meneer, nog niet. Tante zei, 't had geen haast."

„Heeft u daarvoor een schuldbekentenis geteekend?"

„Neen. Wij hadden niet om 't geld gevraagd. Tante bood 't ons uit zich zelf aan."

„Zoo, dan hoeft dat geld niet terug," zei de man.

„Zeker gaat 't terug," riep Cris kwaad. „Niets wil ik van ze cadeau hebben."

„Zooals u wilt." En de heeren vertrokken, het gezelschap in groote moeilijkheden achterlatend.

Vol zorg liep meneer Lempe de huiskamer van de flat op en neer. Cris peinsde zich suf, hoe ze aan het geld moest komen. Huug zei: „Had ik nu maar niet doorgedreven om te gaan studeeren, dan had je tenminste je drie honderd gulden nog gehad. Terugvragen kan ik ze natuurlijk niet."

„Weet je wat?" bedacht Nel opeens, „ik verkoop m'n viool."

Cris, Pau en Huug keken de vriendin dankbaar aan.

„Neen, meid, dat mag je niet doen," zei Cris, „maar 't is toch lief aangeboden."

„We moeten er eens over denken en het met moeder overleggen," besloot de vader. „Ik ga nu naar huis. Handel niet overijld, zonder ons, Cris."

„Neen, Vader."

„Ik ga mee naar huis," zei Pau ineens opstaande.

„Jij?" vroeg Cris. „Waarom?"

„Omdat ik er dollen zin in heb."

„Nu, dan ga je," zuchtte Cris.

Pau vertrok met haar vader. Cris bleef op de flat, omdat ze de kinderen van mevrouw Damen nog eens een Zondagje gevraagd had. Ze wou ze niet teleurstellen.

's Avonds kwam er met de post antwoord van Ruys' Handelsmaatschappij. Een brochure met de afbeelding en de werking van de blindenschrijfmachine was er bij. Cris keek het drukwerk in en legde 't met een zucht terzijde: Anneke zou haar machine niet krijgen.

De peuters van mevrouw Damen gaven 's Zondags wat afleiding aan Cris' zorgvolle gedachten. Maar toen ze het drietal naar huis had gebracht, zei ze tot Nel en Nina:

„Nu zullen jullie binnenkort een ander heenkomen moeten zoeken. 't Is afgeloopen met de meisjesflat."

„Waarom?" vroeg Nina.

„Jullie hebben toch gehoord, dat tante Crisjes algeheele inboedel naar Deventer gezonden moet worden."

„Maar de flat gaat toch niet mee," zei Nina lachend.

„Wat wil je op een leege flat doen?"

„Die weer meubileeren," zei Nina.

„En we hebben geen geld, ik heb alleen een boel schuld."

En opeens barstte Cris, die zich aldoor zoo goed gehouden had, in snikken uit.

„Kom, Cris, den moed niet verliezen," troostte Nel, terwijl ze vol medelijden haar arm om haar vriendin sloeg. „Samen lief en leed deelen, hoor. 't Lieve hebben we al gehad, nu deelen we 't leed."

„En 't lieve komt gauw genoeg weer terug, Cris, heusch," voegde Nina er bij. „Ik heb al 'n brief naar huis geschreven en 't drama verteld. Ik heb meteen gevraagd of ze sturen wilden, wat daar overbodig was aan kleeden, gordijnen, meubels."

Nel dacht na, of *zij* iets kon laten aanrukken. Indië was te ver weg, en met oom Ernst en tante Anna was ze niet zoo erg intiem. Maar wacht, ze zou aan Mies en Elly vragen.

Ineens klonk de bel. Nina deed open.

„'t Is Pau," riep ze.

Pau stoof binnen.

„Ik heb 't!" juichte ze.

„Wat?" vroeg Cris.

„'t Geld! *f* 375, was 't zooveel samen?"

„Wel iets meer. Maar 'k ben al blij, dat ik dit heb. Hoe kom je er aan?" vroeg Cris, toen Pau het geld voor haar neertelde.

„Wel, zonder er iemand iets van te zeggen ben ik van middag naar de barones gegaan, heb haar alles verteld en... toen gaf ze me direct deze som en heeft beloofd Huugs studie voor te schieten."

Toen was de vreugde opeens zóó groot, dat de vier dametjes als dollen om de tafel dansten. 't Gevolg was, dat er al gauw gebeld werd. Mevrouw Zeegers en Huug kwamen vragen, wat er aan de hand was. Ze werden meegesleurd in den danskring en pas 't woord „Anneke" kon het troepje doen bedaren.

Toen vertelde Pau alles. Wat die Huug gelukkig was! En wat bedankte hij Pau. Hij zou ook direct aan de barones schrijven. En Pau vertelde nog meer. Moeke beweerde, dat de meisjes nergens zoo voordeelig onderdak zouden vinden als op de meisjesflat. Ze zou de bedden van Pau en Cris zenden, benevens een paar dingen, welke ze missen kon. Cris vertelde, wat Nina gedaan had en mevrouw Zeegers beloofde meteen al gordijnen voor de ramen. Ze had er nog massa's liggen van 't vorige huis, dat juist een glazen kast leek.

Cris en Pau omhelsden de buurdame van louter blijdschap.

„Ons doet Gartjan geen kwaad," riep Cris.

Mevrouw moest weer naar beneden, Huug wou werken en ging mee.

„Nu moeten wij de geldzaken verder eens regelen," begon Nina.

„Welke?" vroeg Cris.

„Wel, de som, welke je nu morgen moet wegsturen."

Cris nam haar opschrijfboekje, rekende, cijferde en besloot: „*f* 15.40 heb ik nog uitgegeven van m'n erfenis."

„Goeie ziel," prees Nel. „En dat alleen om iedereen uit je omgeving een plezier te doen. Voor je zelf heb je niets gekocht."

„Ik had niets noodig. Maar 't meest jammer vind ik het van Anneke's schrijfmachine."

„Er schiet mij ineens een plan te binnen," riep Pau.

„Wat dan?" vroeg Nina benieuwd.

„Alle stuivertjes, welke we beuren, doen we in een spaarpot: de schrijfmachine-pot."

„Geestig," riep Nel. „Ik heb er juist één."

Nel diepte het vierkante muntstukje op en legde 't op tafel.

„Ik heb er één in de huishoudbeurs," bedacht Cris. „Mag dat ook?"

„Natuurlijk," klonk 't in koor.

Pau bezat een groen spaarvarken, haalde dat te voorschijn.

„Dat brengt vast geluk aan," beweerde Nina, „want zie je wel, dat 't een klaver vier in zijn bek heeft?"

„We zullen 't hopen."

Cris en Nel wierpen den stuiver er in.

„De eerste grondvesten van 't kapitaal," zei Pau en schudde 't varken eens. „We zullen 't op den schoorsteen zetten. Dan staat 't voor de hand."

„Maar nu ter zake," vervolgde Nina, „Cris komt

f 15.40 te kort. Ik stel voor, dat we dat zullen offeren van ons gezamenlijk huishoudgeld en probeeren deze maand met de rest toe te komen. Kerstmis valt in dit tijdvak en dan gaan we allicht naar huis. Wenscht iemand stemming over dat plan?"

„Bij acclamatie aangenomen," riep Nel.

„'t Is te erg," vond Cris, „dat jullie je geld voor mij geven en zelf moeten bezuinigen."

„Dat is heel gezond voor ons," vond Nel.

„En een leuk raadseltje om dat samen op te lossen."

„*f* 15.40 uitzuinigen in één maand is een heele opgave," vond Cris.

„Wij zullen 't doen," besloot Nina, „en nu basta."

„Nu moet de inboedel maar zoo gauw mogelijk weg," besliste Cris.

En toen er Dinsdagsmorgens bericht kwam van Nina's moeder, dat ze een en ander afgezonden had, vroegen Cris en Pau op 't kantoor een dag vrij, bespraken een verhuisman, pakten met hulp van Huug en mevrouw Zeegers 't een en ander in, dat 's middags door de mannen werd weggehaald.

Mevrouw Zeegers hing meteen andere gordijnen op. Cris en Pau schrobden de houten vloeren schoon. Vreemd leeg was 't op de flat. Alleen Nina's slaapkamertje met 't bed en de waschtafel maakte een uitzondering. Nels divanbed stond eenzaam in 't groote slaapvertrek. Maar overal waren de zeilen en kleeden weg. Mevrouw raadde aan den vloer van de huiskamer te beitsen. Ze had nog een pot beits met kwast staan en Huug trok direct aan 't werk.

Daar was de zending uit Barneveld al. De vrachtrijder stond tenminste voor de deur. En weldra werd

van alles naar boven gedragen, dat de ontroofde flatbewoonsters telkens tot verrukking bracht.

„Een vloerkleed!" juichte Pau.

„En de vierkante tafel van den appelenzolder!" riep Huug.

„Een tafelkleed!"

Mevrouw legde met Cris het wel wat vale kleed neer. De tafel er op, 't kleed er over. Drie Weener stoelen. Nels bureautje was er nog, en de piano van Nina. De kamer was werkelijk al een beetje aangekleed.

En moeke had overal om gedacht: daar waren schalen, borden, vier vorken en vier lepels, wat pannen en...

„Een kachel!" jubelde Huug.

„Die zetten we dadelijk," besliste mevrouw. „Want 't is hier koud."

Huug moest een smid gaan halen, die de pijpen passend maakte, de bedden werden opgezet en opgemaakt met beddegoed van mevrouw beneden.

Om vier uur moest de buur naar huis, omdat de kinderen uit school kwamen. En toen Nina en Nel de huiskamer totaal onttakeld dachten te vinden, vonden ze al een gezellig vertrek. Natuurlijk was er nog behoefte aan allerlei zaken. Aangezien er dien middag niet gekookt kon worden bij gebrek aan een gascomfoor, aten ze voor de derde maal brood en dronken er gepasteuriseerde melk bij, die op de kachel wat gewarmd was.

Den volgenden dag, Nel had juist een vrijen morgen van de apotheek, werd de zending uit Groningen bezorgd. Mevrouw Zeegers, die 't zag, liep gauw naar

boven om te helpen. Er kwam nog een bed met toebehooren mee.

„Dat hebben jullie nu eigenlijk niet meer noodig," dacht mevrouw.

„Juist reuze," vond Nel, „dan zetten we mijn divanbed in de huiskamer als rustbank. Ik heb er immers een aardig kleed over."

Mevrouw vond dat een pracht idee. Er kwamen matten en kleedjes mee, stoelen, een kapstok en een mand met steengoed. De meest nuttige gave was een tweepits gascomfoor.

Mevrouw en Nel gaven alles een plaatsje en toen met de koffie de flatbewoonsters van haar bezigheden thuis kwamen, was de hal al wat aangekleed en moesten alle nieuwe aanwinsten bewonderd worden.

„Zalig, dat we nu weer warm kunnen middagmalen," glunderde Pau. „Wie kookt er?"

„Ik," zei Nel. „'t Is *mijn* werk."

„Iets lekkers, zeg."

„Neen, iets goedkoops," verbeterde Cris.

„Ik heb een strop," vertelde Nina, terwijl ze haar beurs nam.

„Wat dan?"

„Twee stuivertjes teruggekregen, toen ik 't schoolblad betaalde." En meteen liet ze de twee geldstukken door de gleuf in het varken glijden.

„Maar een voordeel voor Anneke," meende Pau.

't Was een paar dagen later. Anneke had kou gevat en lag in bed. Ze hoestte erg. Pau was haar even gaan opzoeken.

„'t Is hier niets warm," zei ze bij het binnenkomen.

„'t Is zestig graden. Dat is voldoende," vond Nina,

„we moeten toekomen met onze kolen."

„Ja, dat 's waar."

Pau nam de kousenmand en zocht een paar uit om te maken. Nel greep haar vioolkist. Ze had het zijden doekje al tusschen haar hals geschoven en was bezig den strijkstok strak te draaien, toen ze ineens alles weer weglegde en de kist sloot.

„Geef mij ook maar een paar, Pau, ik heb den heelen dag al geblokt, 'k moet even bekomen."

Pau schoof Nel over de tafel een paar toe met de naald en splitgaren er bij.

„Gek," zei Nel opeens, „verleden jaar was ik woedend, als ik met vioolspelen op moest houden voor mijn gramofonende buurdame en nu begin ik er niet mee, om een ziek buurmeisje."

„Ja, en wij vonden 't bij mevrouw Damen koud als 't er zestig graden was en nu vinden we 't heel geschikt. We moeten ons met alles helpen, eten bruin brood alleen met boter en 's middags niets toe, zelfs geen beschuit met bessensap. En toch klagen we niet. Integendeel, we zijn heel gelukkig," prees Cris.

„Omdat we het voor elkaar doen," zei Pau. „Toch heb ik medelijden met mevrouw Damen. Ze is een ziel."

„Dat is ze. Vooral nu die oude heer overleden is, die bij haar inwoonde. Zou ze al iemand anders hebben?"

Meteen ging de bel over.

„Als je over den duivel spreekt..." fluisterde Cris, want ze hoorde, dat Pau mevrouw Damen binnen liet. Stellig was er iets bijzonders.

En dat was ook zoo. De stakker moest haar nood

eens klagen. De Belgische dame had de huur opgezegd, ze ging naar haar familie terug. Voor den ouden heer had ze nog niemand anders. En ze had toch al op zooveel advertenties geschreven.

De meisjes spraken haar zooveel mogelijk moed in, beloofden hier en daar eens te informeeren. Op het kantoor of onder het personeel op school was misschien iemand, die raad kon schaffen.

„Moed verloren is alles verloren," zei Cris. „Er komt nog best iemand."

Ze bracht mevrouw even thuis. En toen ze terug kwam, zat er visite: de wijkzuster uit Barneveld.

„Hé, hoe komt u hier?" vroeg Cris verbaasd.

„Ik moest voor de barones op informaties uit."

„Komen er weer nieuwe gasten om op te knappen?"

„Die zijn er al. Maar de huishoudster gaat trouwen. Nu moest ik op onderzoek uit naar iemand, die gesolliciteerd heeft. Maar dat is niets. Een erg jong ding, niet berekend voor zoo'n taak."

„Zou 't niets wezen voor mevrouw Damen?" opperde Cris.

„Daar zeg je zoo iets. Dan zou de ziel meteen uit de zorgen wezen," verzekerde Pau.

„Is dat de moeder van die drie zwakke kindertjes?" vroeg de zuster.

„Ja."

„Ze mogen met de kerstvacantie weer komen."

Pau en Cris vertelden van mevrouws moeilijkheden en zuster beloofde er met de barones over te spreken. Misschien waren de kinderen een bezwaar, misschien ook niet. Want de dame had veel op gehad met de bescheiden, jeugdige gasten.

„Praat er nog niet over met de dame in kwestie," raadde zuster aan. „Anders maken jullie haar misschien blij met een doode musch."

Vol hoop vertrok de zuster.

Nog geen week later schreef zij de meisjes een kort berichtje, dat de barones onderhandelingen had aangeknoopt met de weduwe. En een paar dagen later kwam mevrouw Damen opgewonden en blij vertellen, dat zij met haar kinderen naar de buitenplaats ging en haar pension ophief. Ze kreeg de oude koetsierswoning voor haar gezin.

Dat gaf een blijdschap.

Het was voor Anneke van beneden een heele moeilijkheid geweest, dat de meisjesflat zoo veranderd was. Ze moest er zich weer opnieuw aanpassen. En dat lukte ook op den duur. Telkens als 't meisje kwam, mocht ze den spaarpot laten rammelen, die langzamerhand zwaarder werd. Want bij Nina op school, bij Nel in de apotheek, op de kantoren van Cris en Pau en beneden bij de familie Zeegers en Huug, offerde ieder graag zijn stuiver, nadat hij van 't aardige doel van den schrijfmachinepot gehoord had.

In Januari kwam de afrekening van de erfenis. Toen de successierechten en de notarisonkosten betaald waren en dat alles was niet gering, moest het geld in negenen verdeeld worden. Want meneer Lempe en tante Cris waren uit een gezin van tien kinderen. En dat negende deel kwam aan Cris' vader. Deze verdeelde het onder zijn zeven kinderen, dat werd per persoon ruim *f* 20. Voor de kleine jongens zette hij 't op hun boekje, de grooten moesten maar zien, wat ze er mee deden. Nu, Cris, Huug en Pau wisten dat

wel; ze begonnen met *f* 60 van de schuld aan de barones af te doen. En de rest ging in 'Anneke's spaarpot.

In het voorjaar slaagde Nel voor haar examen en zei:

„Ziezoo, nu zien jullie mij weldra vertrekken van de meisjesflat. 't Spijt mij geducht. Inwonen bij oom Ernst, zal wel een beetje saai zijn."

„Je hebt 't vooruit geweten," bedacht Cris. „Is je oom al aan 't bouwen?"

„Neen, ik geloof 't niet."

„O, dan heb je nog tijd. Afwachten maar, wat je oom schrijft."

Maar oom schreef niet, doch tante. Plotseling was oom Ernst aan een hartverlamming overleden.

Nel schrok niet weinig van het bericht. Nog kort geleden was ze bij haar familie geweest. Oom mankeerde toen niets. Alleen had tante haar verteld, dat oom 't in den laatsten tijd wel eens benauwd had.

Een later schrijven meldde, dat in de apotheek een provisor kwam en de zaak niet uitgebreid werd. 't Leek tante dus het best, dat Nel in de stad een betrekking zocht.

En die vond ze na korten tijd. Niet aan een dommen kant, maar aan de knappe zijde. En daar was ze nu voor berekend.

Dus bleef de meisjesflat zooals ze was. Alleen werd er in den loop van de jaren telkens eens wat nieuws aangeschaft of 't oude vervangen, zoodat 't geheel meer aan den smaak der bewoonsters beantwoordde.

Cris vond, dat ze tantes nagedachtenis het best kon eeren, door het werk, dat de goede vrouw voor de

blinden deed, voort te zetten. Daarin werd ze trouw geholpen door Nina. En samen prikten ze nog menig boek. En 't aardige was, dat het onderwijzeresje op school weldra hulp kreeg van het overige personeel. Want Anneke bleef natuurlijk niet in de laagste klas.

Of de vier meisjes altijd zoo bij elkaar zullen blijven? Dat weten we niet. Maar voorloopig zijn ze heel tevreden en wenschen geen verandering.

INHOUD.

Hoofdst.		Blz.
I.	In pension	5
II.	Op theevisite	18
III.	Een dagje naar huis . . .	31
IV.	Ziekte	52
V.	Op de flat	64
VI.	Plichten	74
VII.	Veranderingen	88
VIII.	Nel zal huishouden . . .	105
IX.	Nel bezorgt de flat een buitenkansje .	125
X.	Moeilijkheden	139
XI.	De erfenis	156
XII.	Een onverwachte gebeurtenis . .	172

Nel Knoops stond viool te spelen. (Blz. 5.)

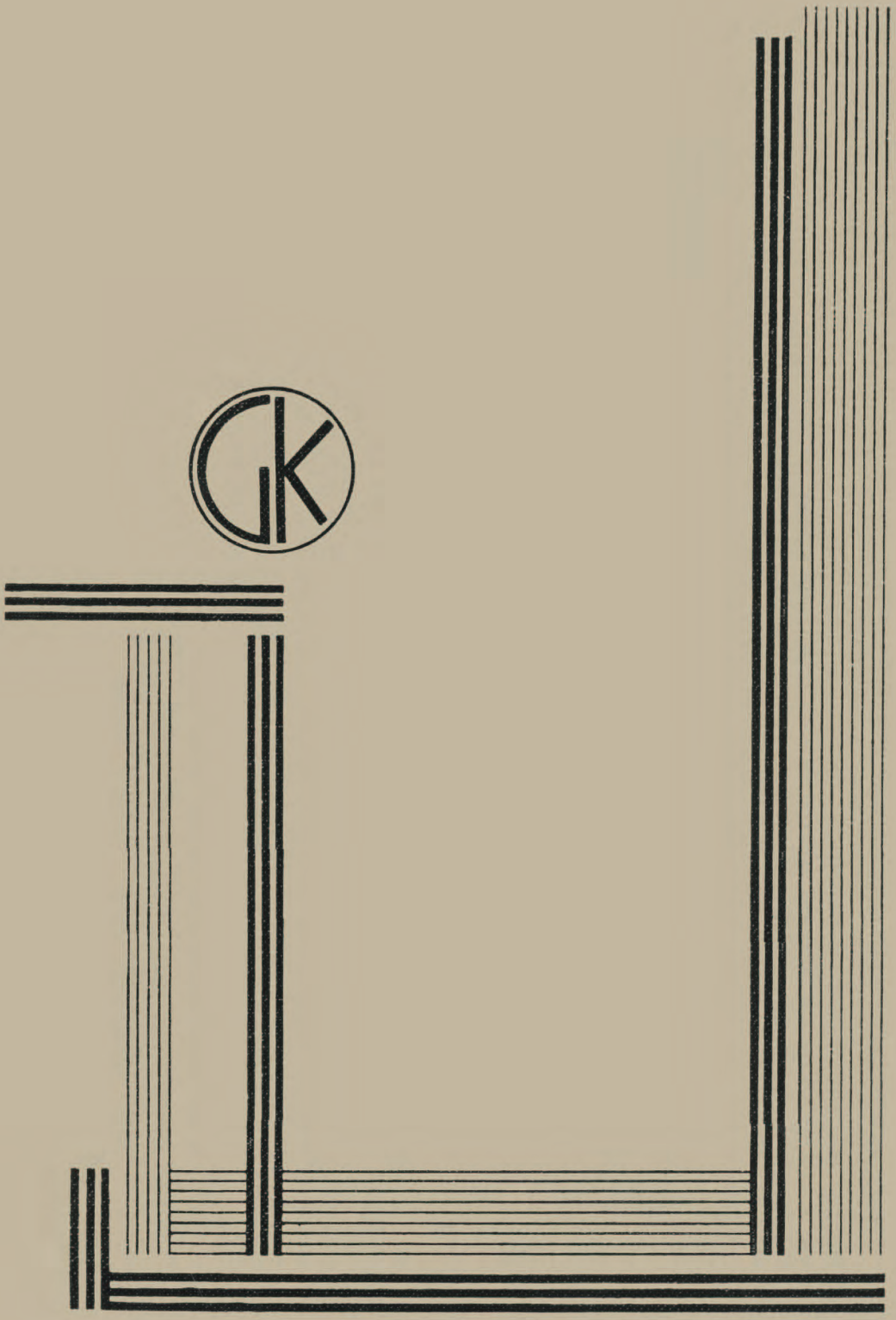
GK